

Les jugemens rendus par les tribunaux d'une Puissance alliée ou associée, dans le cas où ces tribunaux sont compétents d'après le présent Traité, seront considérés en Hongrie comme ayant l'autorité de la chose jugée et y seront exécutés sans qu'il soit besoin d'exequatur.

Si, en quelque matière qu'ils soient intervenus, un jugement a été rendu ou une mesure d'exécution a été ordonnée, pendant la guerre, par une autorité judiciaire de l'ancien royaume de Hongrie, contre un ressortissant des Puissances alliées ou associées ou une société ou association dans laquelle un de ces ressortissants était intéressé, dans une instance où soit le ressortissant soit la société n'ont pas pu se défendre, le ressortissant allié ou associé qui aura subi, de ce chef, un préjudice pourra obtenir une réparation qui sera déterminée par le Tribunal arbitral prévu par la Section VI.

Sur la demande du ressortissant de la Puissance alliée ou associée, la réparation ci-dessus pourra être, sur l'ordre du Tribunal arbitral mixte et lorsque cela sera possible, effectué en replaçant les parties dans la situation où elles se trouvaient avant le jugement rendu par le tribunal hongrois.

La réparation ci-dessus pourra être également obtenue dans le Tribunal arbitral mixte, par les ressortissants des Puissances alliées ou associées qui ont subi un préjudice du fait des mesures judiciaires prises dans les territoires envahis ou occupés, s'ils n'ont pas été dédommagés autrement.

Au sens des Sections III, IV, V et VII, l'expression »pendant la

Valamely Szövetséges és Társult Hatalom bírósága által hozott ítéleteket, abban az esetben, ha ezek a bíróságok a jelen Szerződés értelmében illetékesek voltak, Magyarországra jogerősnek kell tekinteni és azokat végre kell hajtani anélkül, hogy külön végrehajtási utasításra (exequatur) szükség volna.

Ha a volt Magyar Királyság valamely bírói hatósága a háború alatt a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgára vagy valamely olyan társaság vagy társulat ellen, amelyben ilyen állampolgár érdekelve volt, oly eljárás alapján, amelynek során az illető állampolgár vagy társulat védekezni nem tudott, bármilyen tárgyban ítéletet hozott, vagy végrehajtási cselekményt fogatosított, az a szövetséges vagy társult állampolgár, aki ez okból kárt szenvedett, kártérítésben részesíthető, amelyet a VI. címben meghatározott Vegyes Döntőbíróság állapít meg.

A Szövetséges és Társult Hatalom állampolgárának kérelmére a fenti kártérítés a Vegyes Döntőbíróság rendeltetőre és a lehetőséghez képest a feleknek a magyar bíróság ítéletét megelőző állapotba való visszahelyezésében állhat.

A fenti jóvátételben részesítheti a Vegyes Döntőbíróság a Szövetséges és Társult Hatalmaknak azokat az állampolgárait is, akik elfoglalt vagy megszállott területen fogatosított bírói intézkedések következtében szenvedtek kárt, feltéve, hogy más módon kártalanítást nem kaptak.

A III., IV., V. és VII. címek alkalmazásánál a »háború alatt« ki-

guerre» comprend pour chaque Puissance alliée ou associée, la période s'étendant entre le moment où l'état de guerre a existé entre l'ancienne monarchie austro-hongroise et cette Puissance et la mise en vigueur du présent Traité.

Annexe.

I. Dispositions générales.

§ 1.

Au sens des articles 234, 235 et 236, les personnes parties à un contrat sont considérées comme ennemies lorsque le commerce entre elles aura été interdit ou sera devenu illégal en vertu des lois, décrets ou règlements auxquels une de ces parties était soumise, et ce à dater, soit du jour où ce commerce a été interdit, soit du jour où il est devenu illégal de quelque manière que ce soit.

§ 2.

Sont exceptés de l'annulation prévue à l'article 234, et restent en vigueur, sans préjudice des droits prévus à l'article 232, paragraphe b, et sous réserve de l'application des lois, décrets et règlements internes pris pendant la guerre par les Puissances alliées ou associées, ainsi que les clauses des contrats :

a) les contrats ayant pour but le transfert de propriétés, de biens et effets mobiliers ou immobiliers, lorsque la propriété aura été transférée ou l'objet livré avant que les parties ne soient devenues ennemies ;

b) les baux, locations et promesses de location ;

fajozás az egyes Szövetséges és Társult Hatalmakra nézve azt az időtartamot jelenti, amely a volt Osztrák-Magyar Monarchia és az illető Hatalom között a hadiállapotnak bekövetkezésétől a jelen Szerződés életbelépéséig terjed.

Függelék.

I. Általános rendelkezések.

1. §.

A 234., 235. és 236. cikkek alkalmazásánál valamely szerződés ügyfeleit akkor kell ellenségeknek tekinteni, ha a kereskedés közöttük az egyik félre nézve kötelező törvények, rendeletek vagy rendszabályok értelmében tilos volt vagy jogellenessé vált, még pedig vagy attól a naptól kezdve, amikor ez a kereskedés tilossá vált, vagy attól a naptól kezdve, amikor a kereskedés bármely más módon vált jogellenessé.

2. §.

A 234. cikkben meghatározott hatálytalanná válás alól ki vannak véve és a 232. cikk I. b) pontjában meghatározott jogok sérelme nélkül, valamint a Szövetséges és Társult Hatalomnak a háború alatt hozott belső törvényei, rendeletei és rendszabályai és az illető szerződéses rendelkezések alkalmazhatóságának fenntartásával hatályban maradnak :

a) azok a szerződések, amelyeknek célja a tulajdonjogoknak, ingó és ingatlan javaknak és értékeknek átruházása, feltéve, hogy a tulajdonjog átruházása vagy az ügylet tárgyának átadása már megtörtént, mielőtt még a felek ellenségekké váltak volna ;

b) bérletek, haszonbérletek és bérletre vonatkozó ígéretek ;

c) les contrats d'hypothèque, de gage et de nantissement;

d) les concessions concernant les mines, minières, carrières ou gisements;

e) les contrats passés entre des particuliers et des États, provinces, municipalités ou autres personnes juridiques administratives analogues et les concession données par lesdits États, provinces, municipalités ou autres personnes juridiques administratives analogues.

§ 3.

Si les dispositions d'un contrat sont en partie annulées, conformément à l'article 234 et si la disjonction peut être effectuée, les autres dispositions de ce contrat subsisteront, sous réserve de l'application des lois, décrets et règlements internes prévus au paragraphe 2 ci-dessus. Si la disjonction ne peut être effectuée, le contrat sera considéré comme annulé dans sa totalité.

II. Dispositions particulières à certaines catégories de contrats.

Positions dans les Bourses de valeurs et de commerce.

§ 4.

a) Les règlements faits pendant la guerre par les bourses de valeurs ou de commerce reconnues, stipulant la liquidation des positions de bourse prises avant la guerre par un particulier ennemi, sont confirmés par les Hautes Parties Contractantes, ainsi que les mesures prises en application de ces règlements, sous réserve :

1° qu'il ait été prévu expressément que l'opération serait soumise au règlement desdites bourses;

c) jelzálog-, zálog- és alzálogszerveződések;

d) bányákra, bányaművekre, kőbányákra vagy bányatelepekre vonatkozó engedélyek;

e) az egyfelől magánosok, másfelől Államok, tartományok, községek vagy más hasonló közigazgatási jogi személyek között kötött szerződések és az említett Államok, tartományok, községek vagy más hasonló közigazgatási jogi személyek részéről adott engedélyek.

3. §.

Ha valamely szerződés kikötései a 234. cikk értelmében részben hatályukat veszítik, a szerződés többi kikötései, amennyiben a különválasztás kérésétől eltekintve, a fenti 2. §-ban említett belső törvények, rendeletek és rendszabályok alkalmazhatóságának fenntartásával hatályban maradnak. Ha a különválasztás nem vehető kérésztől, a szerződést teljes egészében hatálytalanná válnak kell tekinteni.

II. Egyes szerződésekre vonatkozó különös rendelkezések.

Érték- és árutőzsdei ügyletek.

4. §.

a) Az elismert érték- és árutőzsde által a háború alatt hozott azokat a szabályokat, amelyek valamely ellenséges magánfél részéről a háború előtt kötött tőzsdeügyletek lebonyolítását rendezik, nemkülönben az illető szabályok alkalmazása során tett intézkedéseket a Magas Szerződő Felek jóváhagyják az alábbi fenntartásokkal:

1. ha ki volt kötve, hogy az ügyletre az illető tőzsde szabályait kell alkalmazni;

2° que ces règlements aient été obligatoires pour tous;

3° que les conditions de la liquidation aient été justes et raisonnables.

b) Le paragraphe précédent ne s'applique pas aux mesures prises, pendant l'occupation, dans les bourgs des régions qui ont été occupées par l'ennemi.

c) La liquidation des opérations à terme relatives aux cotons, effectuées à la date du 31 juillet 1914, à la suite de la décision de l'Association des cotons de Liverpool, est confirmée.

Gage.

§ 5.

Sera considéré comme valable, en cas de non-paiement, la vente d'un gage constitué pour garantie d'une dette due par un ennemi, alors même qu'avis n'a pu être donné au propriétaire, si le créancier a agi de bonne foi et en prenant les soins et précautions raisonnables et, dans ce cas, le propriétaire ne pourra formuler aucune réclamation en raison de la vente du gage.

Cette disposition ne s'applique pas aux ventes de gage faites par l'ennemi pendant l'occupation dans les régions envahies ou occupées par l'ennemi.

Effets de commerce.

§ 6.

En ce qui concerne les Puissances qui ont adhéré à la Section III et à l'Annexe jointe, les obligations pécuniaires existant entre ennemis et résultant de l'émission d'effets de commerce, seront réglées conformément à ladite Annexe par l'intermédiaire des Offices de vérification

2. ha ezek a szabályok általánosan kötelezők voltak;

3. ha a lebonyolítás módja igazságos és észszerű volt;

b) Az előbbi bekezdés nem alkalmazható az ellenségtől megszállott területen fekvő tőzsdéken a megszállítás tartama alatt foganatosított intézkedésekre.

c) A liverpooli Gyapot-Egyesülés határozatával egybehangzóan jóváhagyatik az 1914. évi július hó 31-i kelettel teljesített gyapothatáridőügyletek lebonyolítása.

Zálog.

5. §.

Ellenség tartozásának biztosításul adott kézizálognak nemfizetés esetében való eladását akkor is érvényesnek kell tekinteni, ha a tulajdonos értesíthető nem volt, feltéve, hogy a hitelező jóhiszeműen és a rendes gondossággal járt el; ebben az esetben a tulajdonos a zálogtárgy eladása okából semmiféle igényvel sem léphet fel.

Ez a rendelkezés nem alkalmazható ellenség részéről az elfoglalt vagy megszállott vidékeken a megszállítás tartama alatt foganatosított zálogeladásokra.

Kereskedelmi papírok.

6. §.

A III. címhez és annak Függelékéhez hozzájáruló Hatalmak tekintetében az ellenségek között fennálló és kereskedelmi papírok kibocsátásából eredő pénztartozásokat az említett Függelék értelmében a Felülvizsgáló és Kiegyenlítő Hivatalok fogják rendezni, amelyek a papír

et de compensation qui sont subrogés dans les droits du porteur en ce qui concerne les différents recours que possède ce dernier.

§ 7.

Si une personne s'est obligée, soit avant, soit pendant la guerre, au paiement d'un effet de commerce, à la suite d'un engagement pris envers elle par une autre personne devenue ennemie, celle-ci reste tenue, malgré l'ouverture des hostilités, de garantir la première des conséquences de son obligation.

III. Contrats d'assurances.

§ 8.

Les contrats d'assurances conclus entre une personne et une autre devenue par la suite ennemie seront réglés conformément aux articles suivants.

Assurances contre l'incendie.

§ 9.

Les contrats d'assurances contre l'incendie, concernant des propriétés, passés entre une personne ayant des intérêts dans cette propriété et une personne devenue par la suite ennemie, ne seront pas considérés comme annulés par l'ouverture des hostilités ou par le fait que la personne est devenue ennemie ou parce qu'une des parties n'a pas accompli une clause du contrat pendant la guerre ou pendant une période de trois mois après la guerre, mais seront annulés à partir de la présente échéance de la prime annuelle sur-

birtokosát megillető különböző visszereseti jogokat gyakorolhatják.

7. §.

Ha valaki, akár a háború előtt, akár a háború alatt kereskedelmi papíron alapuló pénzbeli kötelezettséget vállalt egy később ellenséggé vált másik személynek vele szemben vállalt kötelezettsége alapján, ez utóbbi az ellenségeskedések megkezdése ellenére is köteles a másikat vállalt kötelezettségének következményei tekintetében biztosítani.

III. Biztosítási szerződések.

8. §.

Az ellenséggé vált személyek között kötött biztosítási szerződéseket az alábbi szakaszok szabályozzák.

Tűzkárbiztosítások.

9. §.

Tűzkár elleni biztosítást tárgyazó szerződések, amelyek a biztosított tárgy tulajdonában érdekelt személy és utóbb ellenséggé vált személy között jöttek létre, nem tekintendők hatályukat veszítetteknek, sem az ellenségeskedések megkezdésének vagy az illető személy ellenséggé válásának tényénél fogva, sem pedig abból az okból, hogy valamelyik fél a szerződés valamely kikötését a háború alatt, vagy a háborút követő három hónapon belül nem teljesítette; ellenben hatályukat veszítik az évi díjnak a jelen Szerződés életbe-

venant trois mois après la mise en vigueur du présent Traité.

Un règlement sera effectué pour les primes non payées, échues pendant la guerre, ou pour les réclamations pour des pertes encourues pendant la guerre.

§ 10.

Si, par suite d'un acte administratif ou législatif, une assurance contre l'incendie, conclue antérieurement à la guerre, a été pendant la guerre transférée de l'assureur primitif à un autre assureur, le transfert sera reconnu et la responsabilité de l'assureur primitif sera considérée comme ayant cessé à partir du jour du transfert. Cependant, l'assureur primitif aura le droit d'être, sur sa demande, pleinement informé des conditions du transfert, et s'il apparaît que ces conditions n'étaient pas équitables, elles seront modifiées pour autant que cela sera nécessaire pour les rendre équitables.

En outre, l'assuré aura droit, d'accord avec l'assureur primitif, de retransférer le contrat à l'assureur primitif à dater du jour de la demande.

Assurances sur la vie.

§ 11.

Les contrats d'assurances sur la vie passés entre un assureur et une personne devenue par la suite ennemie ne seront pas considérés comme annulés par la déclaration de guerre ou par le fait que la personne est devenue ennemie.

Toute somme devenue exigible pendant la guerre, aux termes d'un contrat qui, en vertu du paragraphe

lépését követő három hónapi időn túl bekövetkező első lejáratától kezdődő hatállyal.

A háború alatt lejárt és ki nem fizetett díjak, valamint a háború alatt szenvedett veszteségekből eredő igények kérdése külön rendezés tárgya lesz.

10. §.

Ha a háború előtt kötött valamely tűzkárbiztosítási szerződést közigazgatási vagy törvényhozási intézkedés alapján a háború alatt az eredeti biztosítóról más biztosítóra ruháztak át, az átruházást el kell ismerni és az eredeti biztosító felelősségét az átruházás napjától kezdődőleg megszűntnek kell tekinteni. Az eredeti biztosítónak mindazonáltal jogában áll, hogy kérelmére az átruházás feltételeiről kimerítő értesítést nyerjen és ha kiderül, hogy ezek a feltételek méltánytalanok voltak, azokat módosítani kell oly mértékben, amennyi méltányossá válásukhoz szükséges.

Egyébként a biztosítottnak jogában áll, hogy a szerződést az eredeti biztosító beleegyezésével, a vonatkozó kérelem keltétől számítandó hatállyal az eredeti biztosítóra visszaruházza.

Élethbiztosítások.

11. §.

A biztosító és valamely utóbb ellenséggé vált személy között kötött életbiztosítási szerződéseket pusztán a hadüzenetnek, vagy az illető személy ellenséggé válásának tényénél fogva nem kell hatálytalanná vónaknak tekinteni.

Az előbbi bekezdés értelmében hatálytalanná válnak nem tekintendő szerződések alapján a háború alatt

précédent, n'est pas considéré comme annulé, sera recouvrable après la guerre. Cette somme sera augmentée des intérêts à 5% l'an depuis la date de son exigibilité jusqu'au jour du paiement.

Si le contrat est devenu caduc pendant la guerre par suite du non-paiement des primes, ou s'il est devenu sans effet par suite du non-accomplissement des clauses du contrat, l'assuré ou ses représentants ou ayants droit auront droit à tout moment, pendant douze mois à dater du jour de la mise en vigueur du présent Traité, de réclamer à l'assureur la valeur de la police au jour de sa caducité ou de son annulation.

Lorsque le contrat est devenu caduc pendant la guerre, par suite du non-paiement des primes par application des mesures de guerre, l'assuré ou ses représentants, ou ayants droit, ont le droit, dans les trois mois qui suivent la mise en vigueur du présent Traité, de remettre le contrat en vigueur moyennant le paiement des primes éventuellement échues, augmentées des intérêts de 5% l'an.

§ 12.

Si des contrats d'assurance sur la vie ont été conclus par une succursale d'une Compagnie d'assurances établie dans un pays devenu, par la suite, ennemi, le contrat devra, en l'absence de toute stipulation contraire contenue dans le contrat lui-même, être régi par la loi locale, mais l'assureur aura le droit de demander à l'assuré ou à ses représentants le remboursement des sommes payées sur des demandes faites ou imposées, par application de mesures prises pendant la guerre, contrairement aux termes du contrat lui-même, et aux lois et traités existant à l'époque où il a été conclu.

Lejárt összegek a háború után igényelhetők. Ezek után az összegek után a lejárat napjától a fizetés napjáig számítandó 5%-os kamatjár.

Ha a szerződés a háború alatt a díjak nem fizetése folytán hatálytalanná vált, vagy ha a szerződés kikötéseinek nem teljesítése miatt hatályát veszítette, a biztosítottnak, képviselőinek vagy jogutódainak jogukban áll, hogy a biztosítótól a biztosítási kötvénynek a hatálytalanná válás napján fennálló értékét a jelen Szerződés életbelépésétől számítandó tizenkét hónapon belül követeljék.

Ha a szerződés a háború alatt a díjak fizetésének valamely háborús jogszabály alkalmazása folytán bekövetkezett elmulasztása folytán vált hatálytalanná, a biztosítottnak, képviselőinek és jogutódainak a jelen Szerződés életbelépését követő három hónapon belül joguk van a szerződést a netalán lejárt díjak és ezek 6%-os kamatainak megfizetésével hatályába visszaállítani.

12. §.

Azokra az életbiztosítási szerződésekre, amelyeket oly Biztosító-Társaság fiókja kötött, amelynek főintézte valamely utóbb ellenséggé vált országban volt, magában a szerződésben foglalt ellenkező kikötések hiányában a szerződéskötés helyének joga alkalmazandó; a biztosító azonban jogosítva van arra, hogy a biztosítottól vagy ennek képviselőitől visszakövetelje azokat az összegeket, amelyeket a háborús jogszabályok alkalmazásával emelt vagy rákényszerített igények alapján a szerződési kikötések vagy a szerződéskötés idejében fennálló törvények és államszerződések ellenére fizetett ki.

Dans tous les cas où, en vertu de la loi applicable au contrat, l'assureur reste lié par le contrat nonobstant le non-paiement des primes, jusqu'à ce que l'on ait fait part à l'assuré de la déchéance du contrat, il aura le droit là où, par suite de la guerre, il n'aurait pu donner cet avertissement, de recouvrer sur l'assuré les primes non payées, augmentées des intérêts à 5% l'an. -

§ 14.

Pour l'application des paragraphes 11 à 13, seront considérés comme contrats d'assurances sur la vie les contrats d'assurances qui se basent sur les probabilités de la vie humaine, combinés avec le taux d'intérêt, pour le calcul des engagements réciproques des deux parties.

Assurances maritimes.

§ 15.

Les contrats d'assurance maritime, y compris les polices à temps et les polices de voyage passées entre un assureur et une personne devenue par la suite ennemie, seront considérés comme annulés au moment où cette personne est devenue ennemie, sauf dans le cas où, antérieurement à ce moment, le risque prévu dans le contrat avait commencé à être couru.

Dans le cas où le risque n'a pas commencé à courir, les sommes payées au moyen de primes ou autrement seront recouvrables sur l'assureur.

Dans le cas où le risque a commencé courir, le contrat sera considéré comme valable, bien que la

Azokban az esetekben, amelyekben a szerződésre alkalmazandó jog értelmében a biztosítót a szerződés a díjfizetés elmulasztása esetében is köti mindaddig, míg a biztosítottat a szerződés hatálytalanná válásáról nem értesítette, a biztosítónak, feltevé, hogy ezt az értesítést a háború következtében nem állott módjában megadni, joga van a biztosítottól a meg nem fizetett díjakat ezek 5%-os kamataival együtt követelni,

14. §.

A 11—13. cikkek alkalmazásánál életbiztosítási szerződéseknek kell tekinteni mindazokat a biztosítási szerződéseket, amelyeknél a két fél kölcsönös kötelezettségének kiszámítása az emberi élettartam esetlegességének és a kamatlábnak egybevetésén alapszik.

Tengeri biztosítások.

15. §.

Biztosító és utóbb ellenséggé vált személy között kötött tengeri biztosítási szerződéseket, ideértve az időre és a valamely útra szóló biztosítási kötvényeket, attól az időponttól kezdve, amelyben az utóbb említett személy ellenséggé vált, hatálytalanná váltaknak kell tekinteni, kivéve, ha a szerződésben meghatározott kockázat viselése a fenti időpont előtt kezdetét vette.

Abban az esetben, ha a kockázat viselése nem kezdődött meg, a díj fejében vagy más címen fizetett összegek a biztosítótól visszakövetelhetők.

Abban az esetben, ha a kockázat viselése megkezdődött, a szerződést fennállónak kell tekinteni, még ha

partie soit devenue ennemie, et les paiements des sommes dues aux termes du contrat, soit comme primes, soit comme sinistres, seront exigibles après la mise en vigueur du présent Traité.

Dans le cas où une convention sera conclue pour le paiement d'intérêts pour des sommes dues antérieurement à la guerre, ou par des ressortissants des États, belligérants, et recouvrées après la guerre, cet intérêt devra, dans le cas de pertes recouvrables en vertu de contrat d'assurance maritime, courir à partir de l'expiration d'une période d'un an à compter du jour de ces pertes.

§ 16.

Aucun contrat d'assurance maritime avec un assuré devenu par la suite ennemi ne devra être considéré comme couvrant les sinistres causés par des actes de guerre de la Puissance dont l'assureur est ressortissant, ou des alliés ou associés de cette Puissance.

§ 17.

S'il est démontré qu'une personne qui, avant la guerre, avait passé un contrat d'assurance maritime avec un assureur devenu par la suite ennemi, a passé après l'ouverture des hostilités un nouveau contrat couvrant le même risque avec un assureur non ennemi, le nouveau contrat sera considéré comme substitué au contrat primitif à compter du jour où il aura été passé, et les primes échues seront réglées sur le principe que l'assureur primitif n'aura été responsable du fait du contrat que jusqu'au moment où le nouveau contrat aura été passé.

a fél ellenséggé vált is és a szerződés kikötései értelmében járó díjak és kártérítési összegek megtérítése a jelen Szerződés életbelépése után követelhető lesz.

Abban az esetben, ha a háború előtt, vagy a hadviselő Államok polgárai között létrejött és a háború után behajtott tartozások kamatai tárgyában megállapodás jön létre, a tengeri biztosítási szerződés alapján követelhető kártérítési összegek után kamat csak a kár bekövetkezésétől számítandó egy évi határidő elteltével jár.

16. §.

Ellenséggé vált biztosítottal kötött tengeri biztosítási szerződés alapján nem követelhető olyan kárnak a megtérítése, amelyet annak a Hatalomnak — illetőleg vele Szövetséges és Társult Hatalomnak — háborús cselekménye okozott, amelynek a biztosított állampolgára.

17. §.

Ha bebizonyul, hogy valamely személy, aki a háború előtt valamely utóbb ellenséggé vált biztosítóval tengeri biztosítási szerződést kötött, az ellenségeskedések megkezdése után ugyanazt a kockázatot fedező új szerződést kötött más, nem ellenséges biztosítóval, az új szerződést úgy kell tekinteni, mint amely megkötésének napján az eredeti szerződés helyébe lépett, s a lejárt díjakat annak az elvnek alapján kell rendezni, hogy az eredeti biztosító a szerződés alapján csak addig az időpontig felelős, amelyben az új szerződés megkötöttetett.

§ 18.

Des contrats d'assurances passés avant la guerre entre un assureur et une personne devenue par la suite ennemie, autres que les contrats dont il est question dans les paragraphes 9 à 17, seront traités, à tous égards, de la même manière que seraient traités, d'après lesdits articles, les contrats d'assurances contre l'incendie entre les mêmes parties.

Réassurances.

§ 19.

Tous les traités de réassurance passés avec une personne devenue ennemie seront considérés comme abrogés par le fait que cette personne est devenue ennemie, mais sans préjudice, dans le cas de risque sur la vie ou maritime, qui avait commencé à être couru antérieurement à la guerre, du droit de recouvrer après la guerre le paiement des sommes dues en raison de ces risques.

Toutefois, si la partie réassurée a été mise, par suite de l'invasion, dans l'impossibilité de trouver un autre réassureur, le traité subsiste jusqu'à l'expiration d'une période de trois mois après la mise en vigueur du présent Traité.

Si un traité de réassurance est annulé en vertu de ce paragraphe, un compte sera établi entre les parties en ce qui concerne à la fois les primes payées et payables et les responsabilités pour pertes subies, au sujet des risques sur la vie ou maritime qui auraient commencé à être courus avant la guerre. Dans le cas de risques autres que ceux men-

18. §.

Valamely biztosító és utóbb ellenséggé vált valamely személy között a háború előtt kötött mindazokat a biztosítási szerződéseket, amelyekről a 9—17. szakaszok nem tesznek említést, minden tekintetben éppúgy kell elbírálni, mint ahogy az ugyanazok között a felek között kötött tűzkárbiztosítási szerződések az említett szakaszok értelmében elbírálandók.

Viszontbiztosítások.

19. §.

Ellenséggé vált személlyel kötött viszontbiztosítási szerződéseket az illető személy ellenséggé válásának tényével hatálytalanná váltaknak kell tekinteni anélkül, hogy ez a hatálytalanná válás az élet- és tengeri biztosításoknak azokban az eseteiben, amelyekben a kockázat viselése a háború előtt kezdetét vette, érintené a fenti kockázatok alapján járó összegeknek a háború utáni behajtásához való jogot.

Mindazonáltal, ha a viszontbiztosított fél ellenséges megszállás következtében nem volt képes más viszontbiztosítót találni, a viszontbiztosítási szerződés a jelen Szerződés életbelépésétől kezdődő háromhónapi határidő lejártáig hatályban marad.

Ha valamely viszontbiztosítási szerződés a jelen szakasz értelmében hatályát veszti, a felek a fizetendő díjakkal, valamint oly élet- és tengeri biztosítások eseteiben, amelyekben a kockázat viselése a háború előtt kezdetét vette, a bekövetkezett károk viselése tekintetében is, egymásközt elszámolnak. A 11—17. szakaszokban nem említett

tionnés aux paragraphes 11 à 17, le règlement des comptes sera établi à la date à laquelle les parties sont devenues ennemies, sans tenir compte des réclamations pour pertes subies depuis cette date.

§ 20.

Les dispositions du paragraphe précédent s'étendent également aux réassurances existant au jour où les parties sont devenues ennemies, des risques particuliers acceptés par l'assureur dans un contrat d'assurance, autres que les risques sur la vie ou maritimes.

§ 21.

La réassurance d'un contrat d'assurance sur la vie, faite par contrat particulier et non comprise dans un traité général de réassurance, restera en vigueur.

§ 22.

Dans le cas d'une réassurance effectuée avant la guerre, d'un contrat d'assurance maritime, la cession du risque cédé au réassureur restera valable si ce risque a commencé à être couru avant l'ouverture des hostilités, et le contrat restera valable malgré l'ouverture des hostilités. Les sommes dues en vertu du contrat de réassurance, en ce qui concerne soit des primes, soit des pertes subies, seront recouvrables après la guerre.

§ 23.

Les dispositions des paragraphes 16 et 17 et le dernier alinéa du pa-

kórázatok esetében az elszámolásnak arra az időpontra vonatkoztatva kell megtörténni, amelyben a felek ellenségekké váltak, tekintet nélkül az ezután az időpont után bekövetkezett károk címén emelt igényekre.

20. §.

Az előbbi szakasz rendelkezései, az élet- és tengeri biztosítások kivételével, kiterjednek a biztosítótól elvállalt különös kockázatok tekintetében a felek ellenségévé válásának időpontjában fennállott viszontbiztosításokra is.

21. §.

Valamely életbiztosítási szerződés viszontbiztosítása, amennyiben külön szerződés útján történt és nem foglaltatik benne valamely általános viszontbiztosítási szerződésben, hatályban marad.

22. §.

Tengeri biztosítási szerződésnek a háború előtt történt viszontbiztosítás esetében ennek a kockázatnak a viszontbiztosítóra való átruházása érvényben marad, feltéve, hogy a kockázat viselése az ellenségeskedések megkezdése előtt kezdődött, vagy az alapszerződés az ellenségeskedések megkezdése ellenére is hatályban marad. A viszontbiztosítási szerződés alapján akár díj, akár kártérítés címén járó összegek a háború után behajthatók.

23. §.

A 10. és 17. szakaszok rendelkezései, amennyiben a 15. szakasz

ragraphe 15 s'appliqueront aux contrats de réassurance de risques mari-

utolsó bekezdését a tengeri kockázatok viszontbiztosítására irányuló szerződésekre is alkalmazni kell.

SECTION VI.

Tribunal arbitral mixte.

Article 239.

a) Un Tribunal arbitral mixte sera constitué entre chacune des Puissances alliées ou associées d'une part et la Hongrie d'autre part, dans un délai de trois mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité. Chacun de ces Tribunaux sera composé de trois membres. Chacun des Gouvernements intéressés désignera un de ces membres. Le Président sera choisi à la suite d'un accord entre les deux Gouvernements intéressés.

Au cas où cet accord ne pourrait intervenir, le Président du Tribunal et deux autres personnes susceptibles l'une et l'autre, en cas de besoin, de le remplacer, seront choisies par le Conseil de la Société des Nations et, jusqu'au moment où il sera constitué, par M. Gustave Ador, s'il y consent. Ces personnes appartiendront à des Puissances qui sont restées neutres au cours de la guerre.

Si, en cas de vacance, un Gouvernement ne pourvoit pas, dans un délai d'un mois, à la désignation ci-dessus prévue d'un membre du Tribunal, ce membre sera choisi par le Gouvernement adverse parmi les deux personnes mentionnées ci-dessus, autres que le Président.

La décision de la majorité des membres sera celle du Tribunal.

b) Les Tribunaux arbitraux mixtes créés par application du paragraphe a) jugeront les différends qui sont de leur compétence, aux termes des Sections III, IV, V et VII.

En outre, tous les différends,

VI. CÍM.

Vegyes Döntőbírótság.

239. cikk.

a) Egyfelől az egyes Szövetséges és Társult Hatalmak mindegyike, másfelől pedig Magyarország között a jelen Szerződés életbelépését követő három hónapi határidőn belül Vegyes Döntőbíróságokat kell felállítani. Ezek a bíróságok három tagból állanak. Egy-egy tagjukat az egyes érdekelt Kormányok jelölik ki. Az elnököt a két érdekelt Kormány közös megegyezésével kell választani.

Ha ez a megegyezés nem jönne létre, a Bíróság elnökét a két másik személyt, akik közül az egyik vagy másik őt szükség esetében helyettesítheti, a Nemzetek Szövetségének Tanácsa, illetőleg ennek megalakulásáig — amennyiben erre hajlandó — Ador Gusztáv úr választja ki. A kiválasztott személyeknek a háború folyamán semlegesen maradt Hatalmak állampolgárainak kell lenniök.

Ha valamely Kormány, üresedés esetében, a Bíróság egyik tagjának a fentiok értelmében kijelöléséről egy hónapi határidőn belül nem gondoskodik, ezt a tagot az elnökön kívül fentemlített két személy közül, a másik Kormány választja.

A Bíróság határozatait szótöbbséggel hozza.

b) Az a) pont értelmében felállított Vegyes Döntőbíróságok a III., IV., V. és VII. címek rendelkezései szerint hatáskörükbe utalt vitás kérdésekben ítélnék.

Ezenfelül Vegyes Döntőbíróság

quels qu'ils soient, relatifs aux contrats conclus, avant la mise en vigueur du présent Traité, entre les ressortissants des Puissances alliées et associées et les ressortissants hongrois, seront réglés par un Tribunal arbitral mixte; à l'exception toutefois des différends qui, par application des lois des Puissances alliées, associées ou neutres, sont de la compétence des tribunaux nationaux de ces dernières Puissances. Dans ce cas, ces différends seront réglés par ces tribunaux nationaux, à l'exclusion du Tribunal arbitral mixte. Le ressortissant intéressé d'une Puissance alliée ou associée pourra toutefois porter l'affaire devant le Tribunal arbitral mixte à moins que sa loi nationale ne s'y oppose.

c) Si le nombre des affaires le justifie, d'autres membres devront être désignés pour que chaque Tribunal arbitral mixte puisse se diviser en plusieurs sections. Chacune de ces sections devra être composée ainsi qu'il est dit ci-dessus.

d) Chaque Tribunal arbitral mixte établira lui-même sa procédure en tant qu'elle ne sera pas réglée par les dispositions de l'Annexe au présent article. Il aura pouvoir pour fixer les dépens à payer par la partie perdante pour frais et débours de procédure.

e) Chaque Gouvernement payera les honoraires du membre du Tribunal arbitral mixte qu'il nomme et de tout agent qu'il désignera pour le représenter devant le Tribunal. Les honoraires du Président seront fixés par accord spécial entre les Gouvernements intéressés et ces honoraires ainsi que les dépenses communes de chaque Tribunal seront payés par moitié par les deux Gouvernements.

f) Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à ce que leurs Tribunaux et autorités prêtent directement aux Tribunaux mixtes toute

jár el a jelen Szerződés életbeléptése előtt a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgárai és a magyar állampolgárok között kötött szerződésekre vonatkozólag felmerült mindennemű vitás kérdésben, azoknak a kérdéseknek kivételével, amelyek valamely szövetséges, társult vagy semleges Hatalom törvényei értelmében e Hatalomnak nemzeti bíróságának hatáskörébe tartoznak. Ilyen esetben a vitás kérdést a Vegyes Döntőbíróság kizárásával az illető nemzeti bíróság dönti el. A Szövetséges és Társult Hatalom érdekelt állampolgárának mindamellett joga van az ügyet a Vegyes Döntőbíróság elé vinni, feltéve, hogy saját hazai törvénye ezt nem tiltja.

c) Ha az ügyek száma megkívánja, több tagot kell kijelölni, hogy minden egyes Vegyes Döntőbíróság több osztályra legyen osztható. Minden ilyen osztályt a fentiek értelmében kell összeállítani.

d) Minden Vegyes Döntőbíróság maga határozza meg eljárásának szabályait, amennyiben azokat a jelen cikk Függelékének rendelkezései nem szabályozzák. Minden Vegyes Döntőbíróságnak joga van megállapítani azokat az összegeket, amelyeket a vesztes fél eljárási költségek és kiadások fejében fizetni köteles.

e) Minden Kormány maga fizeti a Vegyes Döntőbírósághoz az ő részéről kinevezett tagnak, valamint a Bíróság előtt való képviselőtére kijelölt megbízottainak tiszteletdíjait. Az elhunyt tiszteletdíját az érdekelt Kormányok külön megegyezéssel állapítják meg és ezt a tiszteletdíjat, valamint az egyes Bíróságok közös kiadásait a két Kormány egyenlő arányban viseli.

f) A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalamk arra nézve, hogy bíróságaik és hatóságaik a Vegyes Döntőbíróság részére köz-

ragraphe 15 s'appliqueront aux contrats de réassurance de risques mari-

utolsó bekezdését a tengeri kockázatok viszontbiztosítására irányuló szerződésekre is alkalmazni kell.

SECTION VI.

Tribunal arbitral mixte.

Article 239.

a) Un Tribunal arbitral mixte sera constitué entre chacune des Puissances alliées ou associées d'une part et la Hongrie d'autre part, dans un délai de trois mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité. Chacun de ces Tribunaux sera composé de trois membres. Chacun des Gouvernements intéressés désignera un de ces membres. Le Président sera choisi à la suite d'un accord entre les deux Gouvernements intéressés.

Au cas où cet accord ne pourrait intervenir, le Président du Tribunal et deux autres personnes susceptibles l'une et l'autre, en cas de besoin, de le remplacer, seront choisies par le Conseil de la Société des Nations et, jusqu'au moment où il sera constitué, par M. Gustave Ador, s'il y consent. Ces personnes appartiendront à des Puissances qui sont restées neutres au cours de la guerre.

Si, en cas de vacance, un Gouvernement ne pourvoit pas, dans un délai d'un mois, à la désignation ci-dessus prévue d'un membre du Tribunal, ce membre sera choisi par le Gouvernement adverse parmi les deux personnes mentionnées ci-dessus, autres que le Président.

La décision de la majorité des membres sera celle du Tribunal.

b) Les Tribunaux arbitraux mixtes créés par application du paragraphe a) jugeront les différends qui sont de leur compétence, aux termes des Sections III, IV, V et VII.

En outre, tous les différends,

VI. CÍM.

Vegyes Döntőbírótság.

239. cikk.

a) Egyfelől az egyes Szövetséges és Társult Hatalmak mindegyike, másfelől pedig Magyarország között a jelen Szerződés életbelépését követő három hónapi határidőn belül Vegyes Döntőbíróságokat kell felállítani. Ezek a bíróságok három tagból állanak. Egy-egy tagjukat az egyes érdekelt Kormányok jelölik ki. Az elnököt a két érdekelt Kormány közös megegyezésével kell választani.

Ha ez a megegyezés nem jönne létre, a Bíróság elnökét a két másik személyt, akik közül az egyik vagy másik őt szükség esetében helyettesítheti, a Nemzetek Szövetségének Tanácsa, illetőleg ennek megalakulásáig — amennyiben erre hajlandó — Ador Gusztáv úr választja ki. A kiválasztott személyeknek a háború folyamán semlegesen maradt Hatalmak állampolgárainak kell lenniök.

Ha valamely Kormány, üresedés esetében, a Bíróság egyik tagjának a fentiok értelmében kijelöléséről egy hónapi határidőn belül nem gondoskodik, ezt a tagot az elnökön kívül fentemlített két személy közül, a másik Kormány választja.

A Bíróság határozatait szótöbbséggel hozza.

b) Az a) pont értelmében felállított Vegyes Döntőbíróságok a III., IV., V. és VII. címek rendelkezései szerint hatáskörükbe utalt vitás kérdésekben ítélnék.

Ezenfelül Vegyes Döntőbíróság

quels qu'ils soient, relatifs aux contrats conclus, avant la mise en vigueur du présent Traité, entre les ressortissants des Puissances alliées et associées et les ressortissants hongrois, seront réglés par un Tribunal arbitral mixte; à l'exception toutefois des différends qui, par application des lois des Puissances alliées, associées ou neutres, sont de la compétence des tribunaux nationaux de ces dernières Puissances. Dans ce cas, ces différends seront réglés par ces tribunaux nationaux, à l'exclusion du Tribunal arbitral mixte. Le ressortissant intéressé d'une Puissance alliée ou associée pourra toutefois porter l'affaire devant le Tribunal arbitral mixte à moins que sa loi nationale ne s'y oppose.

c) Si le nombre des affaires le justifie, d'autres membres devront être désignés pour que chaque Tribunal arbitral mixte puisse se diviser en plusieurs sections. Chacune de ces sections devra être composée ainsi qu'il est dit ci-dessus.

d) Chaque Tribunal arbitral mixte établira lui-même sa procédure en tant qu'elle ne sera pas réglée par les dispositions de l'Annexe au présent article. Il aura pouvoir pour fixer les dépens à payer par la partie perdante pour frais et débours de procédure.

e) Chaque Gouvernement payera les honoraires du membre du Tribunal arbitral mixte qu'il nomme et de tout agent qu'il désignera pour le représenter devant le Tribunal. Les honoraires du Président seront fixés par accord spécial entre les Gouvernements intéressés et ces honoraires ainsi que les dépenses communes de chaque Tribunal seront payés par moitié par les deux Gouvernements.

f) Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à ce que leurs Tribunaux et autorités prêtent directement aux Tribunaux mixtes toute

jár el a jelen Szerződés életbeléptése előtt a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgárai és a magyar állampolgárok között kötött szerződésekre vonatkozólag felmerült mindennemű vitás kérdésben, azoknak a kérdéseknek kivételével, amelyek valamely szövetséges, társult vagy semleges Hatalom törvényei értelmében e Hatalomnak nemzeti bíróságának hatáskörébe tartoznak. Ilyen esetben a vitás kérdést a Vegyes Döntőbíróság kizárásával az illető nemzeti bíróság dönti el. A Szövetséges és Társult Hatalom érdekelt állampolgárának mindamellett joga van az ügyet a Vegyes Döntőbíróság elé vinni, feltéve, hogy saját hazai törvénye ezt nem tiltja.

c) Ha az ügyek száma megkívánja, több tagot kell kijelölni, hogy minden egyes Vegyes Döntőbíróság több osztályra legyen osztható. Minden ilyen osztályt a fentiek értelmében kell összeállítani.

d) Minden Vegyes Döntőbíróság maga határozza meg eljárásának szabályait, amennyiben azokat a jelen cikk Függelékének rendelkezései nem szabályozzák. Minden Vegyes Döntőbíróságnak joga van megállapítani azokat az összegeket, amelyeket a vesztes fél eljárási költségek és kiadások fejében fizetni köteles.

e) Minden Kormány maga fizeti a Vegyes Döntőbírósághoz az ő részéről kinevezett tagnak, valamint a Bíróság előtt való képviselőtére kijelölt megbízottainak tiszteletdíjait. Az elhunyt tiszteletdíját az érdekelt Kormányok külön megegyezéssel állapítják meg és ezt a tiszteletdíjat, valamint az egyes Bíróságok közös kiadásait a két Kormány egyenlő arányban viseli.

f) A Magas Szerződő Felek kötelezettséget vállalamk arra nézve, hogy bíróságaik és hatóságaik a Vegyes Döntőbíróság részére köz-

l'aide qui sera en leur pouvoir, spécialement en ce qui concerne la transmission des notifications et la réunion des preuves.

g) Les Hautes Parties Contractantes conviennent de considérer les décisions du Tribunal arbitral mixte comme définitives, et de les rendre obligatoires pour leurs ressortissants.

Annexe.

§ 1.

En cas de décès ou de démission d'un membre du Tribunal, ou si un membre du Tribunal se trouve, pour une raison quelconque, dans l'impossibilité de remplir ses fonctions, la procédure, qui a été suivie pour sa nomination sera employée pour pourvoir à son remplacement.

§ 2.

Le Tribunal adoptera pour sa procédure des règles conformes à la justice et à l'équité. Il décidera de l'ordre et des délais dans lesquels chaque partie devra présenter ses conclusions et réglera les formalités requises pour l'administration des preuves.

§ 3.

Les avocats et conseils des deux parties seront autorisés à présenter oralement et par écrit au Tribunal leur argumentation pour soutenir ou défendre leur cause.

§ 4.

Le Tribunal conservera les archives des procès et causes qui lui sé-

vetlenül fognak minden hatáskörükbe tartozó s különösen a kézbesítésekre és a bizonyításfelvételre vonatkozó ügyben mindennemű jogsegélyt nyújtani.

g) A Magas Szerződő Felek megállapodnak abban, hogy a Vegyes Döntőbírótság határozatait végérvényeseknek tekintik és állampolgáraikra kötelezőkké teszik.

Függelék.

1. §.

A Bíróság valamely tagjának elhunytá vagy lemondása esetében, vagy ha a Bíróságnak valamely tagja akármilyen okból nem tudja tisztét ellátni, pótlása végett az illető kinevezésénél követett eljárást kell alkalmazni.

2. §.

A Bíróság eljárásának szabályait az igazságszolgáltatásnak és méltányosságoknak megfelelően állapítja meg. A Bíróság dönt a felek indítványai előterjesztésének sorrendjére és határidőire nézve és meghatározza a bizonyításfelvételnél megkívánt alaki-ságokat.

3. §.

A felek ügyvédei és szaktanácsadói jogosítva vannak arra, hogy az ügyüket támogató vagy védő okfejtéseiket előszóval és írásban a Bíróság elé terjesszék.

4. §.

A Bíróság az eléje kerülő perekre és ügyekre, valamint az azokat tár-

ront soumis et de la procédure y relative avec mention des dates.

§ 5.

Chacune des Puissances intéressées pourra nommer un secrétaire. Ces secrétaires constitueront le Secrétariat mixte du Tribunal et seront sous ses ordres. Le Tribunal peut nommer et employer un ou plusieurs fonctionnaires qui seront nécessaires pour l'assister dans l'accomplissement de sa tâche.

§ 6.

Le Tribunal décidera de toutes questions et aspects qui lui seront soumises, d'après les preuves, témoignages et informations qui pourront être produits par les parties intéressées.

§ 7.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à donner au Tribunal toutes facilités et informations nécessaires pour suivre ses enquêtes.

§ 8.

La langue, dans laquelle la procédure sera poursuivie, sera, à défaut de convention contraire, l'anglais, le français, l'italien ou le japonais, selon ce qui sera décidé par la Puissance alliée ou associée intéressée.

§ 9.

Les lieu et date des audiences de chaque Tribunal seront déterminés par le Président du Tribunal.

Article 240.

Si un tribunal compétent a rendu ou rend un jugement dans une affaire

gyáló eljárásokra vonatkozó iratokat az időpontok feltüntetésével megőrizni köteles.

5. §.

Mindegyik érdekelt Hatalom ki nevezhet egy titkárt. Ezek a titkárok a Bíróság vegyes Titkárságát alkotják és annak alá vannak rendelve. A Bíróság a feladata teljesítéséhez szükséges segédmunkálatokra egy vagy több hivatalnokot nevezhet ki és alkalmazhat.

6. §.

A Bíróság az eléje kerülő minden kérdésben és ügyben az érdekelt felek részéről szolgáltatott bizonyítékok, tanuvallomások és felvilágosítások alapján határoz.

7. §.

A Magas Szerződő Felek kötelezik magukat arra, hogy a Bíróságnak vizsgálatai fogantatásához szükséges minden könnyítést és felvilágosítást megadnak.

8. §.

Az eljárás nyelve ellenkező megállapodás hiányában az angol, a francia, az olasz vagy a japán, aszerint, hogy mit határoz az érdekelt Szövetséges és Társult Hatalom.

9. §.

Az egyes Bíróságok tárgyalásainak helyét és idejét a Bíróság elnöke határozza meg.

240. cikk.

Ha valamely illetékes Bíróság a III., IV., V. vagy VII. címek alá

visée par les Sections III; IV, V ou VII et si ce jugement n'est pas conforme aux dispositions desdites Sections, la partie qui aura subi, de ce chef, un préjudice aura droit à une réparation qui sera déterminée par le Tribunal arbitral mixte. Sur la demande du ressortissant d'une Puissance alliée ou associée, la réparation ci-dessus visée pourra être effectuée, lorsque cela sera possible, par le Tribunal arbitral mixte en remplaçant les parties dans la situation où elles se trouvaient avant le jugement rendu par le tribunal de l'ancien royaume de Hongrie.

SECTION VII.

Propriété industrielle.

Article 241.

Sous réserves des stipulations du présent Traité, les droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, telle que cette propriété est définie par les Conventions internationales de Paris et de Berne visées aux articles 220 et 222, seront rétablis ou restaurés, à partir de la mise en vigueur du présent Traité dans les territoires des Hautes Parties Contractantes, en faveur des personnes qui en étaient bénéficiaires au moment où l'état de guerre a commencé d'exister, ou de leurs ayants droit. De même les droits qui, si la guerre n'avait pas eu lieu, auraient pu être acquis pendant la durée de la guerre, à la suite d'une demande formée pour la protection de la propriété industrielle ou de la publication d'une oeuvre littéraire ou artistique, seront reconnus et établis en faveur des personnes qui auraient des titres, à partir de la mise en vigueur du présent Traité.

Toutefois, les actes faits en vertu des mesures spéciales qui auront

tartozó kérdésben az említett címek rendelkezéseinek meg nem felelő ítéletet hozott vagy fog hozni, annak a félnek, aki ennek folytán kárt szenvedett, jóvátételre van igénye, amelyet a Vegyes Döntőbírótság állapít meg. Valamely Szövetséges és Társult Hatalom állampolgárának kérelmére a fentemlített jóvátételt a Vegyes Döntőbírótság a lehetőséghez képest akként nyújthatja, hogy a feleket a volt Magyar Királyság bíróságának ítéletét megelőző állapotba helyezi vissza.

VII. CÍM.

Ipari tulajdon.

241. cikk.

A Magas Szerződő Felek a jelen Szerződés életbelépésétől kezdve és rendelkezéseinek fenntartásával ismét megadják vagy visszaállítják saját területeiken a 220. és 222. cikkekben említett párisi és berni nemzetközi egyezményekben megállapított ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogokat azoknak javára, akik a hádiállapot kezdetének időpontjában az említett jogok élvezetében voltak, valamint ezek jogutódainak javára. Hasonlóképpen az igényjogosultak javára elismerik és érvényeseknek tekintik a jelen Szerződés életbelépésétől kezdve mindazokat a jogokat is, amelyeket ipari tulajdoni jogvédelem iránt előterjesztett kérvény, avagy valamely irodalmi vagy művészeti mű közzététele alapján a háború tartama alatt megszerezhettek volna, ha a háború ki nem tör.

Mindazonáltal azok a különörendelkezések, amelyeket a Szövets

été prises pendant la guerre par une autorité législative, exécutive ou administrative d'une Puissance alliée ou associée à l'égard des droits des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie, en matière de propriété industrielle, littéraire ou artistique demeureront valables et continueront à avoir leurs pleins effets.

Il n'y aura lieu à aucune revendication ou action soit de la part de la Hongrie ou de ses ressortissants, soit des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ou en leur nom, contre l'utilisation qui aura été faite pendant la durée de la guerre, par le Gouvernement d'une Puissance alliée ou associée ou par toute personne, pour le compte de ce Gouvernement ou avec son assentiment, de droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, ni contre la vente, la mise en vente ou l'emploi de produits, appareils, articles ou objets quelconques auxquels s'appliquaient ces droits.

Si la législation d'une des Puissances alliées ou associées, en vigueur au moment de la signature du présent Traité, n'en a pas disposé autrement, les sommes dues ou payées relativement à la propriété de personnes visées à l'article 232 b), par application de tout acte et de toute opération effectués en exécution des mesures spéciales visées à l'alinéa 2 du présent article, recevront la même affectation que les autres créances desdites personnes, conformément aux dispositions du présent Traité, et les sommes produites par des mesures spéciales prises par le Gouvernement de l'ancien royaume de Hongrie en ce qui concerne les droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique des ressortissants des Puissances alliées ou associées, seront considérées et traitées comme toutes les autres dettes des ressortissants hongrois.

séges és Társult Hatalmak bármelyikének törvényhozó, végrehajtó vagy közigazgatási hatalommal felruházott valamely hatósága a volt Magyar Királyság állampolgárainak ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogaira nézve kibocsátott, továbbra is érvényben és teljes hatályban maradnak.

Valamely ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjognak a háború tartama alatt a Szövetséges és Társult Hatalmak Kormányainak egyike részéről, avagy ilyen Kormány számlájára vagy jóváhagyásával bárki részéről történt használatba vétele, valamint az említett jogok alá eső termékek, készületeknek, cikkeknek vagy bármely egyéb tárgynak eladása vagy áruba bocsátása nem szolgálhat sem Magyarországnak, sem állampolgárainak, sem a volt Magyar Királyság állampolgárainak, sem ezek nevében fellépő személynek jogalapul visszakövetelési vagy más kereset támasztására.

Azokat az összegeket, amelyek a 232. cikk b) pontjában említett személyek tulajdonára vonatkozó és a jelen cikk második bekezdésében körülírt különleges intézkedések végrehajtásuként jelentkező bármely rendelkezés vagy intézkedés következtében váltak esedékessé, vagy fizetettek le, amennyiben valamely Szövetséges és Társult Hatalomnak a jelen Szerződés aláírásakor érvényben lévő törvényei másként nem rendelkeznek, ugyanolyan módon fogják felhasználni, mint azt a jelen Szerződés a nevezett személyek egyéb követeléseire nézve előírja; viszont azok az összegek, amelyek a volt Magyar Királyság Kormányának részéről a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgárainak ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogaira nézve különleges intézkedések következtében kerültek behajtásra, olyan tekintet és elbánás alá esnek, mint a magyar állampolgárok mindon egyéb tartozása.

Chacune des Puissances alliées ou associées se réserve la faculté d'apporter aux droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique (à l'exception des marques de fabrique ou de commerce) acquis avant la guerre, ou pendant sa durée, ou qui seraient acquis ultérieurement, suivant sa législation par des ressortissants hongrois, soit en les exploitant, soit en accordant des licences pour leur exploitation, soit en conservant le contrôle de cette exploitation, soit autrement, telles limitations, conditions ou restrictions qui pourraient être considérées comme nécessaires pour les besoins de la défense nationale, ou dans l'intérêt public, ou pour assurer un traitement équitable par la Hongrie en vertu du présent Traité. Pour les droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique possédés sur le territoire hongrois par ses ressortissants, ou pour garantir l'entier accomplissement de toutes les obligations contractées par la Hongrie en vertu du présent Traité. Pour les droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, qui seraient acquis après la mise en vigueur du présent Traité, la faculté ci-dessus réservée aux Puissances alliées et associées, ne pourra être exercée que dans le cas où les limitations, conditions ou restrictions pourraient être considérées comme nécessaires pour les besoins de la défense nationale ou de l'intérêt public.

Dans le cas où il serait fait application par les Puissances alliées et associées des dispositions qui précèdent, il sera accordé des indemnités ou des redevances raisonnables, qui recevront la même affectation que toutes les autres sommes dues à des ressortissants hongrois, conformément aux dispositions du présent Traité.

Chacune des Puissances alliées ou associées se réserve la faculté de considérer comme nulle et de nul

A Szövetséges és Társult Hatalmak mindegyike fenntartja magának azt a jogot, hogy mindazokat az ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogokat (az ipari és kereskedelmi védjegyek kivételével), amelyeket törvényeik értelmében magyar állampolgárok a háború előtt vagy annak tartama alatt megszereztek, vagy ezután megszerezni fognak, akár közvetlen gyakorlatba vétel, akár használati engedélyek adása, akár a gyakorlatba vétel ellenőrzésének fenntartása útján, akár más úton, oly mértékben korlátozhassa, feltételekhez köthesse vagy megzavaríthassa, amint az a nemzeti védelem szempontjából vagy a közjó érdekében, vagy abból a célból szükségének mutatkozik, hogy saját állampolgárainak ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogainak magyar területen Magyarország részéről méltányos elbánást biztosítson; végül pedig abból a célból is, hogy Magyarországga szemben a jelen Szerződésen alapuló minden kötelezettség teljesítésére nézve biztosítékokat szerezzen. A jelen Szerződés életbelépése után szerzett ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogokkal szemben a Szövetséges és Társult Hatalmak részéről a fentebb megállapított jog csak abban az esetben gyakorolható, ha az említett korlátozások, feltételek vagy megszorítások a nemzeti védelem vagy a közjó érdekében szükségességeknek mutatkoznak.

Minden olyan esetben, amikor a Szövetséges és Társult Hatalmak a fenti rendelkezéseket érvényesítik, méltányos kártalanításnak vagy az ellenérték megtérítésének lesz helye; ezek az összegek a jelen Szerződésnek a magyar állampolgárok javára fennálló egyéb tartozásokra vonatkozó rendelkezései szerint használandók fel.

A Szövetséges és Társult Hatalmak mindegyike fenntartja magának azt a jogot, hogy semmisnek és

effet toute cession totale ou partielle, et toute concession de droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, qui auraient été effectuées depuis le 28 juillet 1914 ou qui le seraient à l'avenir et qui auraient pour résultat de faire obstacle à l'application des dispositions du présent article.

Les dispositions du présent article ne sont pas applicables aux droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique compris dans les sociétés ou entreprises, dont la liquidation a été effectuée par les Puissances alliées ou associées, conformément à la législation exceptionnelle de guerre, ou sera effectuée en vertu de l'article 282, paragraphe b).

Article 242.

Un délai minimum d'une année, à partir de la mise en vigueur du présent Traité, sans surtaxe ni pénalité d'aucune sorte, sera accordé aux ressortissants de chacune des Hautes Parties Contractantes pour accomplir tout acte, remplir toute formalité, payer toute taxe et généralement satisfaire à toute obligation prescrite par les lois et règlements de chaque Etat pour conserver ou obtenir les droits de propriété industrielle déjà acquis au 28 juillet 1914 ou qui, si la guerre n'avait pas eu lieu, auraient pu être acquis depuis cette date, à la suite d'une demande faite, avant la guerre ou pendant sa durée, ainsi que pour y former opposition. Toutefois, cet article ne pourra conférer aucun droit pour obtenir aux Etats-Unis d'Amérique la reprise d'une procédure d'interférence dans laquelle aurait été tenue l'audience finale.

érvénytelennek tekinthessen minden olyan teljes vagy részleges jogát ruházást és minden olyan engedélyezést, amely ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogra nézve 1914. évi július hó 28. óta történt vagy ezután fog történni, amennyiben az a jelen cikk rendelkezéseinek érvényesítését akadályozná.

A jelen cikk rendelkezései nem alkalmazhatók az olyan társaságok vagy vállalatok ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogaira, amelyeknek felszámolását a Szövetséges és Társult Hatalmak háborús kivételes törvényhozási intézkedések értelmében foganatosították, avagy a 282. cikk b) pontja alapján foganatosítani fogják.

242. cikk.

A Magas Szerződő Felek mind-egyikének állampolgárai jogot nyernek arra, hogy a jelen Szerződés életbelépésétől számított legkevesebb egyévi időtartam alatt minden díjpótlék vagy bármilyen büntetési pótdíj nélkül elvégezhessek mindazokat a cselekményeket, megfelelhessek mindazoknak a megszabott alakszerűségeknek, megfizethessék mindazokat a díjakat, s általában mindazokat a kötelezettségeket teljesíthessék, amelyek az egyes Államok törvényei és rendeletei értelmében szükségesek azoknak az ipari tulajdonjogoknak megtartására vagy eluyerésére, amely jogokat 1914. évi július hó 28.-án már megszereztek volt. vagy amely jogokat, ha a háború ki nem tör, a háború előtt vagy alatt benyújtott kérvény alapján azóta már megszereztek volna; ugyanez vonatkozik az ipari tulajdonjogok ellen irányuló felszólalások érvényesítésére. Mindazonáltal ez a cikk nem ad jogot arra, hogy az Északamerikai Egyesült-Államokban olyan ügyben, amelyben a végtárgyalást már megtartották, az »interférence« eljárás újból megindíttassék.

Les droits de propriété industrielle qui auraient été frappés de déchéance par suite du défaut d'accomplissement d'un acte, d'exécution d'une formalité ou de paiement d'une taxe seront remis en vigueur, sous la réserve toutefois en ce qui concerne les brevets et dessins, que chaque Puissance alliée ou associée pourra prendre les mesures qu'elle jugerait équitablement nécessaires pour la sauvegarde des droits des tiers qui auraient exploité ou employé des brevets ou des dessins pendant le temps où ils étaient frappés de déchéance. De plus les brevets d'invention ou dessins appartenant à des ressortissants hongrois et qui seront ainsi remis en vigueur, demeureront soumis, en ce qui concerne l'octroi des licences, aux prescriptions qui leur auraient été applicables pendant la guerre, ainsi qu'à toutes les dispositions du présent Traité.

La période comprise entre le 28 juillet 1914 et la date de la mise en vigueur du présent Traité n'entrera pas en ligne de compte dans le délai prévu pour la mise en exploitation d'un brevet ou pour l'usage de marques de fabrique ou de commerce ou de dessins, et il est convenu en outre qu'aucun brevet, marque de fabrique ou de commerce ou dessin qui était encore en vigueur au 28 juillet 1914 ne pourra être frappé de déchéance ou d'annulation du seul chef de non-exploitation ou de non-usage avant l'expiration d'un délai de deux ans à partir de la mise en vigueur du présent Traité.

Article 243.

Les délais de priorité, prévus par l'article 4 de la Convention internationale de Paris du 20 mars 1883 révisée à Washington en 1911 ou par toute autre Convention ou loi en vigueur, pour le dépôt ou l'enregistrement des demandes de brevets

Ipari tulajdonjogok, amelyek valamely cselekvés elmulasztása, valamely alakszerűség nem teljesítése vagy valamely illeték kifizetésének elmaradása következtében elévültek, újból felélednek; ha azonban harmadik személyek szabadalmakat és mintákat az alatt az idő alatt, amíg a rájuk vonatkozó jog szünetelt, értékesítettek vagy felhasználtak, a Szövetséges és Társult Hatalmak mindegyikének joga van e harmadik személyek jogainak megóvása érdekében szükséges méltányos intézkedéseket megtenni. Továbbá magyar állampolgároknak olyan szabadalmaira vagy mintáira, amelyek ily módon újból felélednek, továbbra is érvényesek azok a rendelkezések, amelyek a háború alatt kényszerengedélyek megadását szabályozták, úgyszintén a jelen Szerződés összes rendelkezései.

Az 1914. évi július hó 28. napjától a jelen Szerződés életbelépéséig elmúlt idő nem számít be a szabadalom gyakorlatbavételére, valamely ipari vagy kereskedelmi védjegy vagy minta használatbavételére előírt időtartamba és megegyezés áll fenn arra nézve, hogy csupán a gyakorlás szünetelése, vagy nem használás okából nem évülnek el vagy nem szűnnek meg a jelen Szerződés életbelépésétől számított két éven belül azok a szabadalmi, ipari vagy kereskedelmi védjegy- vagy mintajogok, amelyek 1914. évi július hó 28-án még fennállottak.

243. cikk

A Párisban 1883. évi március hó 20-án megkötött és Washingtonban 1911-ben módosított egyezménynek 4. cikkében, valamint bármely más hatályos egyezményben vagy törvényben megszabott elsőbbségi határidőket, amelyek a szabadalmak vagy

d'invention ou modèles d'utilité, des marques de fabrique ou de commerce, des dessins et modèles, qui n'étaient pas encore expirés le 28 juillet 1914, et ceux qui auraient pris naissance pendant la guerre ou auraient pu prendre naissance si la guerre n'avait pas eu lieu, seront prolongés par chacune des Hautes Puissances Contractantes en faveur de tous les ressortissants des autres Hautes Puissances Contractantes jusqu'à l'expiration d'un délai de six mois à partir de la mise en vigueur du présent Traité.

Toutefois cette prolongation de délai ne portera pas atteinte aux droits de toute Haute Puissance Contractante ou de toute personne qui seraient, de bonne foi, en possession, au moment de la mise en vigueur du présent Traité, de droits de propriété industrielle en opposition avec ceux demandés en revendiquant le délai de priorité et qui conserveront la jouissance de leurs droits, soit personnellement, soit par tous agents ou titulaires de licence auxquels ils les auraient concédés avant la mise en vigueur du présent Traité, sans pouvoir en aucune manière être inquiétés poursuivis comme contrefacteurs.

Article 244.

Aucune action ne pourra être intentée ni aucune revendication exercée, d'une part, par des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ou par des personnes résidant ou exerçant leur industrie dans les territoires de l'ancien royaume de Hongrie, et d'autre part, par des ressortissants des Puissances alliées ou associées ou des personnes résidant ou exerçant leur industrie sur le territoire de ces Puissances ni par les tiers auxquels ces personnes auraient cédé leurs droits pendant la guerre, à raison de faits qui se seraient produits

használati minták, ipari vagy kereskedelmi védjegyek, minták és mustárak védelmére irányuló kérvények benyújtására vagy beiktatására vonatkoznak, ha ezek a határidők 1914. évi július hó 28. napjáig még le nem jártak, vagy ha ilyen határidő a háború alatt kezdődött vagy megkezdődhetett volna, ha a háború ki nem tör, mindegyik Magas Szerződő Fél a többi Magas Szerződő Fél minden állampolgára javára a jelen Szerződés életbelépésétől számított hat hónappal meghosszabbítja.

Ez a határidőmeghosszabbítás nem érintheti azonban az egyes Magas Szerződő Feleknek vagy bármely személynek olyan ipari tulajdonjogait, amelyeknek ezek a jelen Szerződés életbelépése időpontjában jóhiszeműleg élvezetében vannak és amelyek az elsőbbségi határidő igénybevétele alapján kért jogokkal ellentétben állnak; ezek a jogok érvényben maradnak, akár a jóhiszemű jogosult, akár képviselői vagy jogutódai javára, ha a jogát ruházás a jelen Szerződés életbelépése előtt történt; az ilyen jogosultak semmi vonatkozásban sem zavarhatók vagy büntethetők, mint jogbitorlók.

244. cikk.

Egyrészről a volt Magyar Királyság állampolgárai, vagy olyan személyek, akik a volt Magyar Királyság területén laknak vagy ipart űznek, másrészről a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgárai vagy olyan személyek, akik e Hatalmak területén laknak vagy ipart űznek, vagy olyan harmadik személyek, akikre ezek a személyek ruházták át a háború alatt jogaikat, nem indíthatnak keresetet és nem emelhetnek igényt olyan tények alapján, amelyek a másik Szerződő Fél területén a hadiállapot kezdete és a jelen Szer-

sur le territoire de l'autre Partie, entre la date de l'état de guerre et celle de la mise en vigueur du présent Traité et qui auraient pu être considérées comme portant atteinte à des droits de propriété industrielle ou de propriété littéraire ou artistique ayant existé à un moment quelconque pendant la guerre on qui seront rétablis conformément aux articles 242 et 248.

Aucune action ne sera également recevable de la part des mêmes personnes, pour infraction aux droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique, à aucun moment, à l'occasion de la vente ou de la mise en vente, pendant un an à dater de la signature du présent Traité sur les territoires des Puissances alliées ou associées, d'une part, ou de la Hongrie, d'autre part, de produits ou d'articles fabriqués, ou d'œuvres littéraires ou artistiques publiées durant la période comprise entre la date de l'état de guerre et celle de la signature du présent Traité, ni à l'occasion de leur acquisition et de leur emploi ou usage, étant entendu toutefois que cette disposition ne s'appliquera pas lorsque les possesseurs des droits avaient leur domicile ou des établissements industriels ou commerciaux situés dans les régions occupées par les armées austro-hongroises au cours de la guerre.

Cet article ne sera pas applicable aux rapports entre les États-Unis d'Amérique, d'une part, et la Hongrie d'autre part.

Article 245.

Les contrats des licences d'exploitation de droits de propriété industrielle ou de reproduction d'œuvres littéraires ou artistiques, conclus avant l'état de guerre, entre des ressortissants de Puissances alliées

zódás életbelépése között lefolyt időben keletkeztek és amely tényeket a háború tartamának bármely időpontjában fennállott, vagy az előző 242. és 248. cikkek értelmében helyreállított ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogoknak megsértéseként lehetett volna tekinteni.

Ugyanezek a személyek semmikor sem indíthatnak keresetet ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogok megsértése címén, azon az alapon, hogy valaki a hadiállapot kezdete és a jelen Szerződés aláírása között lefolyt időben előállított termékeket és ipari készítményeket, vagy ugyan-ezen időben közzétett irodalmi vagy művészeti műveket eladott vagy áruba bocsátott, ha az eladás vagy áruba bocsátás a jelen Szerződés aláírásától számított egy éven belül egyrésztől a Szövetséges és Társult Hatalmak területein, másrésztől Magyarország területén történik, sem azon az alapon, hogy valaki ilyen termékeket és ipari készítményeket, vagy irodalmi és művészeti műveket megszerzett vagy felhasználta; de ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a jogosult félnek olyan területen volt lakóhelye, ipari vagy kereskedelmi telepe, amelyet az osztrák-magyar hadsereg a háború tartama alatt megszállva tartott.

Ez a cikk nem alkalmazható egyrésztől az Északamerikai Egyesült Államok és másrésztől Magyarország egymásközötti viszonyában.

245. cikk.

Ipari tulajdonjogok gyakorlatba-vételének vagy irodalmi és művészeti művek sokszorosításának engedélyezésére vonatkozó szerződéseket, amelyeket a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgárai, vagy terü-

ou associées ou des personnes résidant sur leur territoire ou y exerçant leur industrie d'une part et de ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie d'autre part, seront considérés comme résiliés, à dater de l'état de guerre, entre l'ancienne monarchie austro-hongroise et la Puissance alliée ou associée. Mais, dans tous les cas, le bénéficiaire primitif d'un contrat de ce genre aura le droit, dans un délai de six mois à dater de la mise en vigueur du présent Traité, d'exiger du titulaire des droits la concession d'une nouvelle licence, dont les conditions, à défaut d'entente entre les parties, seront fixées par le tribunal dûment qualifié à cet effet dans le pays sous la législation duquel les droits ont été acquis, sauf dans le cas de licences obtenues en vertu de droits acquis sous la législation de l'ancien royaume de Hongrie; dans ce cas, les conditions seraient fixées par le Tribunal arbitral mixte institué par la Section VI de la présente Paix. Le Tribunal pourra, s'il le juge à propos, fixer alors le montant des avances qui lui paraîtraient justifiées, en raison de l'utilisation des droits pendant la guerre.

Les licences relatives à des droits de propriété industrielle, littéraire ou artistique qui auront été concédées suivant la législation spéciale de guerre d'une Puissance alliée ou associée ne pourront se trouver atteintes par la continuation d'une licence existant avant la guerre, mais elles demeureront valables et continueront à avoir leurs pleins effets, et dans le cas où l'une de ces licences aurait été accordée au bénéficiaire primitif d'un contrat de licence passé avant la guerre, elle sera considérée comme s'y substituant.

Lorsque des sommes auront été payées pendant la guerre relativement à la propriété des personnes visées à l'article 232 b), en vertu de

letükön lakó vagy ott ipart űző személyek egyrészről, másrészről pedig a volt Magyar Királyság állampolgárai a hadiállapot kezdete előtt kötöttek, attól az időponttól kezdve, amikor az Osztrák-Magyar Monarchia és az illető Szövetséges és Társult Hatalom közt a hadiállapot megkezdődött, megszűnteknek kell tekinteni. Mindezekben az esetekben azonban az ilyfajta szerződések alapján eredetileg jogosult személy a jelen Szerződés életbelépésétől számított hat hónapon belül a jog tulajdonosától új engedély megadását követelheti; ennek feltételeit, ha a felek közt megegyezés nem jön létre, annak az országnak illetékes bírósága állapítja meg, amelynek joga az eredeti jogszerzésre irányadó volt, kivéve oly engedélyek eseteit, amelyekre vonatkozó jog szerzésére a volt Magyar Királyság joga volt az irányadó; ebben az esetben a feltételeket a jelen rész VI. címében meghatározott Vegyes Döntőbíróság állapítja meg. A Bíróság egyes esetekben megállapíthatja a háború alatti használat méltányosnak vélt ellenértékét is.

Azokat a használati engedélyeket, amelyek ipari, irodalmi vagy művészeti tulajdonjogokra nézve valamely Szövetséges és Társult Hatalom háborús kivételes törvényei értelmében adattak, nem érintheti már a háború előtti időből származó ilyen engedélynek meghosszabbítása; azok érvényesek és teljesen joghatályosak maradnak és ha valamely ilyen engedély ugyanazon személy javára adatott, aki a háború előtt kötött szerződés értelmében eredetileg is jogosult volt, az új engedélyt úgy kell tekinteni, mint amely a régi helyébe lépett.

Ha azoknak a személyeknek tulajdonjoga alapján, akiket a 232. cikk b) pontja felsorol, ipari tulajdonjog gyakorlatbavételére, vagy

contrat ou licence quelconques intervenus avant la guerre pour exploitation des droits de propriété industrielle ou pour la reproduction ou la représentation d'œuvres littéraires, dramatiques ou artistiques, ces sommes recevront la même affectation que les autres dettes ou créances desdites personnes, conformément au présent Traité.

Cet article ne sera pas applicable aux rapports entre les États-Unis d'Amérique, d'une part, et la Hongrie d'autre part.

SECTION VIII.

Dispositions spéciales aux territoires transférés.

Article 246.

Parmi les personnes physiques et morales, précédemment ressortissantes de l'ancien royaume de Hongrie, y compris les ressortissants de la Bosnie-Herzégovine, celles qui acquièrent de plein droit, par application du présent Traité, la nationalité d'une Puissance alliée ou associée, sont désignées dans les stipulations qui vont suivre par l'expression «ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie»; les autres sont désignées par l'expression «ressortissants hongrois».

Article 247.

Les habitants des territoires transférés en vertu du présent Traité, conserveront, nonobstant ce transfert et le changement de nationalité qui en résultera, la pleine et entière jouissance en Hongrie, de tous les droits de propriété industrielle et de propriété littéraire et artistique, dont ils étaient titulaires suivant la légis-

irodalmi, színművészeti vagy művészeti mű sokszorosítására vagy előadására vonatkozólag a háború előtt kötött szerződés vagy uyert engedély értelmében a háború alatt fizetéseket teljesítettek, ezeket az összegeket ugyanarra a célra kell fordítani, mint a jelen Szerződés értelmében ezeknek a személyeknek egyéb tartozását vagy követelését.

Ez a cikk nem alkalmazható egyrészről az Északamerikai Egyesült-Államok és másrészről Magyarország egymásközötti viszonyában.

VIII. CÍM.

Az átszatolt területekre vonatkozó különleges rendelkezések.

246. cikk.

Azok közül a természetes és jogi személyek közül, akik, illetőleg amelyek azelőtt hozzátartozói voltak a volt Magyar Királyságnak, beleértve Bosznia-Hercegovinát is, mindazok, akik, illetőleg amelyek a jelen Szerződés alapján jogérvényesen valamelyik Szövetséges és Társult Hatalom állampolgárságát nyerik el, az alább következő rendelkezésekben mint „a volt Magyar Királyság állampolgárai”, a többiek pedig mint „magyar állampolgárok” jelöltetnek meg.

247. cikk.

A jelen Szerződés alapján Magyarországtól elszakított területek lakói, tekintet nélkül ezeknek a területeknek elszakítására és állampolgárságuknak ebből előálló megváltozására, Magyarországon teljes és egész élvezetében maradnak mindazoknak az ipari, irodalmi és művészeti tulajdonjogoknak, amelyeknek az elszakítás időpontjában fennálló

lation en vigueur au moment dudit transfert.

Article 248.

Les questions concernant les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie ainsi que les ressortissants hongrois, leurs droits, privilèges et biens, qui ne seraient pas visés, ni dans le présent Traité, ni dans le Traité qui doit régler certains rapports immédiats entre les États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, feront l'objet de conventions spéciales entre les États intéressés, y compris la Hongrie, étant entendu que ces conventions ne pourront en aucune manière être en contradiction du présent Traité.

À cet effet, il est convenu que dans les trois mois à compter de la mise en vigueur du présent Traité, une Conférence aura lieu entre les Délégués des Puissances intéressées.

Article 249.

Le Gouvernement hongrois remettra sans délai les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie en possession de leurs biens, droits et intérêts situés sur le territoire hongrois.

Le montant des taxes et impôts sur le capital qui ont été levés ou augmentés sur les biens, droits et intérêts des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie depuis le 3 novembre 1918, ou qui pourraient être levés ou augmentés jusqu'à la restitution conformément aux dispositions du présent Traité ou, s'il s'agit de biens, droits et intérêts qui n'ont pas été soumis à des mesures exceptionnelles de guerre, jusqu'à l'expiration de

törvények értelmében birtokosai voltak.

248. cikk.

Azok a kérdések, amelyek a volt Magyar Királyság állampolgáira, valamint a magyar állampolgárokra, jogaikra, előjogaikra és javaikra vonatkoznak és amelyekről nem szól sem a jelen Szerződés, sem az a szerződés, amely bizonyos közvetlen vonatkozásokat fog szabályozni azok között az Államok között, amely Államokhoz a volt Osztrák-Magyar Monarchiának valamelyik területe átcsatoltatott, vagy amelyek a Monarchia feldarabolásából keletkeztek, az érdekelt Államok között — beleértve Magyarországot — külön egyezmények tárgyai lesznek, önmagától értetődően, hogy ezek az egyezmények a jelen Szerződés rendelkezéseivel semmiképen sem állhatnak ellentétben.

Ebből a célból megegyezés történt arra nézve, hogy a jelen Szerződés életbelépésétől számított három hónapon belül az érdekelt Hatalmak kiküldöttjei értekezletet fognak tartani.

249. cikk.

A Magyar Kormány a volt Magyar Királyság állampolgárait magyar területen fekvő javaik, jogaik és érdekeik birtokába haladéktalanul visszahelyezi.

A tőkevagyonra kivetett adóknak és illetékeknek azt az összegét, amelyet a volt Magyar Királyság állampolgárainak javai, jogai és érdekei után 1918. évi november hó 3.-a óta szedtek be vagy emeltek fel, vagy amelyet a jelen Szerződés rendelkezései értelmében leendő visszaidásukig, vagy amennyiben olyan javakról, jogokról és érdekekről volna szó, amelyek háborús kivételes intézkedéseknek alávetve nem voltak, a

trois mois après la mise en vigueur du présent Traité, sera reversé aux ayants droit.

Les biens, droits et intérêts restitués ne seront soumis à aucune taxe imposée à l'égard de tout autre bien ou de tout autre entreprise appartenant à la même personne, dès l'instant que ces biens auront été retirés de Hongrie, ou que ces entreprises auront cessé d'y être exploitées.

Si des taxes de toute nature ont été payées par anticipation pour les biens, droits et intérêts retirés de Hongrie, la proportion de ces taxes payées pour toute période postérieure au retrait de ces biens, droits et intérêts, sera reversée aux ayants-droit.

Les dispositions des articles 231 d) et 254 du présent Traité relatives à la monnaie dans laquelle le paiement doit être fait et au taux du change, seront applicables dans les cas qu'elles visent respectivement au remboursement des avoirs dont il est question au paragraphe 1er du présent article.

Les legs, donations, bourses, fondations de toutes sortes fondés ou créés dans l'ancien royaume de Hongrie et destinés aux ressortissants de celui-ci seront mis par la Hongrie, en tant que ces fondations se trouvent sur son territoire, à la disposition de la Puissance alliée ou associée, dont lesdites personnes sont actuellement ressortissants ou deviendront ressortissants par suite des dispositions du présent Traité ou des Traités conclus en vue de régler les affaires actuelles, dans l'état où ces fondations se trouvaient à la date du 28 juillet 1914, compte tenu des paiements régulièrement effectués pour l'objet de la fondation.

Dans le cas où les statuts des

jelen Szerződés életbelépesésétől számított három hónapi határidő lejártáig esetleg még beszédnének vagy felemelnének, az igényjogosultaknak vissza kell fizetni.

A visszaadott javakat, jogokat és érdekeket ugyanannak a személynek valamely egészen más vagyonával vagy vállalatával kapcsolatban nem szabad semmiféle illetékekkel sújtani attól az időponttól kezdve, amelyben az illető vagyont Magyarországból kivitték, vagy a vállalat üzemét ott beszüntették.

Abban az esetben, ha a Magyarországból kivitt javak, jogok és érdekek után illetékeket bizonyos időre előre fizettek volna, az előre fizetett illetékeknek a javak, jogok és érdekek elvitele utáni időre eső részét az igényjogosultaknak vissza kell téríteni.

A jelen Szerződés 231/d és 254. cikkének rendelkezései, amelyek a fizetések teljesítésénél figyelembe jövő pénznemekre és átszámítási árfolyamra vonatkoznak, alkalmazást nyernek a jelen cikk 1. bekezdésében említett vagyon-visszatérítéseknek vonatkozó eseteiben is.

A volt Magyar Királyságban ennek a Királyságnak állampolgárai részére alapított vagy létesített mindennemű hagyományt, adományt, ösztöndíjat és alapítványt, amennyiben azok Magyarország területén vannak Magyarország annak a Szövetséges és Társult Hatalomnak, amelynek az illető személyek jelenleg állampolgárai, vagy amelynek állampolgáraivá lesznek a jelen Szerződés vagy a jelenlegi ügyek rendezésére irányuló szerződésnek alapján, abban az állapotban fogja rendelkezésre bocsátani, amelyben ezek az alapítványok 1914. évi július hó 28.-án voltak, tekintetbe véve az alapítvány céljaira teljesített szabályszerű fizetéseket.

Abban az esetben, ha olyan csa-

fondations familiales, qui continueront à être administrées par l'État hongrois, font dépendre de la nationalité hongroise la jouissance de leurs bénéfices, les bénéficiaires présomptifs conserveront leur droit aux pensions, indemnités d'éducation, dots et autres avantages, même s'ils ont acquis ou acquièrent plus tard, en vertu du présent Traité ou des Traités conclus en vue de régler les affaires actuelles, la nationalité de l'un des États, auxquels des territoires de l'ancien royaume de Hongrie ont été ou seront transférés par lesdits Traités.

Dans le cas où, par suite de l'extinction d'une famille en faveur de laquelle une telle fondation avait été faite, les fonds devaient revenir à l'État hongrois ou à une institution de l'État hongrois, le droit de succession passera à l'État auquel appartenait le dernier bénéficiaire.

Article 250.

Nonobstant les dispositions de l'article 232 et de l'Annexe de la Section IV, les biens, droits et intérêts des ressortissants hongrois ou des sociétés contrôlées par eux, situés sur les territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise ne seront pas sujets à saisie ou liquidation en conformité de ces dispositions.

Ces biens, droits et intérêts seront restitués aux ayants-droit, libérés de toute mesure de ce genre ou de toute autre mesure de disposition, d'administration forcée ou de séquestre prises depuis le 3 novembre 1918 jusqu'à la mise en vigueur du présent Traité. Ils seront restitués dans l'état où ils se trouvaient avant l'application des mesures en question.

ládi alapítványok szabályzatai, amelyek ezentúl is a Magyar Állam kezelésében maradnak, a javadalmak élvezetét a magyar állampolgárságtól teszik függővé, a javadalom várományosai a nyugdíjra, neveltetési járulékra, hozományra és más előnyökre vonatkozó jogokat megtartják akkor is, ha a jelen Szerződés vagy a jelenlegi ügyek rendezésére irányuló szerződések alapján megszerezték vagy megszereznék azon Államok egyikének állampolgárságát, amelyekhez a volt Magyar Királyság területének valamely részét az említett szerződések átcsatolták vagy át fogják csatolni.

Abban az esetben, ha oly család kihalásával, amelynek érdekében ilyen alapítványt létesítettek, az alapók a Magyar Államra vagy a Magyar Állam valamely intézményére szállának, az örökösödési jog arra az Államra fog szállani, amelyhez az utolsó javadalmazott tartozott.

250. cikk.

A 232. cikk és a IV. címhez tartozó Függelék rendelkezéseinek figyelembe kívül hagyásával a magyar állampolgároknak vagy a magyar állampolgárok által ellenőrzött társaságoknak a volt Osztrák-Magyar Monarchia területein fekvő javai, jogai és érdekei nem esnek az említett rendelkezésekben megszabott lefoglalás vagy felszámolás alá.

Ezek a javak, jogok és érdekek a jogosultaknak — minden ilyen rendszabálytól vagy a kisajátításra, kényszerkezeltetésre vagy zár alá vételre vonatkozólag 1918. évi november hó 3.-ától a jelen Szerződés életbelépéséig alkotott bármilyen más rendelkezéstől mentesen — fognak visszaadni. Az említett javak, jogok és érdekek abban az állapotban fognak visszaadni, amelyben azok a szóbanlévő rendszabályok alkalmazása előtt voltak.

Les réclamations, qui pourraient être introduites par les ressortissants hongrois en vertu du présent article, seront soumises au Tribunal arbitral mixte prévu à l'article 239.

Les biens, droits et intérêts visés par le présent article ne comprennent pas les biens soumis à l'article 191. Partie IX (Clauses financières).

Rien dans le présent article ne portera atteinte aux dispositions de l'Annexe III à la Section I de la Partie VIII (Réparations) relative à la propriété des ressortissants hongrois sur les navires et bateaux.

Article 251.

Tous contrats pour la vente de marchandises à livrer par mer conclus avant le 1er janvier 1917 entre ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie, d'une part, et les administrations de l'ancienne monarchie austro-hongroise, de la Hongrie, de la Bosnie-Herzégovine ou des ressortissants hongrois, d'autre part, seront annulés, sauf en ce qui concerne les dettes et autres obligations pécuniaires, résultant de toute opération ou paiements prévus à ce contrat. Tous les autres contrats entre les mêmes parties conclus avant le 1er novembre 1918 et en vigueur à cette date seront maintenus.

Article 252.

Seront applicables dans les territoires transférés, en matière de prescription, forclusion et déchéance les dispositions prévues aux articles 235 et 236, étant entendu que l'expression «début de la guerre» doit être remplacée par l'expression «date, qui

Azokat a felszólalásokat, amelyeket magyar állampolgárok a jelen cikk alapján esetleg elő fognak terjeszteni, a 239 cikkben említett Vegyes Döntőbíróság fogja elbírálni.

A jelen cikkben érintett javak, jogok és érdekek közé nem tartoznak azok a javak, amelyek a IX. rész (Pénzügyi rendelkezések) 191. cikke alá esnek.

A VIII. rész (Jóvátétel) I. címéhez tartozó III. Függelékben a magyar állampolgároknak hajókra vonatkozó tulajdonjogaira nézve foglalt rendelkezéseket a jelen cikk semmiképen sem érinti.

251. cikk.

A tengeri úton szállítandó árúk eladására vonatkozólag 1917. évi január hó 1-e előtt egyrészről a volt Magyar Királyság állampolgárai és másrészről a volt Osztrák-Magyar Monarchiának, Magyarországnak, Bosznia-Hercegovinának közigazgatási hatóságai vagy magyar állampolgárok között kötött minden szerződés hatályát veszti, kivéve azokat, amelyek oly tartozásokra és más pénzbeli kötelezettségekre vonatkoznak, amelyek azokban a szerződésekben megjelölt valamely műveletből vagy fizetésből származnak. Minden egyéb szerződés, amelyet ugyanezek a szerződő felek 1918. évi november hó 1-e előtt kötöttek, s amelyek eddig az időpontig érvényben voltak, hatályban maradnak.

252. cikk.

Az átcsatolt területeken az elvülési, kizáró és perindítási határidők tekintetében a 235. és 236. cikkeknek idevágó rendelkezései nyerne alkalmazást, oly módosítással, hogy a háború kezdete kifejezés helyébe a következő kifejezés

sera fixée administrativement par chaque Puissance alliée et associée, à laquelle les rapports entre les Parties sont devenus impossibles en fait ou en droit», et que l'expression »durée de la guerre« doit être remplacée par celle »période entre la date ci-dessus visée et celle de la mise en vigueur du présent Traité«.

Article 253.

La Hongrie s'engage à n'empêcher en aucune façon que les biens, droits et intérêts appartenant à une société constituée en conformité avec les lois de l'ancienne monarchie austro-hongroise et dans laquelle des ressortissants alliés ou associés sont intéressés, soient transférés à une compagnie constituée en conformité avec les lois de toute autre Puissance, à faciliter toutes mesures nécessaires à l'exécution de ce transfert et à prêter tout concours qui pourrait lui être demandé pour effectuer la restitution aux ressortissants alliés ou associés ou aux compagnies dans lesquelles ceux-ci sont intéressés, de leurs biens, droits et intérêts situés soit en Hongrie, soit dans les territoires transférés.

Article 254.

La Section III, sauf l'article 231 d), ne s'appliquera pas aux dettes contractées entre des ressortissants hongrois et des ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie.

Sous réserve des dispositions spéciales prévues à l'article 231 d) pour les Puissances nouvellement créées, les dettes dont il est question à l'alinéa 1er du présent article seront

lég: »a Szövetséges és Társult Hatalmak mindegyike által közigazgatásilag meghatározandó az az időpont, amelyben a szerződő felek között az érintkezés tényleg vagy jogilag lehetetlenné vált«; továbbá, hogy ezt a kifejezést: »háború tartama a következő kifejezéssel kell helyettesíteni: »a fentebb körülírt időpont és a jelen Szerződés életbelépése között levő időtartam«.

253. cikk.

Magyarország kötelezi magát arra, hogy semmiképen sem akadályozza meg, hogy a volt Osztrák-Magyar Monarchia törvényei szerint alapított valamely oly társaságnak, amelyben a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgárai érdekelve vannak, javai, jogai és érdekei bármely más Hatalom törvényei szerint alapított valamely társaságra átruháztassanak; továbbá, hogy megkönnyíti mindazokat az intézkedéseket, amelyek az átruházás keresztülviteléhez szükségesek és a tőle esetleg kívánt támogatást megadja avégből, hogy a Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgárai vagy oly társaságok, amelyekben azok érdekelve vannak, Magyarországon vagy az átsatolt területeken levő javaikat, jogukat és érdekeiket visszaszerezhessék.

254. cikk.

A 231. cikk d) pontjának kivételével, a III. cím nem nyer alkalmazást olyan tartozásokra, amelyek magyar állampolgárok és a volt Magyar Királyság állampolgárai között jöttek létre.

Az újonnan alakult Államok számára a 231. cikk d) pontjában foglalt különleges rendelkezések fenntartásával, a jelen cikk 1. bekezdésében említett tartozásokat olyan

payées dans la monnaie ayant cours légal, lors du paiement dans l'État dont le ressortissant de l'ancien royaume de Hongrie est devenu ressortissant. Le taux du change applicable audit règlement sera le taux moyen coté à la Bourse de Genève durant les deux mois qui ont précédé le 1er novembre 1918.

Article 255.

Les Compagnies d'assurance qui avaient leur siège commercial principal dans les territoires faisant précédemment partie de l'ancienne monarchie austro-hongroise, auront le droit d'exercer leur industrie dans le territoire hongrois pendant une période de dix ans après la mise en vigueur du présent Traité, sans que leur changement de nationalité puisse affecter en rien la situation juridique dont elles jouissaient précédemment.

Pendant la période ci-dessus indiquée, les opérations desdites Compagnies ne pourront être soumises par la Hongrie à aucune taxe ou charge supérieures à celles dont seront grevées les opérations des Compagnies nationales. Aucune mesure ne pourra porter atteinte à leur propriété qui ne soit pas appliquée également aux biens, droits ou intérêts des Compagnies d'assurances nationales; des indemnités convenables seront payées dans le cas où de semblables mesures seraient prises.

Les présentes dispositions ne seront applicables qu'autant que les Compagnies hongroises d'assurance, qui exerçaient précédemment leurs affaires dans les territoires transférés, seront réciproquement admises à jouir du même droit d'exercer leur industrie dans lesdits territoires, même si leur siège principal était hors de ces territoires.

Après le délai de dix ans indiqué

pénznemben kell fizetni, amely a fizetés időpontjában törvényes fizetési eszköz abban az Államban, amelynek a volt Magyar Királyság állampolgára polgárává lett. Ilyen tartozáskiegyenlítésnél a genfi tőzsdének az 1918. évi november hó 1-jét megelőző két hónapban jegyzett átlagos árfolyamát kell, mint átszámítási árfolyamot alkalmazni.

255. cikk.

Azoknak a biztosító-társaságoknak, amelyeknek székhelye olyan területen volt, amely azelőtt a volt Osztrák-Magyar Monarchiának részét alkotta, jogukban áll a jelen Szerződés életbelépése után tíz éven át működésüket magyar területen tovább folytatni anélkül, hogy hovatartozásuknak megváltozása azt a jogi helyzetet, amelyben azelőtt voltak, bármiképen is befolyásolná.

A jelzett idő alatt, az említett társaságok ügyleteit Magyarország nem vetheti magasabb illeték vagy teher alá, mint aminőket a hazai társaságok üzleteire kiró. Tulajdonukat nem lehet korlátozni olyan rendelkezésekkel, amelyeket hasonló módon a belföldi biztosító-társaságok javaira, jogaira és érdekeire is nem alkalmaznak; ilyen rendelkezések alkalmazása esetében megfelelő kártérítést kell fizetni.

A jelen rendelkezések csak annyiban alkalmazhatók, amennyiben viszont azoknak a magyar biztosító-társaságoknak, amelyek üzleti tevékenységüket azelőtt az átszaltott területeken gyakorolták, ugyanaz a jog biztosítottatik, hogy tevékenységüket az említett területeken akkor is gyakorolhatják, ha székhelyük ezeken a területeken kívül esett.

Az említett tízévi határidő lejárta

ci-dessus, les Compagnies d'assurance susvisées, ressortissant aux Puissances alliées et associées, jouiront du traitement prévu à l'article 211. du présent Traité.

Les dispositions du présent article s'appliqueront également aux Sociétés coopératives, pourvu que le régime légal de ces Sociétés implique une responsabilité effective de leurs adhérents pour toutes opérations et contrats qui constituent l'objet des dites Sociétés.

Article 256.

Des conventions particulières régleront la répartition des biens qui appartiennent à des collectivités ou à des personnes morales publiques exerçant leur activité sur des territoires créés par suite du présent Traité.

Article 257.

Des États auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrément de cette monarchie, reconnaîtront les droits de propriété industrielle, littéraire et artistique en vigueur sur ce territoire au moment où celui-ci aura passé sous leur souveraineté, ou qui seront rétablis ou restaurés par application de l'article 241 du présent Traité. Ces droits resteront en vigueur pendant la durée qui leur sera accordée suivant la législation de l'ancienne monarchie austro-hongroise.

Une convention spéciale réglera toutes questions concernant les archives, registres et plans relatifs au service de la propriété industrielle, littéraire et artistique ainsi que leur transmission ou communication éventuelles par les Offices de l'ancienne monarchie austro-hongroise aux Offi-

ci-dessus, les Compagnies d'assurance susvisées, ressortissant aux Puissances alliées et associées, jouiront du traitement prévu à l'article 211. du présent Traité.

Les dispositions du présent article s'appliqueront également aux Sociétés coopératives, pourvu que le régime légal de ces Sociétés implique une responsabilité effective de leurs adhérents pour toutes opérations et contrats qui constituent l'objet des dites Sociétés.

256. cikk.

Azoknak a javaknak elosztását, amelyek olyan összességeknek vagy olyan erkölcsi testületeknek birtokai, amelyek tevékenységüket a jelen Szerződéssel feldarabolt területeken gyakorolták, külön egyezmények fogják szabályozni.

257. cikk.

Azok az Államok, amelyekhez a volt Osztrák-Magyar Monarchiából területek csatoltattak, vagy amelyek a Monarchia feldarabolásából keletkeztek, elismerik mindazokat az ipari, irodalmi és művészeti tulajdonjogokat, amelyek ezeken a területeken fennhatóságuk alá jutásuk időpontjában érvényben voltak, vagy a jelen Szerződés 241. cikkének alkalmazásával hatályba helyeztettek vagy visszaállítottattak. Ezek a jogok annyira ideig maradnak érvényben, amennyi azokat a volt Osztrák-Magyar Monarchia törvényei szerint megillette.

Külön egyezmény fogja szabályozni az ipari, irodalmi és művészeti tulajdon hatósági intézésével összefüggő levéltárakra, lajstromokra és tervekkel kapcsolatos minden kérdést, úgyiszerint ezeknek a közlését vagy közlését a volt Osztrák-Magyar Monarchia hivatalai részé-

ces des États cessionnaires des territoires de ladite monarchie ou aux Offices des États nouvellement formés.

Article 258.

Sans préjudice des autres stipulations du présent Traité, le Gouvernement hongrois s'engage, en ce qui le concerne, à remettre à la Puissance, à laquelle des territoires de l'ancienne monarchie austro-hongroise sont transférés ou qui est née du démembrement de cette monarchie, telle fraction des réserves, accumulées par les Gouvernements ou les administrations de l'ancienne monarchie austro-hongroise ou par des organismes publics ou privés opérant sous leur contrôle, destinés à faire face au fonctionnement, dans ces territoires, de toutes assurances sociales et assurances d'État.

Les Puissances auxquelles ces fonds seront remis devront nécessairement les affecter à l'exécution des obligations résultant de ces assurances.

Les conditions de cette remise seront réglées par des conventions spéciales, conclues entre le Gouvernement hongrois et les Gouvernements intéressés.

Dans le cas où ces conventions spéciales ne seraient pas conclues conformément à l'alinéa précédent dans les trois mois de la mise en vigueur du présent Traité, les conditions du transfert seront, dans chaque cas, soumises à une Commission de cinq membres, dont un sera nommé par le Gouvernement hongrois et un par l'autre Gouvernement intéressé et trois seront nommés par le Conseil d'Administration du Bureau international du Travail parmi les ressortissants des autres États. Cette Commission, votant à la majorité des voix, devra dans les trois mois

ről az újonnan alakult Államok hivatalai vagy azoknak az Államoknak hivatalai számára, amelyek a nevezett Monarchiából területeket kaptak.

258. cikk.

A jelen Szerződés egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Magyar Kormány kötelezi magát, hogy minden Hatalomnak, amelyhez a volt Osztrák-Magyar Monarchiából területek csatoltattak, vagy amely a Monarchia feldarabolásából keletkezett, a maga részéről átadja a volt Osztrák-Magyar Monarchia Kormányai vagy hatóságai, vagy az ellenőrzésük alatt működő nyilvános vagy magán-szervezetek által felhalmozott tartalékoknak azt a hányadát, amely az illető területeken társadalmi és állami biztosítások működésének céljaira szánva volt.

Azok a Hatalmak, amelyeknek ezek az alapok átadatnak, kötelesek azokat ezekből a biztosításokból eredő kötelezettségek teljesítésére fordítani.

Az átadás feltételeit a Magyar Kormány és az érdekelte Kormányok között kötendő külön egyezmények fogják szabályozni.

Ha ezek a külön egyezmények az előbbi bekezdésnek megfelelően a jelen Szerződés életbelépésétől számított három hónapon belül nem köttetnének meg, az átadás feltételei minden egyes esetben öttagú bizottság elé terjesztendők, amelynek egy tagját a Magyar Kormány, egyikét a másik érdekelt Kormány, három tagját pedig a Nemzetközi Munkahivatal Igazgatótanácsa más Államok polgárai közül nevezi ki. Ez a bizottság megalakulásától számított három hónapon belül szavazattöbbséggel elfogadott javaslatokat fog a Nemzetek Szövetségének Tanácsa elé

de sa constitution adopter des recommandations à soumettre au Conseil de la Société des Nations; les décisions du Conseil devront être immédiatement considérées par la Hongrie et par l'autre État intéressé comme définitives.

Article 259.

Les dispositions de la présente Section visant les rapports entre la Hongrie ou les ressortissants hongrois et les ressortissants de l'ancien Royaume de Hongrie, s'appliquent aux rapports de même nature entre la Hongrie ou les ressortissants hongrois et les ressortissants de l'ancien empire d'Autriche, visés à l'article 268 du Traité de Paix avec l'Autriche.

Également, les dispositions de la Section VIII de la Partie X du présent Traité, visant les rapports

entre l'Autriche ou les ressortissants autrichiens et les ressortissants de l'ancien empire d'Autriche, s'appliquent aux rapports de même nature entre l'Autriche ou les ressortissants autrichiens, et les ressortissants de l'ancien royaume de Hongrie visés à l'article 246 du présent Traité.

PARTIE XI.

Navigation aérienne.

Article 260.

Les aéronefs ressortissant aux Puissances alliées ou associées auront pleine liberté de survol et d'atterrissage sur le territoire de la Hongrie et pourront des mêmes avantages que les aéronefs hongrois notamment en cas de détresse.

terjeszteni; a Tanács határozatait Magyarország és a másik érdekelt Állam nyomban végérvényeseknek köteles tekinteni.

259. cikk.

A jelen címnek azok a rendelkezései, amelyek Magyarország vagy a magyar állampolgárok és a volt Magyar Királyság állampolgárai közti viszonyra vonatkoznak, alkalmazást nyernek ugyanilyen természetű viszonyokra Magyarország vagy a magyar állampolgárok és a volt Osztrák Birodalom állampolgárai között is, ez utóbbiakat az Ausztriával kötött békeszerződés 268. cikke értelmében véve.

Visszont a most említett szerződés X. része VIII. címének rendelkezései, amelyek az Ausztria vagy az osztrák állampolgárok és a volt Osztrák Birodalom állampolgárai közti viszonyra vonatkoznak, alkalmazást nyernek az ugyanilyen természetű viszonyokra az Ausztria vagy az osztrák állampolgárok és a volt Magyar Királyság állampolgárai között is, ez utóbbiakat a jelen Szerződés 246. cikke értelmében véve.

XI. RÉSZ.

Légi közlekedés.

260. cikk.

A Szövetséges és Társult Hatalmak kötelékébe tartozó légi járművek Magyarország területén teljesen szabadon repülhetnek és leszállhatnak és általában véve ugyanazokat a kedvezményeket élvezik, mint a magyar légi járművek, különösen veszély esetében.

Article 261.

Les aéronefs ressortissant aux Puissances alliées ou associées, en transit pour un pays étranger quelconque, jouiront du droit de survoler, sans atterrir, le territoire de la Hongrie, toujours sous réserve des règlements que la Hongrie pourra établir et qui seront également applicables aux aéronefs de la Hongrie et à ceux des pays alliés et associés.

Article 262.

Les aérodromes établis en Hongrie et ouverts au trafic public national seront ouverts aux aéronefs ressortissant aux Puissances alliées et associées, qui y seront traités sur un pied d'égalité avec les aéronefs hongrois, en ce qui concerne les taxes de toutes natures y compris les taxes d'atterrissage et d'aménagement.

Article 263.

Sous réserve des présentes dispositions, le droit de passage, de transit et d'atterrissage, prévu aux articles 260, 261 et 262, est subordonné à l'observation des règlements que la Hongrie pourra juger nécessaire d'édicter, étant entendu que ces règlements seront appliqués sans distinction aux aéronefs hongrois et à ceux des Pays alliés et associés.

Article 264.

Les certificats de nationalité, de navigabilité, les brevets de capacité et licences, délivrés ou reconnus valables par l'une quelconque des Puissances alliées ou associées, seront

261. cikk.

A Szövetséges és Társult Hatalmak kötelékébe tartozó és bármely idegen országba haladó légi járművek jogosultak Magyarország területén leszállás nélkül átrepülni, feltéve, hogy betartják azokat a szabályokat, amelyeket Magyarország esetleg megállapít és amelyek egyaránt alkalmazást nyernek mind Magyarország, mind a Szövetséges és Társult Országok légi járműveire.

262. cikk.

Azok a nyilvános repülőterek, amelyek Magyarországon a hazai belforgalom céljaira szolgálnak, a Szövetséges és Társult Hatalmak légi járműveinek is rendelkezésre állanak; ezek a járművek mindennemű illeték tekintetében, ideértve a leszállási és kezelési illetékeket, a magyar légi járművekkel egyenlő elbánásban fognak részesülni.

263. cikk

A jelen rendelkezések sérelme nélkül a 260., 261. és 262. cikkeiben meghatározott repülési, átrepülési és leszállási jog korlátozva lehet olyan szabályokkal, amelyeket Magyarország szükségesnek tart életbeléptetni; természetesen ezek a szabályok minden különbség nélkül alkalmazást fognak nyerni mind a magyar légi járművekre, mind a Szövetséges és Társult Országok légi járműveire.

264. cikk.

A Szövetséges és Társult Hatalmak bármelyike részéről az állampolgárságra és a légi közlekedésre nézve kiállított vagy érvényeseknek elismert bizonyítványokat, képesítési

admis en Hongrie comme valables et équivalents aux certificats, brevets et licences délivrés par la Hongrie.

Article 265.

Au point de vue du trafic commercial aérien interne, les aéronefs ressortissant aux Puissances alliées et associées jouiront en Hongrie du traitement de la nation la plus favorisée.

Article 266.

La Hongrie s'engage à mettre en vigueur des mesures propres à assurer que tout aéronef hongrois survolant son territoire se conformera aux règles sur les feux et signaux, règles de l'air et règles sur le trafic aérien sur ou dans le voisinage des aérodromes, telles que ces règles sont fixées dans la Convention passée entre les Puissances alliées et associées relativement à la navigation aérienne.

Article 267.

Les obligations imposées par les dispositions qui précèdent resteront en vigueur jusqu'au 1er janvier 1923, à moins qu'auparavant la Hongrie ait été admise dans la Société des Nations ou ait été autorisée, du consentement des Puissances alliées et associées, à adhérer à la Convention passée entre lesdites Puissances, relativement à la navigation aérienne.

okleveleket és engedélyeket Magyarországon érvényeseknek és ugyanolyan értékűeknek fogják elismerni, mint a Magyarországon kiállított bizonyítványokat, okleveleket és engedélyeket.

265. cikk.

A belföldi kereskedelmi légi forgalomban a Szövetséges és Társult Hatalmak kötelekébe tartozó légi járművek Magyarországon a legnagyobb kedvezményt élvező nemzettel egyenlő elbánásban részesülnek.

266. cikk.

Magyarország kötelezi magát arra, hogy olyan rendelkezéseket léptet életbe, amelyek alkalmasak annak biztosítására, hogy a területe fölött repülő minden magyar légi jármű alkalmazkodni fog azokhoz a szabályokhoz, amelyeket a világítójelek, jelzések, és légtérre vonatkozó szabályok, továbbá a repülőterek fölött vagy azok közelében való forgalom tárgyában a Szövetséges és Társult Hatalmak között a légi közlekedésre vonatkozólag kötött egyezmény megállapított.

267. cikk.

Az előző rendelkezésekben meg szabott kötelezettségek az 1923. évi januárius hó 1. napjáig maradnak érvényben, hacsak Magyarországot a Nemzetek Szövetségébe előbb fel nem veszik, vagy a Szövetséges és Társult Hatalmak Magyarországot előbb fel nem hatalmazzák arra, hogy az említett Hatalmak között a légi közlekedésre vonatkozólag kötött egyezményhez csatlakozhasson.

Ports, voies d'eau et voies ferrées.

Kikötők, vízi utak és vasutak.

SECTION I.

I. CÍM.

Dispositions générales.

Általános rendelkezések.

Article 268.

268. cikk.

La Hongrie s'engage à accorder la liberté du transit à travers son territoire sur les voies les plus appropriées au transit international par chemin de fer, par cours d'eau navigable ou par canal, aux personnes, marchandises, navires, bateaux, wagons et services postaux en provenance ou à destination des territoires de l'une quelconque des Puissances alliées et associées, limitrophe ou non.

Les personnes, marchandises, navires, bateaux, wagons et services postaux ne seront soumis à aucun droit de transit, ni à aucun délai ou restriction inutiles, et ils auront droit, en Hongrie, au traitement national, en tout ce qui concerne les taxes et facilités, ainsi qu'à tous autres égards.

Les marchandises en transit seront exemptes de tous droits de douane ou autres droits analogues.

Toutes taxes ou charges, grevant le transport en transit, devront être raisonnables, en égard aux conditions du trafic. Nulle redevance, facilité ou restriction ne devra dépendre, directement ou indirectement, de la qualité du propriétaire ou de la nationalité du navire ou autre moyen de transport qui aurait été ou qui devrait être employé sur une partie quelconque du parcours total.

Article 269.

La Hongrie s'engage à n'imposer ni maintenir un contrôle quelconque

Magyarország kötelezi magát, hogy a nemzetközi átmenő forgalomra legalkalmasabb úton, nevezetesen vasúton, hajózható vízi úton vagy csatornákon szabad átmenetet engedélyez területén keresztül bármelyik szomszédos vagy nem szomszédos Szövetséges és Társult Hatalom területéről származó vagy oda irányított személyek, árúk, hajók, vasúti kocsik és a posta számára.

A személyek, árúk, hajók, vasúti kocsik és a posta semmiféle átmeneti illetéknek, sem pedig szükségtelen késedelemnek vagy korlátozásnak nem vethetők alá és Magyarországon a belföldiekkel azonos elbánásra lesz joguk, különösen az illetékek és könnyítések tekintetében, valamint minden más tekintetben is.

Az átmeneti árúk mentesek mindennemű vámtól vagy más hasonló illetékektől.

Az átmenő forgalmat terhelő minden illetéknek vagy díjnak a forgalom feltételeihez mértén méltányosnak kell lennie. Semmiféle illeték, könnyítés vagy korlátozás sem közvetlenül, sem közvetve nem függhet attól, hogy a teljes útvonal valamely részén igénybe vett vagy igénybe veendő hajónak vagy más szállítóeszköznek ki a tulajdonosa vagy milyen a nemzetisége.

269. cikk.

Magyarország kötelezi magát, hogy nem létesít és nem tart fenn

sur les entreprises de transport, en transit aller et retour, des émigrants à travers son territoire, en dehors des mesures nécessaires pour constater que les voyageurs sont réellement en transit; elle ne permettra à aucune compagnie de navigation ni à aucune autre organisation, société ou personne privée intéressée au trafic, de participer d'une façon quelconque à un service administratif organisé dans ce but, ni d'exercer une influence directe ou indirecte à cet égard.

Article 270.

La Hongrie s'interdit d'établir une distinction ou une préférence directe ou indirecte, en ce qui concerne les droits, taxes et prohibitions relatifs aux importations dans son territoire ou aux exportations de son territoire et, sous réserve des stipulations particulières contenues dans le présent traité, en ce qui concerne les conditions et le prix du transport des marchandises ou des personnes à destination ou en provenance de son territoire, en raison soit de la frontière d'entrée ou de sortie, soit de la nature, de la propriété ou du pavillon des moyens de transport employés (y compris les transports aériens), soit du point de départ primitif ou immédiat du navire ou du bateau, du wagon, de l'aéronef ou autre moyen de transport, de sa destination finale ou intermédiaire, de l'itinéraire suivi ou des points de transbordement, soit du fait que les marchandises son importées ou exportées directement par un port hongrois ou indirectement par un port étranger, soit du fait que les marchandises sont importées ou exportées par terre ou par voie aérienne.

La Hongrie s'interdit notamment

ellenőrzést a területén átutazó kivándorlókra vonatkozólag az oda- és visszafelé irányuló átmenetben a szállító közlekedési vállalatokkal szemben, kivéve az annak megállapítása végett szükséges rendszabályokat, hogy az utasok valóban átutaznak-e; a szállításnál érdekelt semmiféle hajózási társaságnak, sem bármely más szervezetnek, társulatnak vagy magánszemélynek nem engedheti meg, hogy ebből a célból szervezett igazgatási szolgáltatásban részt vegyenek, sem azt, hogy arra közvetlenül vagy közvetve befolyást gyakoroljanak.

270. cikk.

Magyarország lemond arról, hogy megkülönböztetést tegyen, vagy akár közvetlen, akár közvetett előnyöket nyújtson a területére való bevitelben vagy a területéről való kivitelben vámok, illetékek és tilalmak, valamint — a jelen Szerződésben foglalt különös rendelkezések fenntartásával — a területére utazó személyeknél és odarendelt áruknál, továbbá a területéről utazó személyeknél és onnan származó áruknál a menet- és szállítási díjak és szállítási feltételek tekintetében akár a be- vagy kilépés határpontja, akár a használt szállítóeszközök (ideértve a légi járműveket) mineműsége, tulajdonosa vagy bologója, akár a hajó, vasúti kocs, légi jármű vagy más szállítóeszköz eredeti vagy közbeeső kiindulási pontja, végső vagy közbeeső rendeltetési helye, a megtett út vagy az átrakodás helye alapján, vagy azon az alapon, hogy az árukat közvetlenül valamely magyar kikötőn vagy közvetve valamely külföldi kikötőn át hozták be vagy vitték ki, akár pedig azon az alapon, hogy az áruk behozatala vagy kivitele a földön vagy légi úton történik e.

Különösen lemond Magyarország

d'établir, au préjudice des ports, navires ou bateaux de l'une quelconque des Puissances alliées ou associées, aucune surtaxe, aucune prime directe ou indirecte à l'exportation ou l'importation par les ports ou par les navires ou bateaux hongrois ou par ceux d'une autre Puissance, en particulier sous forme de tarifs combinés, et de soumettre les personnes ou les marchandises, passant par un port, ou utilisant un navire ou bateau d'une quelconque des Puissances alliées ou associées à des formalités ou à des délais quelconques auxquels ces personnes ou ces marchandises ne seraient pas soumises, si elles passaient par un port hongrois ou par le port d'une autre Puissance, ou si elles utilisaient un navire ou bateau hongrois ou un navire ou bateau d'une autre Puissance.

Article 271.

Toutes les dispositions utiles devront être prises, au point de vue administratif et technique, pour abréger, autant que possible la pénétration des marchandises par les frontières de la Hongrie et pour assurer, à partir desdites frontières, l'expédition et le transport de ces marchandises sans distinguer selon qu'elles sont en provenance ou à destination de territoires des Puissances alliées ou associées, ou en transit de ou pour ces territoires, dans des conditions matérielles, notamment au point de vue de la rapidité et des soins de route, identiques à celles dont bénéficieraient les marchandises de même nature, voyageant sur le territoire hongrois dans des conditions semblables de transport.

En particulier, le transport des marchandises périssables sera effectué avec promptitude et régularité et les formalités douanières auront lieu de façon à permettre la continuation

arról, hogy bármelyik Szövetséges és Társult Hatalom kikötőinek és hajóinak hátrányára Magyarország-nak vagy valamely más Hatalomnak kikötőin át, vagy azoknak hajóival eszközölt ki- vagy bevitelben valamilyen pótdíjat (surtaxe), közvetlen vagy közvetett jutalmazást (prémiumot) léptessen életbe, különösen összetett (kombinált) díjszabás alakjában; vagy hogy valamelyik Szövetséges és Társult hatalom kikötőjén átmenő, vagy hajóit használó személyeket vagy árukat olyan alakiságokra vagy késedelmeskedésre kötelezzon, amelyeknek ezeknél a személyeknek és ezeknél az áruknál nem volna helyük, ha magyar kikötőn, vagy valamely más Hatalom kikötőjén át mennének, vagy ha magyar hajót vagy valamely más Hatalom hajóját használnák.

271. cikk.

Igazgatási és műszaki tekintetben minden célszerű intézkedést meg kell tenni avégből, hogy Magyarország határán az áruk átmenete lehetőleg megrovidíttessék és arra való különbség nélkül, vajjon a Szövetséges és Társult Hatalmak területéről származó vagy oda irányított, vagy ezekről a területekről érkező vagy odamenő átfutó árukról van-e szó, ezeknek az áruknak az említett határtól való továbbítása és szállítása biztosítva legyen ugyanolyan anyagi feltételek mellett, — különösen a gyorsaság és a szállítás gondossága tekintetében — mint amelyek a magyar területen hasonló feltételek mellett szállított hasonló nemű árukra irányadók.

Különösen gyorsan és rendszeresen kell történnie a romlandó áruk szállításának és a vámkezelésnek úgy kell végbemennie, hogy az áruk közvetlen továbbszállítása a legközelebbi csat-

directe au transport des marchandises par les trains en correspondance.

Article 272.

Les ports maritimes des Puissances alliées et associées bénéficieront de toutes les faveurs et de tous les tarifs réduits accordés, sur les voies ferrées ou sur les voies navigables de la Hongrie, au profit d'un port quelconque d'une autre Puissance.

Article 273.

La Hongrie ne pourra refuser de participer aux tarifs ou combinaisons de tarifs qui auraient pour objet d'assurer aux ports d'une des Puissances alliées et associées des avantages analogues à ceux qu'elle aurait accordés à ceux d'une autre Puissance.

SECTION II.

Navigation.

CHAPITRE I.

Liberté de navigation.

Article 274.

Les ressortissants des Puissances alliées et associées, ainsi que leurs biens, navires et bateaux, jouiront, dans tous les ports et sur les voies de navigation intérieure de la Hongrie, d'un traitement égal, à tous égards, à celui des ressortissants, des biens et des navires et bateaux hongrois.

En particulier, les navires et bateaux de l'une quelconque des Puissances alliées et associées seront autorisés à transporter des marchandises de toute nature et des passagers à destination ou en provenance de tous ports ou localités situés sur le territoire de la Hongrie auxquels

lakozó vonatokkal megtörtén-
hessék.

272. cikk.

A Szövetséges és Társult Hatalmak tengeri kikötői élvezni fogják mindazokat a kedvezményeket és mérsékelt díjszabásokat, amelyek Magyarország vasúti vonalain és hajózási útain bármely más Hatalom kikötője javára biztosítva vannak.

273. cikk.

Magyarország nem tagadhatja meg részvételét azokban a díjszabásokban vagy díjszabásösszetételekben (díjszabás-kombinációkban), amelyeknek tárgya valamely Szövetséges és Társult Hatalom kikötői részére olyan kedvezmények biztosítása, amelyeket Magyarország valamely más Hatalom kikötője részére netalán engedélyezni fog.

II. CÍM.

Hajózás.

I. FEJEZET.

A hajózás szabadsága.

274. cikk.

A Szövetséges és Társult Hatalmak állampolgárai, úgyszintén javaik és hajóik Magyarország összes kikötőiben és belhajózási útain minden tekintetben ugyanolyan elbánásban fognak részesülni, mint a magyar állampolgárok, javak és hajók.

Nevezetesen bármelyik Szövetséges és Társult Hatalom hajóinak joguk lesz Magyarország területén levő, s a magyar hajók számára nyitva álló összes kikötőkbe vagy helyekre, vagy onnan mindenféle árukat és utasokat nem súlyosabb feltételek mellett szállítani, mint

les navires et bateaux hongrois peuvent avoir accès, à des conditions qui ne seront pas plus onéreuses que celles appliquées dans le cas de navires et bateaux nationaux; ils seront traités sur le pied d'égalité avec les navires et bateaux nationaux, en ce qui concerne les facilités et charges de ports et de quai de toute sorte, y compris les facilités de stationnement, de chargement et de déchargement, les droits et charges de tonnage, de quai, de pilotage, de phare, de quarantaine et tous droits et charges analogues, de quelque nature qu'ils soient, perçus au nom et au profit du Gouvernement, de fonctionnaires publics, de particuliers, de corporations ou d'établissements de quelque espèce que ce se soit.

Au cas où la Hongrie accorderait à l'une quelconque des Puissances alliées et associées ou à toute autre Puissance étrangère, un traitement préférentiel, ce régime sera étendu sans délai et sans conditions à toutes les Puissances alliées et associées.

Il ne sera apporté à la circulation des personnes et des navires et bateaux d'autres entraves que celles résultant des dispositions relatives aux douanes, à la police, aux prescriptions sanitaires, à l'émigration ou à l'immigration ainsi qu'à l'importation ou à l'exportation des marchandises prohibées. Ces dispositions, raisonnables et uniformes, ne devront pas entraver inutilement le trafic.

CHAPITRE II.

Clauses relatives au Danube.

10 Dispositions communes aux réseaux fluviaux déclarés internationaux.

Article 275.

Est déclaré international: le Danube depuis Ulm, ensemble toute

amelyek a beltöldi hajókra nézve irányadók; a beltöldi hajókkal egyenlő elbánásban fognak továbbá részesülni mindennemű kedvezmények, úgyszintén a kikötői és rakparti illetékek tekintetében, ideértve a könnyítéseket a veszteglésnél, be- és kirakodásnál, a tonnage-, rakpart-, kalauz-, világító-, vesztegzár- és minden más hasonló díjakat és illetékeket, amelyeket a Kormány, közhivatalnokok, magánosok, testületek vagy bármiféle intézetek nevében és javára szednek.

Abban az esetben, ha Magyarország bármelyik Szövetséges és Társult Hatalomnak vagy akármely más külföldi Hatalomnak kedvezményes elbánást biztosítana, ennek hatálya haladéktalanul és feltétlenül kiterjed az összes Szövetséges és Társult Hatalomra.

A személyek és hajók forgalma nem esik más korlátozás alá, mint ami a vámokra, a rendészetre, az egészségügyi szabályzatra, a ki- vagy bevándorlásra, valamint az árúk be- vagy kivitelének tilalmára vonatkozó rendelkezésekből következik. Ezeknek a rendelkezéseknek méltányosnak és egységeseknek kell lenniök és nem szabad a forgalmat szükség-telenül akadályozniok.

II. FEJEZET.

A Dunára vonatkozó rendelkezések.

1. Közös szabályok a nemzetközieknek nyilvánított vízhálózatokra.

275. cikk.

A Duna Ulmtól kezdve nemzetközinek nyilvánítottatik; ennek a víz-

partie navigable de ce réseau fluvial servant naturellement d'accès à la mer à plus d'un État, avec ou sans transbordement, d'un bateau à un autre, ainsi que les canaux latéraux et chenaux qui seraient établis, soit pour doubler ou améliorer des sections naturellement navigables dudit réseau fluvial, soit pour réunir deux sections naturellement navigables du même cours d'eau.

A la suite d'un accord conclu entre les États riverains, le régime international pourra être étendu à toute partie du réseau fluvial sus-nommé qui ne sera pas comprise dans la définition générale.

Article 276.

Sur les voies déclarées internationales à l'article précédent, les ressortissants, les biens et les pavillons de toutes les Puissances seront traités sur le pied d'une parfaite égalité, de telle sorte qu'aucune distinction ne soit faite, au détriment des ressortissants, des biens et du pavillon d'une quelconque de ces Puissances, entre ceux-ci et les ressortissants, les biens et le pavillon de l'État riverain lui-même ou de l'État dont les ressortissants, les biens et le pavillon jouissent du traitement le plus favorable.

Article 277.

Les bateaux hongrois ne pourront exécuter le transport, par lignes régulières de voyageurs et de marchandises, entre les-ports d'une Puissance alliée et associée, qu'avec une autorisation spéciale de celle-ci.

Article 278.

Des taxes, susceptibles de varier avec les différentes sections du fleuve,

hálózatnak minden hajózható része, amely egynél több Állam részére a tengerhez természetes kijáratként szolgál egyik hajóból a másikba való átrakodással vagy anélkül, úgyszintén azok az oldalcsatornák és víz-medrek, amelyek akár az említett vízhálózat természettől fogva hajózható szakaszainak megkettőzésére vagy megjavítására, akár ugyanazon víziút természettől hajózható két szakaszának összekötésére szolgálnak.

A parti Államok között létesült megegyezéssel a nemzetközi igazgatás az említett vízhálózat minden olyan részére is kiterjeszthető, amely az általános meghatározás nem foglal magában.

276. cikk.

Az előbbi cikkben nemzetközinek nyilvánított úton az összes Hatalmak állampolgárai, javai és lobogói teljesen egyenlő elbánásban fognak részesülni akként, hogy a Hatalmak bármelyikének állampolgárai, javai és lobogója hátrányára semmiféle megkülönböztetést sem szabad tenni köztük és magának a parti Államnak vagy annak az Államnak polgárai, javai és lobogója között, amelynek állampolgárai, javai és lobogója a legtöbb kedvezményt élvezik.

277. cikk.

A magyar hajók a személy- és áruforgalmat rendes járatokkal valamelyik Szövetséges és Társult Hatalom kikötői között csak ennek különös felhatalmazása alapján bonyolíthatják le.

278. cikk.

A folyam különböző szakaszai szerint változó illetékek szedhetők

pourront être perçues sur les bateaux empruntant la voie navigable ou ses accès, à moins de dispositions contraires d'une convention existante. Elles devront être exclusivement destinées à couvrir d'une façon équitable les frais d'entretien de la navigabilité ou d'amélioration du fleuve et de ses accès ou à subvenir à des dépenses faites dans l'intérêt de la navigation. Le tarif en sera calculé d'après ces dépenses et affiché dans les ports. Ces taxes seront établies de manière à ne pas rendre nécessaire un examen détaillé de la cargaison, à moins qu'il n'y ait soupçon de fraude ou de contravention.

Article 279.

Le transit des voyageurs, bateaux et marchandises s'effectuera conformément aux conditions générales fixées à la section I.

Lorsque les deux rives d'un fleuve international font partie d'un même État, les marchandises en transit pourront être mises sous scellés ou sous la garde des agents de douanes. Lorsque le fleuve forme frontière, les marchandises et les voyageurs en transit seront exempts de toute formalité douanière; le chargement et le déchargement des marchandises, ainsi que l'embarquement et le débarquement des voyageurs ne pourront s'effectuer que dans des ports désignés par l'État riverain.

Article 280.

Sur le parcours comme à l'embouchure des voies navigables susmentionnées, il ne pourra être perçu de redevances d'aucune espèce autres que celles prévues à la présente Patrie.

azoktól a hajóktól, amelyek a hajózható útát vagy hozzájáróit használják, hacsak valamely fennálló egyezmény ellenkező szabályt nem tartalmaz. Ezeknek az illetékeknek az a kizárólagos rendeltetésük, hogy a folyam és hozzájárói hajózhatóságának fenntartásával és javításával járó költségek méltányos módon fedezhetők legyenek, vagy a hajózás érdekében tett kiadások megtérüljenek. A díjszabást ezek szerint a kiadások szerint kell kiszámítani és a kikötőkben ki kell függeszteni. Ezeket a díjakat akként kell megállapítani, hogy a rakomány részletes megvizsgálása ne legyen szükséges, hacsak csempészet vagy kihágás gyanúja nem merül fel.

279. cikk.

Az utasok, hajók és áruk átmenő forgalma az I. címben megállapított általános rendelkezések szerint történik.

Ha valamely nemzetközi folyam mindkét partja ugyanahhoz az Államhoz tartozik, az átmenő árukat vámzár vagy vámtisztviselők felügyelete alá lehet helyezni. Ha a folyam alkotja a határt, az átmenő áruk és utasok mentesek minden vámvizsgálatától; az áruk be- és kirakása, valamint az utasok be- és kiszállása csak a parti Államtól kijelölt kikötőkben történhetik.

280. cikk.

Az említett hajózható víziutak folyamán, valamint a torkolatban semmiféle más illetéket nem lehet szedni, mint amit a jelen rész megállapít.

Cette disposition ne fera pas obstacle à l'établissement, par les États riverains, de droits de douane d'octroi local ou de consommation, non plus qu'à la création de taxes raisonnables et uniformes prélevées dans les ports, d'après les tarifs publics pour l'usage des grues, élévateurs, quais, magasins et autres installations analogues.

Article 281.

A défaut d'une organisation spéciale relative à l'exécution des travaux d'entretien et d'amélioration de la partie internationale d'un réseau navigable, chaque État riverain sera tenu de prendre, dans la mesure convenable, les dispositions nécessaires à l'effet d'écarter tous obstacles ou dangers pour la navigation et d'assurer le maintien de la navigation dans de bonnes conditions.

Si un État néglige de se conformer à cette obligation, tout État riverain ou représenté à la Commission internationale pourra en appeler à la juridiction instituée à cet effet par la Société des Nations.

Article 282.

Il sera procédé de la même manière dans le cas où un État riverain entreprendrait des travaux de nature à porter atteinte à la navigation dans la partie internationale. La juridiction visée à l'article précédent pourra prescrire la suspension ou la suppression de ces travaux, en tenant compte dans ses décisions des droits relatifs à l'irrigation, à la force hydraulique, aux pêcheries et aux autres intérêts nationaux qui, en cas d'accord de tous les États riverains ou de tous les États représentés à

Ez a rendelkezés nem akadályozza a parti Államokat vámok, helyi- és fogyasztási adó kivetésében, nemkülönben olyan méltányos és egységes illetékek megállapításában, amelyeket darúk, emelők, rakpartok, rakárak és más hasonló berendezések használatáért általános díjszabás szerint a kikötőben szednek.

281. cikk.

Valamely hajózható vízhálózat nemzetközi részének fenntartási és javítási munkálatait ellátó különös szervezet hiányában minden parti Állam köteles — megfelelő mértékben — a szükséges rendelkezéseket megtenni a hajózás akadályainak és veszélyeinek elhárítása és a hajózás jó állapotban tartásának biztosítása végett.

Ha valamely Állam elmulasztja ennek a kötelezettségének teljesítését, a parti Államok vagy a Nemzetközi Bizottságban képviselt Államok bármelyike a Nemzetek Szövetségétől erre a célra felállított bírósághoz fordulhat.

282. cikk.

Ugyanígy kell eljárni abban az esetben, ha valamelyik parti Állam a nemzetközi folyamrész hajózására káros természetű munkálatokba fog. Az előbbi cikkben említett bíróság elrendelheti ezeknek a munkálatoknak felfüggesztését vagy beszüntetését, de határozataiban figyelembe kell vennie az öntözésre, a vizierőre, a halászatra és más nemzeti érdekekre vonatkozó jogokat, amelyek az összes parti Államok vagy a Nemzetközi Bizottságban képviselt összes Államok hozzájárulásával a hajózás

la Commission internationale, auront la priorité sur les besoins de la navigation.

Le recours à la juridiction de la Société des Nations ne sera pas suspensif.

Article 283.

Le régime formulé par les articles 276 et 278 à 282 ci-dessus sera remplacé par celui qui serait institué dans une Convention générale établie par les Puissances alliées et associées et approuvée par la Société des Nations, relativement aux voies navigables dont ladite Convention reconnaîtrait le caractère international. Cette Convention pourra s'appliquer notamment à tout ou partie du réseau fluvial et du Danube ci-dessus mentionné, ainsi qu'aux autres éléments de ce réseau fluvial qui pourrait y être compris dans une définition générale.

La Hongrie s'engage, conformément à l'article 314, à adhérer à ladite Convention générale.

Article 284.

La Hongrie cédera aux Puissances alliées et associées intéressées dans le délai maximum de trois mois après la notification qui lui en sera faite, une partie des remorqueurs et des bateaux qui resteront immatriculés dans les ports des réseaux fluviaux visés à l'article 275, après les prélèvements à opérer à titre de restitution ou de réparation. La Hongrie cédera de même le matériel de toute nature nécessaire aux Puissances alliées et associées intéressées pour l'utilisation de ces réseaux.

Le nombre des remorqueurs et bateaux et l'importance du matériel cédé ainsi que leur répartition, seront déterminés par un ou plusieurs arbi-

érdekeivel szemben előnyben részesülnek.

A Nemzetek Szövetségének bíróságához intézett fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.

283. cikk.

A fenti 276. és 278—282. cikkeiben foglalt szabályokat a Szövetséges és Társult Hatalmak által megállapított és a Nemzetek Szövetsége részéről jóváhagyott általános egyezmény fogja helyettesíteni azokra a hajózható utakra vonatkozólag, amelyeknek nemzetközi jellegét az említett egyezmény elismeri. Ez az egyezmény alkalmazható lesz különösen a Duna fentemlített egész vízhalozatára vagy annak valamely részére, úgyszintén ennek a vízhalozatnak egyéb olyan alkotórészeire, amelyek általános meghatározással oda vonhatók.

A 314. cikk értelmében Magyarország kötelezi magát, hogy az említett általános egyezményhez csatlakozik.

284. cikk.

Legkésőbb három hónap alatt a neki szóló felszólítás vétele után Magyarország az érdekelt Szövetséges és Társult Hatalmaknak átengedi azoknak a vontatógőzösöknek és uszályhajóknak egy részét, amelyek megtérítés és jóvátétel címen történő anyaglevonás után a 275. cikkben említett vízhalozatok kikötőiben maradnak bejegyezve. Ugyancsak átengedi Magyarország ezeknek a halózatoknak kihasználásához az érdekelt Szövetséges és Társult Hatalmaknak szükséges mindenféle anyagot is.

A vontatógőzösök és uszályhajók számát és az átengedett anyag mennyiségét, valamint azoknak elosztását az Északamerikai Egyesült-Államok-

tres désignés par les États-Unis d'Amérique en tenant compte des besoins légitimes des parties en cause, et en se basant notamment sur le trafic de la navigation dans les cinq années qui ont précédé la guerre.

Tous les bâtimens cédés devront être munis de leurs agrès et apparaux, être en bon état, capables de transporter des marchandises et choisis parmi les plus récemment construits.

Lorsque les cessions prévues au présent article nécessiteront des transferts de propriété, l'arbitre ou les arbitres fixeront les droits des anciens propriétaires déterminés au 15 octobre 1918 et le montant de l'indemnité à leur payer, ainsi que dans chaque cas particulier, le mode de règlement de cette indemnité. Si l'arbitre ou les arbitres reconnaissent que tout ou partie de cette indemnité doit revenir directement ou indirectement à des États tenus à des réparations, ils détermineront la somme à porter de ce chef au crédit desdits États.

En ce qui concerne le Danube, sont également soumises à l'arbitrage de l'arbitre ou des arbitres susmentionnés, toutes questions ayant trait à la répartition permanente des navires dont la propriété ou la nationalité donneraient lieu à un différend entre États, et aux conditions de ladite répartition.

Une Commission formée des représentants des États-Unis d'Amérique, de l'Empire britannique, de la France et de l'Italie est investie, jusqu'à la répartition définitive, du contrôle de ces vaisseaux. Cette Commission fera provisoirement le nécessaire pour assurer l'exploitation de ces navires dans l'intérêt général par un organisme local quelconque, ou, sinon, elle l'entreprendra elle-même sans cependant porter atteinte à la répartition définitive.

Cette exploitation provisoire sera

tól kijelölt egy vagy több döntőbíró határozza meg, figyelemmel az érdekelt felek jogos igényeire és különösen a háborút megelőző öt év hajózási forgalma alapján.

Az összes átengedett járóműveknek tartozékaikkal és felszerelésükkel ellátva, jó állapotban, áruszállításra alkalmasaknak és a legújabban készültek közé tartozóknak kell lenniök.

Ha a jelen cikkben említett átengedések a tulajdonjog átruházását tennék szükségessé, a döntőbíró vagy döntőbírák az 1918. évi október hó 15-i állapot alapján meghatározzák a régi tulajdonosok jogait és a nekik fizetendő kártérítés összegét, valamint minden egyes esetben a kártalanítás eszközlésének módját. Ha a döntőbíró vagy döntőbírák azt találják, hogy ez a kártalanítás egészben vagy részben, közvetlenül vagy közvetve a jóvátételre kötelezett Államokak illeti, úgy meghatározzák azt az összeget, amelyet ezen az alapon az említett Államok javára kell írni.

Ami a Dunát illeti, ugyancsak az említett döntőbíró vagy döntőbírák alá tartoznak mindazok a kérdések, amelyek a tulajdonjog vagy nemzetiségük miatt az Államok között vitássá válható hajók végleges elosztására és ennek az elosztásnak módozataira vonatkoznak.

A végleges elosztásig az Észak-amerikai Egyesült-Államok, a Brit Birodalom, Franciaország és Olaszország képviselőiből alakult Bizottság nyer felhatalmazást ezeknek a hajóknak ellenőrzésére. Ez a Bizottság egyelőre megteszi a szükséges intézkedéseket avégből, hogy ezeknek a hajóknak üzemből tartását közérdekből valamilyen helyi szervezet útján biztosítsa, vagy ha ezt nem teszi, az üzemből tartását maga veszi át, mindazonáltal anélkül, hogy a végleges elosztásnak elébe vágna.

Ez az ideiglenes üzemből tartás

dans la mesure du possible établie sur des bases commerciales et les recettes nettes perçues par ladite Commission pour la location des navires seront employées de la manière qui sera indiquée par la Commission des répartitions.

2° Dispositions spéciales au Danube.

Article 285.

La Commission européenne du Danube exercera de nouveau les pouvoirs qu'elle avait avant la guerre. Toutefois et provisoirement, les représentants de la Grande-Bretagne, de la France, de l'Italie et de la Roumanie feront seuls partie de cette Commission.

Article 286.

A partir du point où cesse la compétence de la Commission européenne, le réseau du Danube visé à l'article 275 sera placé sous l'administration d'une Commission internationale composée comme suit :

2 représentants des États allemands riverains ;

1 représentant de chacun des autres États riverains ;

1 représentant de chacun des États non riverains représentés à l'avenir à la Commission européenne du Danube.

Si quelques-uns de ces représentants ne peuvent être désignés au moment de la mise en vigueur du présent Traité, les décisions de la Commission seront néanmoins valables.

Article 287.

La Commission internationale prévue à l'article précédent se réunira

lehetőleg kereskedelmi alapon történjék és az említett Bizottságnak a hajók bérbeadásából eredő tiszta bevételeit a Jótételti Bizottságtól meghatározott módon kell felhasználni.

2. A Dunára vonatkozó különös szabályok.

285. cikk.

Az Európai Dunabizottságnak újból az a hatásköre lesz, amely a háború előtt megillette. Egyelőre azonban csak Nagybritannia, Franciaország, Olaszország és Románia képviselői lesznek tagjai ennek a Bizottságnak.

286. cikk.

Attól a ponttól, ahol az Európai Bizottság hatásköre megszűnik, a Dunának a 275. cikkben megjelölt hálózata Nemzetközi Bizottság igazgatása alá jut, amely alakul :

a német parti Államok 2 képviselőjéből ;

a többi összes parti Államok 1—1 képviselőjéből ;

mindazoknak a nem parti Államoknak 1—1 képviselőjéből, amelyek a jövőben az Európai Dunabizottságban képviseltetik magukat.

Ha a jelen Szerződés életbelépésének időpontjában az említett képviselők közül egyiket vagy másikat még nem is lehetett kijelölni, a Bizottság határozatai erre való tekintet nélkül érvényesek lesznek.

287. cikk.

Az előbbi cikkben említett Nemzetközi Bizottság a jelen Szerződés

aussitôt-que possible après la mise en vigueur du présent Traité et assumera provisoirement l'administration du fleuve, en conformité des dispositions des articles 276 et 278 à 282, jusqu'à ce qu'un statut définitif du Danube soit établi par les Puissances désignées par les Puissances alliées et associées.

Les décisions de cette Commission internationale seront prises à la majorité des voix. Les appointements des commissaires seront fixés et payés par leurs pays respectifs.

Provisoirement tout déficit qui se produirait dans les dépenses d'administration de la Commission internationale sera supporté à parts égales par les États représentés à la Commission.

La Commission sera chargée notamment de réglementer l'attribution des licences des pilotes, les frais de pilotage et de surveiller les services des pilotes.

Article 288.

La Hongrie s'engage à agréer le régime qui sera établi pour le Danube par une conférence des Puissances désignées par les Puissances alliées et associées; cette conférence, à laquelle des représentants de la Hongrie pourront être présents, se réunira dans le délai d'un an après la mise en vigueur du présent Traité.

Jusqu'au moment où un statut définitif aura été établi en ce qui concerne le Danube, la Commission internationale prévue dans l'article 286 aura sous son contrôle provisoire l'emploi de l'équipement, des édifices et des installations utilisées pour l'exécution et l'entreten des travaux sur la section du Danube entre Turnu-Severin et Moldava. La destination définitive de ces équipements, édifices et installations sera déterminée

életbelépése után mielőbb összeül és ideiglenesen átveszi a folyám igazgatását a 276. és 278—282. cikkekben foglalt rendelkezések szerint addig, amíg a Szövetséges és Társult Hatalmaktól kijelölt Hatalmak a Dunára vonatkozólag végleges szabályzatot alkotnak.

Ez a Nemzetközi Bizottság határozatait szótöbbséggel hozza. A megbízottak illetményeit saját országuk határozza meg és fizeti.

Egyelőre mindazt a költségterhet, ami a Nemzetközi Bizottság működésével járó kiadásoknál hiányképpen felmerül, a Bizottságban képviselt Államok egyenlő arányban viselik.

A Bizottság feladata lesz különösen a kalauzképesítések elnyerésének és a kalauzdíjaknak szabályozása, valamint a kalauzszolgálat ellenőrzése.

288. cikk.

Magyarország kötelezi magát annak a szabályzatnak elismerésére, amelyet a Szövetséges és Társult Hatalmaktól kijelölt Hatalmak értekezlete meg fog állapítani; ez az értekezlet, amelyen Magyarország képviselői jelen lehetnek, a jelen Szerződés életbelépésétől számított egy év alatt ül össze.

Addig, amíg a Dunára nézve végleges szabályzat létesül, a 286. cikkben említett Nemzetközi Bizottság ideiglenesen ellenőrzi annak a felszerelésnek, azoknak az épületeknek és berendezéseknek igénybevételét, amelyek a Dunának Turnu-Severin és Moldava között fekvő szakaszán végzett munkálatok kivételére és fenntartására szolgálnak. Ezeknek a felszereléseknek, épületeknek és berendezéseknek végleges

par la conférence prévue à l'alinéa précédent. La Hongrie déclare renoncer à tous ses droits, titres et intérêts sur lesdits équipements, édifices et installations.

Article 289.

Il est mis fin au mandat donné par l'article 57 du Traité de Berlin du 13 juillet 1878 à l'Autriche-Hongrie et cédé par celle-ci à la Hongrie, pour l'exécution des travaux aux Portes-de-Fer. La Commission chargée de l'administration de cette partie du fleuve statuera sur le règlement des comptes, sous réserve des dispositions financières du présent Traité. Les taxes qui pourraient être nécessaires ne seront, en aucun cas, perçues par la Hongrie.

Article 290.

Au cas où l'État tchéco-slovaque, l'État serbe-croate-slovène ou la Roumanie entreprendraient, après autorisation ou sur mandat de la Commission internationale des travaux d'aménagement, d'amélioration, de barrage ou autres sur une section du réseau fluvial formant frontière, ces États jouiraient sur la rive opposée, ainsi que sur la partie du lit située hors de leur territoire, de toutes les facilités nécessaires pour procéder aux études, à l'exécution et à l'entretien de ces travaux.

Article 291.

La Hongrie sera tenue, vis-à-vis de la Commission européenne du Danube, à toutes restitutions répa-

rendeltetését az előző bekezdésben említett értekezlet állapotja meg. Magyarország kijelenti, hogy az említett felszerelésekre, épületekre és berendezésekre vonatkozó minden jogáról, igényéről és érdekéről lemond.

289. cikk.

Az 1878. évi július hó 13-án Berlinben létrejött szerződés 57. cikkében a Vaskapu munkálatainak elvégzésére Ausztria-Magyarországnak adott és általa Magyarországra ruházott megbízás hatályát veszti. A folyam e részének igazgatására kijelölt Bizottság a jelen Szerződés pénzügyi rendelkezéseinek sérelme nélkül határoz a költségek elszámolása felől. A netalán szükségessé váló illetékeket Magyarország semmi esetre sem szedheti.

290. cikk.

Abban az esetben, ha a Cseh-Szlovák Állam, Szerb-Horvát-Szlovén Állam vagy Románia a Nemzetközi Bizottság hozzájárulásával vagy megbízásából szabályozási, javítási, duzzasztási vagy egyéb munkálatokat végeztetnének a vízhálózatnak valamely határt alkotó szakaszán, ezek az Államok az átellenes parton, valamint a folyamágnak területükön kívül fekvő részén élvezni fogják ezeknek a munkálatoknak tervezéséhez, végrehajtásához és fenntartásához szükséges könnyítéseket.

291. cikk.

Az Európai Dunabizottsággal szemben Magyarország köteles a teljes helyreállításra, jóváértelre és kár-

rations et indemnités pour les dommages subis pendant la guerre par cette Commission.

CHAPITRE III.

Régime des eaux.

Article 292.

A moins de dispositions contraires, lorsque, par suite du tracé d'une nouvelle frontière, le régime des eaux (canalisation, inondations, irrigations, drainage ou affaires analogues) dans un État, dépend de travaux exécutés sur le territoire d'un autre État, ou lorsqu'il est fait emploi, sur le territoire d'un État, en vertu d'usages antérieurs à la guerre, des eaux ou de l'énergie hydraulique nées sur le territoire d'un autre État, il doit être établie une entente entre les États intéressés de nature à sauvegarder leurs intérêts et les droits acquis par chacun d'eux.

A moins de dispositions contraires, lorsqu'il est fait usage dans un État, pour des besoins municipaux ou domestiques, d'électricité ou d'eau dont, par suite du tracé d'une nouvelle frontière, la source se trouve située sur le territoire d'un autre État, il doit être établie une entente entre les États intéressés de nature à sauvegarder leurs intérêts et les droits acquis par chacun d'eux. En attendant cet accord, les stations centrales électriques et les installations destinées à fournir l'eau seront tenues de continuer la fourniture sur des bases correspondantes aux conditions et contrats en vigueur, le 5 novembre 1918.

A défaut d'accord, dans les cas de l'un ou l'autre des alinéas qui précèdent, et sous réserve des stipulations de l'article 293, il sera statué par un arbitre désigné par le Conseil de la Société des Nations.

talanításra a háború alatt a Bizottságot ért károk miatt.

III. FEJEZET.

Vízügyi rendelkezések.

292. cikk.

Ha új határ megállapítása következtében valamely Államban a vízrendezés (csatornázás, elárasztás, öntözés, lecsapolás vagy hasonló teendők) más Állam területén végzett munkálatoktól függ, vagy ha valamely Állam területén — a háborút megelőző szokás alapján — olyan vizeket vagy vizierőt használnak fel, amelynek eredete más Állam területén van, egyéb rendelkezések hiányában az érdekelt Államok között oly természetű megállapodást kell létesíteni, amely mindegyikük érdekeit és szerzett jogait biztosítja.

Ha valamely Államban helyi vagy magánszükségletekre olyan villamoságot vagy vizeket használnak fel, amelynek eredete valamely új határ megállapítása folytán más Állam területén van, egyéb rendelkezések hiányában az érdekelt Államok között oly természetű megállapodást kell létesíteni, amely mindegyikük érdekeit és szerzett jogait biztosítja. Ennek a megállapodásnak létrejöttéig a központi villamossági állomások és a vízellátásra szolgáló berendezések az 1918. évi november hó 8.-án érvényben volt feltételek és megállapodások szerint kötelesek a szállítást folytatni.

Megegyezés hiányában az előbbi egyik vagy másik bekezdésben említett esetben, a 293. cikk rendelkezéseinek fenntartásával, a Nemzetek Szövetségének Tanácsától kijelölt döntőbíró határoz.

En vue de l'application de l'article 292, sur les territoires de l'ancien royaume de Hongrie formant le Bassin du Danube, non compris le Bassin de l'Olt, ainsi que pour l'exercice des attributions prévues ci-après, il est institué, dans l'intérêt commun des États ayant la souveraineté sur lesdits territoires, une Commission technique permanente du régime des eaux, comprenant un représentant de chacun des États territorialement intéressés et un Président nommé par le Conseil de la Société des Nations.

Cette Commission devra provoquer la conclusion, surveiller et, en cas d'urgence, assurer l'exécution des ententes prévues à l'article 292; elle devra maintenir et améliorer, notamment en ce qui concerne le déboisement et le reboisement, l'unité du régime des eaux, ainsi que des services y relatifs, tels que le service hydro-métrique et d'annonce des crues. Elle procédera à l'étude des questions connexes de navigation, à l'exception de celles qui seraient du ressort de la Commission de navigation compétente pour le Haut-Danube, dont elle devra saisir ladite Commission, et tiendra compte spécialement de l'intérêt des pêcheries. Cette Commission entreprendra en outre tous travaux ou études et créera tous services qui lui seraient confiés par entente unanime entre les États intéressés.

La Commission du Régime des Eaux devra se réunir dans un délai de trois mois après la mise en vigueur du présent Traité; elle élaborera le règlement relatif à ses attributions et à son fonctionnement, règlement qui sera soumis à l'approbation des États intéressés.

Tous désaccords s'élevant sur des matières faisant l'objet du présent

A volt Magyar Királyságnak a Duna medencéjét, ide nem értve az Olt medencéjét, alkotó területeire vonatkozólag a 292. cikk alkalmazása céljából, valamint az alább felsorolt jogosítványok gyakorlása végett, az említett területek felett állami fennhatóságot gyakorló Államok közös érdekében, Állandó Vízügyi Műszaki Bizottság állítatik fel, amelyben mindegyik területileg érdekelt Államnak lesz egy képviselője s amelynek elnökét a Nemzetek Szövetségének Tanácsa nevezi ki.

Ez a Bizottság kezdeményezi a 292. cikkben említett megállapodásoknak kötését, ellenőrzi és sürgősség esetében biztosítja végrehajtásukat, fenntartja és javítja, különösen a fakiirtás és az újbóli fásítás tekintetében, a vízügyi rendelkezések egyességét, valamint az azokra vonatkozó szolgálatot, így a vízmérnöki és a vízállás emelkedésének jelentésére vonatkozó szolgálatot. Tanulmányozza a hajózással kapcsolatos kérdéseket azoknak a kérdéseknek kivételével, amelyek a Felső-Dunára illetékes Hajózási Bizottság hatáskörébe tartoznak s amelyekre vonatkozólag ehhez a Bizottsághoz fordul; különösen figyelmet fordít a halászat érdekeire. A Bizottság ezenkívül minden oly munkálattal vagy tanulmánnyal foglalkozik s minden oly szolgálatot létesít, amelyet az érdekelt Államok egyhangú megállapodással rá bízhatnak.

A Vízügyi Bizottság a jelen Szerződés életbelépésétől számított három hónapi határidő alatt ül össze s kidolgozza a jogosítványaira és működésére vonatkozó szabályzatot, amelyet hozzájárulás végett az érdekelt Államok elé terjeszt.

A jelen cikkben tárgyalt kérdések tekintetében felmerült nézeteltérések oly módon nyernek szabályozást, a

article seront réglés comme il sera prévu par la Société des Nations.

SECTION III.

Chemins de fer.

CHAPITRE I.

Liberté de transit pour la Hongrie vers l'Adriatique.

Article 294.

Le libre accès à la Mer Adriatique est accordé à la Hongrie et, à cette fin, la liberté de transit lui est reconnue sur les territoires et dans les ports détachés de l'ancienne monarchie austro-hongroise.

La liberté de transit est celle qui est définie à l'article 268 jusqu'au moment où une Convention générale sera conclue à ce sujet entre les Puissances alliées et associées, après quoi les dispositions de la nouvelle Convention y seront substituées.

Des Conventions particulières entre les États ou les administrations intéressés détermineront les conditions de l'exercice de la faculté accordée ci-dessus et régleront notamment le mode d'utilisation des ports et des zones franches y existant ainsi que des voies ferrées y donnant normalement accès, l'établissement de services et tarifs internationaux (communs) comportant des billets et des lettres de voiture directs et le maintien des dispositions de la Convention de Berne du 14 octobre 1890 et des conditions complémentaires, jusqu'à son remplacement par une nouvelle Convention.

La liberté de transit s'étendra aux services postaux, télégraphiques et téléphoniques.

mint azt a Nemzetek Szövetsége elrendeli.

III. CIM.

Vasútak.

I. FEJEZET.

Az átmenet szabadsága Magyarország részére az Adriai tengerhez.

294. cikk.

Az Adriai-tengerhez a szabad hozzájutás Magyarország részére engedélyeztetik és evégből részére az átmenet szabadsága a volt Osztrák-Magyar Monarchiától elszakított területeken és kikötőkön át biztosítottatik.

Az átmenet szabadsága a 268. cikkben megállapított szabad átmenetnek felel meg mindaddig, amíg ebben a tárgyban a Szövetséges és Társult Hatalmak általános egyezményt kötnek, amikor is az új egyezmény rendelkezései lépnek életbe.

Az érdekelt Allamok vagy igazgatások között létesítendő külön egyezmények határozzák meg a fent biztosított jog gyakorlásának feltételeit, szabályozzák különösen a kikötők és ottlevő szabad területek, valamint a rendszerint odavezető vasúti vonalak használásának módját, a nemzetközi (közös) szolgálatok és díjszabások létesítését ideértve a közvetlen menetjegyeket és fuvarleveleket, valamint az 1890. évi október hó 14.-én Bernben kelt egyezmény rendelkezéseinek és a kiegészítő szabályoknak fenntartását addig is, amíg azokat új egyezmény helyettesíti.

Az átmenet szabadsága kiterjed a postára, a távírókra és a távbeszélőkre is.

*Clauses relatives aux transports internationaux.**A nemzetközi szállításra vonatkozó rendelkezések.*

Article 295.

295. cikk.

Les marchandises en provenance des territoires des Puissances alliées et associées et à destination de la Hongrie, ainsi que les marchandises en transit par la Hongrie et en provenance ou à destination des territoires des Puissances alliées et associées, bénéficieront de plein droit sur les chemins de fer hongrois, au point de vue des taxes à percevoir (compte tenu de toutes ristournes et primes), des facilités et, à tous égards, du régime le plus favorable appliqué aux marchandises de même nature transportées sur une quelconque des lignes hongroises, soit en trafic intérieur, soit à l'exportation, à l'importation ou en transit, dans des conditions semblables de transport, notamment au point de vue de la longueur du parcours. La même règle sera appliquée, sur la demande d'une ou plusieurs Puissances alliées ou associées, aux marchandises nommément désignées par ces Puissances, en provenance de la Hongrie et à destination de leurs territoires.

Des tarifs internationaux, établis d'après les taux prévus à l'alinéa précédent et comportant des lettres de voiture directes, devront être créés lorsqu'une des Puissances alliées ou associées le requerra de la Hongrie.

Toutefois, sans préjudice des dispositions des articles 272 et 273, la Hongrie s'engage à maintenir sur ses propres lignes le régime des tarifs existants avant la guerre pour le trafic des ports de l'Adriatique et de la mer Noire, au point de vue de leur concurrence avec les ports allemands du Nord.

A Szövetséges és Társult Hatalmak területéről származó és Magyarországra rendelt áruk, úgyszintén Magyarországon átmenő azok az áruk, amelyek a Szövetséges és Társult Hatalmak területéről származnak vagy oda renveltetnek, a magyar vasúton a szedett díjak (figyelembe véve az összes visszatérítéseket és díjmérsékléseket) és könnyítések tekintetében, valamint minden más tekintetben jogérvényesen abban a legkedvezőbb elbánásban részesülnek, amely a magyar vonalak bármelyikén, akár a belforgalomban, akár a kivitelben, behozatalban vagy átvitelben ugyanolyan nemű árukra azonos szállítási feltételek mellett, különös tekintettel a megtett út hosszúságára, alkalmazást nyer. A Szövetséges és Társult Hatalmak közül egynek vagy többnek kívánságára ugyanez a szabály irányadó a tőlük névszerint megjelölt olyan árukra, amelyek Magyarországból érkeznek és az ő területeikre vannak rendelve.

A Szövetséges és Társult Hatalmak valamelyikének kívánságára Magyarország köteles életbe léptetni az előbbi bekezdésben említett díjtételek alapján létesített és a közvetlen fuvarlevelekre kiterjeszkedő nemzetközi díjszabásokat.

Mindazonáltal Magyarország kötelezi magát, hogy a 272. és 273. cikkeken foglalt rendelkezések sérelme nélkül, az Adriai- és a Fekete-tenger kikötőihez vezető forgalomban saját vonalain fenntartja, az észak-német kikötőkkel való versenyük szempontjából, a háború előtt érvényben volt díjszabások rendjét.

A partir de la mise en vigueur du présent Traité, les Hautes Parties Contractantes renouvelleront, en ce qui les concerne et sous les réserves indiquées au second paragraphe du présent article, les Conventions et arrangements signés à Berne le 14 octobre 1890, le 20 septembre 1893, le 16 juillet 1895, le 16 juin 1898 et le 19 septembre 1906, sur le transport des marchandises par voies ferrées.

Si, dans un délai de cinq ans après la mise en vigueur du présent Traité, une nouvelle convention pour le transport par chemins de fer des voyageurs, des bagages et des marchandises est conclue pour remplacer la Convention de Berne du 14 octobre 1890 et les additions subséquentes visées ci-dessus, cette nouvelle Convention, ainsi que les conditions complémentaires régissant le transport international par voies ferrées qui pourront être basées sur elle lieront la Hongrie, même si cette Puissance refuse de prendre part à la préparation de la Convention ou d'y adhérer. Jusqu'à la conclusion d'une nouvelle convention, la Hongrie se conformera aux dispositions de la Convention de Berne et aux additions subséquentes visées ci-dessus ainsi qu'aux conditions complémentaires.

Article 297.

La Hongrie sera tenue de coopérer à l'établissement des services avec billets directs pour les voyageurs et leurs bagages qui lui seront demandés par une ou plusieurs Puissances alliées ou associées pour assurer, par chemins de fer, les relations de ces Puissances entre elles ou avec tous autres pays, en transit à travers le territoire hongrois; la Hon-

A jelen Szerződés életbelépésétől kezdve a Magas Szerződő Felek, ha érdekelve vannak és a jelen cikk második bekezdésében foglalt fenn-tartással, meg fogják újítani a vasúti árúfuvarozás tárgyában az 1890. évi október hó 14.-én, 1893. évi szeptember hó 20.-án, 1895. évi július hó 16.-án, 1898. évi június hó 16.-án, és 1906. évi szeptember hó 19.-én Bernben aláírt egyezményeket és megállapodásokat.

Ha a jelen Szerződés életbelépése után ötévi határidő alatt az utasok, podgyász és árúk vasúti fuvarozása tárgyában új egyezmény jönne létre az 1890. évi október hó 14.-én Bernben kelt egyezmény és a fentemlített pótmegállapodások helyettesítése végett, ez az új egyezmény, úgyszintén a netalán azon alapuló kiegészítő rendelkezések, amelyek a nemzetközi vasúti fuvarozásra vonatkoznak, Magyarországra kötelezők lesznek még akkor is, ha ez a Hatalom vonakodnék attól, hogy az egyezmény előkészítésében részt vegyen, vagy ahhoz csatlakozzék. Új egyezmény kötéséig Magyarország a berni egyezményhez és a fentemlített pótmegállapodásokhoz, valamint a kiegészítő rendelkezésekhez fog alkalmazkodni.

297. cikk.

Magyarország köteles közreműködni utasoknak és podgyászuknak közvetlen menetjegyek alapján való szállításához szükséges olyan szolgálat létesítésében, amit tőle a Szövetséges és Társult Hatalmak közül egy vagy több kíván avégből, hogy vasúti összeköttetésüket egymással vagy bármely más országgal magyar területen át biztosítsák; ebből a célból

grie devra notamment recevoir, à cet effet, les trains et les voitures on provenance des territoires des Puissances alliées et associées et les acheminer avec une célérité au moins égale à celle de ses meilleurs trains à long parcours sur les mêmes lignes. En aucun cas, les prix applicables à ces services directs ne seront supérieurs aux prix perçus, sur le même parcours, pour les services intérieurs hongrois effectués dans les mêmes conditions de vitesse et de confort.

Les tarifs applicables, dans les mêmes conditions de vitesse et de confort, au transport des émigrants sur les chemins de fer hongrois à destination ou en provenance des ports des Puissances alliés et associées ne pourront jamais ressortir à une taxe kilométrique supérieure à celle des tarifs les plus favorables, compte tenu de toutes primes ou ristournes dont bénéficieraient, sur lesdits chemins de fer, les émigrants à destination ou en provenance d'autres ports quelconques.

Article 298.

La Hongrie s'engage à n'adopter aucune mesure technique, fiscale ou administrative, telle que la visite en douane, les mesures de police générale, de police sanitaire ou de contrôle, qui serait spéciale aux services directs prévus à l'article précédent ou aux transports d'émigrants, à destination ou en provenance des ports des Puissances alliées et associées, et qui aurait pour effet d'entraver ou de retarder ces services.

Article 299.

En cas de transport, partie par chemins de fer et partie par naviga-

nevezetesen Magyarországnak át kell vennie a Szövetséges és Társult Hatalmak területéről érkező vonatokat és vasúti kocsikat és azokat legalább oly sebességgel kell továbbítani, mint amilyenell ugyanazon a vonalon legjobb távolsági vonatai közlekednek. Ebben a közvetlen forgalomban megállapított viteldíjak semmi esetre sem lehetnek magasabbak ugyanolyan sebesség és kényelem mellett ugyanazon az útvonalon a magyar belforgalomban szedett viteldíjakkal.

A Szövetséges és Társult Hatalmak kikötőibe vagy azokból kívándorlóknak magyar vasúton való szállításánál alkalmazott díjszabások ugyanolyan sebesség és kényelem mellett sohasem alacsonyabbnak magasabb kilométrikus egységtételeken, mint, figyelembe véve az összes díjmérsékléseket és visszatérítéseket, azok a legkedvezőbb díjszabások, amelyek az említett vasúton bármely má kikötőbe vagy kikötőből utazó kívándorlókra irányadók.

298. cikk.

Magyarország kötelezi magát, hogy nem léptet életbe semmiféle olyan műszaki, pénzügyi vagy igazgatási rendszabályt, így például vámvizsgálatot, általános rendőri, egészségrendőri vagy ellenőrzési rendszabályt, amely egyenesen az előbbi cikkben említett közvetlen forgalomra vagy a Szövetséges és Társult Hatalmak kikötőibe vagy azokból utazó kívándorlók szállítására vonatkoznék és amely rendszabály ennek a forgalomnak megnehezítését vagy késleltetését eredményezhetné.

299. cikk.

Ha a szállítás közvetlen fuvarlevéllel vagy anélkül részben vasúton,

tion intérieure, avec ou sans lettre de voiture directe, les stipulations qui précèdent seront applicables à la partie du trajet effectuée par chemin de fer.

CHAPITRE III.

Matériel roulant.

Article 300.

La Hongrie s'engage à ce que les wagons hongrois soient munis de dispositifs permettant :

1° de les introduire dans les trains de marchandises circulant sur les lignes de celles des Puissances alliées et associées, qui sont parties à la Convention de Berne du 15 mai 1866, modifiées le 18 mai 1907, sans entraver le fonctionnement du frein continu qui pourrait, dans les dix ans qui suivront la mise en vigueur du présent Traité, être adopté dans ces pays ;

2° d'introduire les wagons de ces Puissances dans tous les trains de marchandises circulant sur les lignes hongroises.

Le matériel roulant des Puissances alliées et associées jouira, sur les lignes hongroises, du même traitement que le matériel hongrois en ce qui concerne la circulation, l'entretien et les réparations.

CHAPITRE IV.

Transfert de lignes de chemins de fer.

Article 301.

Sous réserve des stipulations particulières, relatives au transfert des ports, voies d'eau et voies ferrées situés dans les territoires transférés en vertu du présent Traité, ainsi que des dispositions financières concer-

résben belvízi hajózással történik, az előbbi rendelkezések a további társítón eszközölt részére nyerne alkalmazást.

III. FEJEZET.

Gördülő anyag.

300. cikk.

Magyarország kötelezi magát a magyar vasúti kocsik olyan berendezésére, amely lehetővé teszi :

1. az 1886. évi május hó 15.-én Bernben kelt a 1907. évi május hó 18-án módosított egyezményben részes Szövetséges és Társult Hatalmak vonalain közlekedő tehervonatokba való besorozhatásukat anélkül, hogy ezzel akadályozva volna annak a folytatólágos féknek működése, amelyet a jelen Szerződés életbelépését követő tíz év alatt ezekben az országokban netalán bevezetnek ;

2. a Hatalmak vasúti kocsijainak besorozhatását a magyar vonalakon közlekedő minden tehervonatba.

A Szövetséges és Társult Hatalmak gördülő anyaga a magyar vonalakon a közlekedés, fenntartás és a javítások tekintetében a magyar anyaggal egyenlő elbánásban fog részesülni.

IV. FEJEZET.

Vasúti vonalak átengedése.

301. cikk.

A jelen Szerződés alapján átcsatolt területeken fekvő kikötők, víziútak és vasútak átengedésére vonatkozó különös szabályok, egyezmény az engedélyesekre és a nyomvonal nyugdíjára vonatkozó pénzügyi

nant les concessionnaires et le service des pensions de retraites du personnel, le transfert des voies ferrées aura lieu dans les conditions suivantes :

1° Les ouvrages et installations de toutes les voies ferrées seront livrés au complet et en bon état ;

2° Lorsqu'un réseau ayant un matériel roulant à lui propre sera transféré en entier par la Hongrie à une des Puissances alliées et associées, ce matériel sera remis au complet, d'après le dernier inventaire au 3 novembre 1918, et en état normal d'entretien.

3° Pour les lignes n'ayant pas un matériel roulant spécial, la répartition du matériel existant sur le réseau auquel ces lignes appartiennent, sera faite par des Commissions d'experts désignés par les Puissances alliées et associées, et dans lesquelles la Hongrie sera représentée. Ces Commissions devront prendre en considération l'importance du matériel immatriculé sur ces lignes, d'après le dernier inventaire au 3 novembre 1918, la longueur des voies, y compris les voies de service, la nature et l'importance du trafic. Elles désigneront également les locomotives, voitures et wagons à transférer dans chaque cas, fixeront les conditions de leur réception et régleront les arrangements provisoires nécessaires pour assurer leur réparation dans les ateliers hongrois.

4° Les approvisionnements, le mobilier et l'outillage seront livrés dans les mêmes conditions que le matériel roulant.

Les dispositions des paragraphes 3° et 4° ci-dessus seront appliquées aux lignes de l'ancienne Pologne russe mises par les autorités austro-hongroises à la largeur de la voie normale, ces lignes étant assimilées à des parties détachées des réseaux d'État autrichien et hongrois.

delkezések fenntartásával a vasútak átengedése a következő módzatok szerint történik :

1. Az összes vasútak építményeit és berendezéseit teljesen és jó állapotban kell átadni.

2. Ha Magyarország saját gördülő anyaggal rendelkező valamely vasúti hálózatot enged át egészben valamilyik Szövetséges és Társult Hatalomnak, ezt az anyagot az 1918. évi november hó 3. napját megelőző legutóbbi leltár szerint, teljesen és rendesen karbantartott állapotban kell átadnia.

3. Külön gördülő anyaggal nem rendelkező vonalaknál az azon a hálózaton levő anyag elosztását, amelyhez ezek a vonalak tartoznak, a Szövetséges és Társult Hatalmaktól kijelölt Szakértőbizottságok eszközlik, amelyekben Magyarország képviselteti magát. Ezeknek a Bizottságoknak figyelembe kell venniük az ezeken a vonalakon bejegyzett anyag mennyiségét az 1918. évi november hó 3. napját megelőző legutóbbi leltár szerint, a vonalak hosszát, ideértve a kezelési vágányokat, a forgalom természetét és fontosságát. Ugyancsak kijelölik minden egyes esetben azokat a mozdonyokat, személy- és teherkocsikat, amelyeket át kell engedni, meghatározák átvételük módzatait és megteszik a szükséges ideiglenes intézkedéseket azok kijavításának a magyar műhelyekben való biztosítására.

4. A készleteket, az ingó felszerelési tárgyakat és a számszámokat ugyanolyan módzatok szerint kell átadni, mint a gördülő anyagot.

A fenti 3. és 4. pontban rögzített rendelkezések alkalmazását nyernek a volt Orosz-Lengyelországnak azokra a vonalaira is, amelyeket az osztrák-magyar hatóságok rendes nyomtávra alakítottak át, mert ezek a vonalak az osztrák és a magyar állami vasúthálózatoktól elszakított részekhez hasonlókká váltak.

Dispositions concernant certaines lignes de chemins de fer.

*Egyes vasúti vonalakra vonatkozó rendel-
kezések.*

Article 302.

302. cikk.

Sous réserve des stipulations particulières contenues dans le présent Traité, lorsque, par suite du tracé des nouvelles frontières, une ligne reliant deux parties d'un même pays traversera un autre pays, ou lorsqu'une ligne d'embranchement partant d'un pays se terminera dans un autre, les conditions d'exploitation seront réglées par un arrangement conclu entre les administrations des chemins de fer intéressés. Au cas où ces administrations ne parviendraient pas à se mettre d'accord sur les conditions de cet arrangement, les conflits seraient tranchés par des Commissions d'experts constituées comme il est dit à l'article précédent.

En particulier, l'arrangement pour l'exploitation de la ligne Csata-Losoncz garantira la passage direct dans chaque sens à travers les territoires hongrois des trains tchéco-slovaques ayant une traction et des équipes tchéco-slovaques. Cependant, à moins qu'il n'en soit décidé autrement, ce droit de passage prendra fin soit après l'achèvement d'une ligne directe Csata-Losoncz située entièrement en territoire tchéco-slovaque, soit, au plus tard, à l'expiration d'un délai de quinze ans après la mise en vigueur du présent Traité.

De même, l'arrangement pour l'exploitation de la section, située en territoire hongrois, de la ligne reliant Nagyszalonta à Arad et à Kisjenő par Békéscsaba garantira le passage direct en chaque sens à travers le territoire hongrois des trains roumains ayant une traction et des équipes roumaines. Cependant, à moins

Ha új határ megállapítása folytán ugyanannak az országnak két részét összekötő valamely vonal más országon halad át, vagy ha valamely országból kiinduló szárnyvonal más országban végződik, a jelen Szerződésben foglalt különös szabályok fenntartásával az üzemvezetés módját az érdekelt vasútigazgatások között létrejött megállapodás fogja szabályozni. Abban az esetben, ha ezek az igazgatások nem jutnának megegyezésre, ennek a megállapodásnak feltételeire nézve a vitákat az előbbi cikkben körülírt módon alakult Szakértőbizottságok döntik el.

Különösen a csata—losonczy vonal üzemére vonatkozó megállapodás biztosítani fogja azoknak a cseh-szlovák vonatoknak mindkét irányban közvetlen átvezetését magyar területen keresztül, amelyek cseh-szlovák szerelvénnel és személyzettel vannak ellátva. Ha azonban erre nézve más határozat nem jönne létre, az átvezetésnek ez a joga véget ér vagy Csata és Losoncz között egészen cseh-szlovák területen fekvő közvetlen vonal kiépítése után, vagy legkésőbb a jelen Szerződés életbelépésétől számított tizenötévi határidő elteltével.

Hasonlóképpen a Nagyszalontát Araddal és Kisjenővel Békéscsabán át összekötő vonal magyar területen fekvő szakaszának üzemére vonatkozó megállapodás biztosítani fogja azoknak a román vonatoknak mindkét irányban közvetlen átvezetését a magyar területen keresztül, amelyek román szerelvénnel és személyzettel

qu'il n'en soit décidé autrement, ce droit de passage prendra fin soit après l'achèvement d'un raccordement direct, situé entièrement en territoire roumain, entre les lignes Nagyszalonta-Békéscsaba et Kisjenő-Békéscsaba, soit à l'expiration d'un délai de dix ans après la mise en vigueur du présent Traité.

L'établissement de toutes les nouvelles gares frontières entre la Hongrie et les États alliés et associés limitrophes, ainsi que l'exploitation des lignes entre ces gares seront réglés par des arrangements conclus dans les mêmes conditions.

Article 303.

En vue d'assurer à la ville et au district de Gola en territoire serbe-croate-slovène l'usage de la gare de Gola en territoire hongrois, ainsi que du chemin de fer desservant ces lignes et district, et afin d'assurer au trafic serbe-croate-slovène le libre usage d'une communication directe par voie ferrée entre la ligne Csáktornya-Nagykanizsa et la ligne Zágráb-Gyékényes pendant le temps nécessaire et l'achèvement d'une voie ferrée directe en territoire serbe-croate-slovène entre les lignes ci-dessus, les conditions d'exploitation de la gare de Gola et de la voie ferrée Kotor-Barcz seront fixées dans une convention à intervenir entre les administrations intéressées des chemins de fer hongrois et serbe-croate-slovène. Si ces administrations ne peuvent se mettre d'accord sur les termes de cette convention, les points de divergence seront réglés par la Commission d'experts compétente prévue à l'article 301 du présent Traité.

vannak ellátva. Ha azonban erre nézve más határozat nem jönne létre, az átvezetésnek ez a joga véget ér vagy a nagyszalonta—békéscsabai és kisjenő—békéscsabai vonalak között teljesen román területen haladó vonal-összeköttetés kiépítése után, vagy a jelen Szerződés életbelépésétől számított tizévi határidő elteltével.

Magyarország és a vele határos Szövetséges és Társult Államok között létesült összes új határállomások berendezését, úgyszintén ezek között a határállomások között levő vonalak üzemét ugyanolyan feltételek mellett létesülő megállapodások fogják szabályozni.

303. cikk.

Avégből, hogy a szerb-horvát-szlovén területen fekvő Gola város és kerülete részére a magyar területen levő golai vasúti állomásnak, úgyszintén ezeket a vonalakat és ezt a kerületet szolgáló vasútnak használata biztosítva legyen és abból a célból, hogy a csáktornya—nagykanizsai és zágráb—gyékényesi vonal között a szerb-horvát-szlovén forgalom részére a közvetlen vasúti összeköttetés szabad használata a fentemlített vonalak között szerb-horvát-szlovén területen levő közvetlen vasúti vonal kiépítéséhez szükséges idő alatt biztosítva legyen, a golai pályaudvar és a kotor—barcsi vasúti vonal üzemének rendjét az érdekelt magyar és szerb-horvát-szlovén igazgatások között létesítendő egyezmény fogja megállapítani. Ha ezek az igazgatások nem tudnának megegyezésre jutni ennek az egyezménynek rendelkezéseire nézve, a vitás kérdéseket a jelen szerződés 301. cikkében említett illetékes Szakértőbizottságok döntenek el.

En vue d'assurer la régularité de l'exploitation des réseaux ferrés de l'ancienne monarchie austro-hongroise, concédés à des compagnies privées, et qui, en exécution des stipulations du présent Traité, seraient situés sur le territoire de plusieurs États, la réorganisation administrative et technique desdits réseaux sera réglée, pour chaque réseau, par un accord passé entre la compagnie concessionnaire et les États territorialement intéressés.

Les différends sur lesquels ne pourrait pas se faire l'accord, y compris toutes questions relatives à l'interprétation des contrats concernant le rachat des lignes, seront soumis à des arbitres désignés par le Conseil de la Société des Nations.

Pour la compagnie du chemin de fer du Sud de l'Autriche, cet arbitrage pourra être demandé, soit par le Conseil d'administration de la compagnie, soit par le Comité représentant les porteurs d'obligations.

Article 305.

305. cikk.

Dans un délai de cinq ans à compter de la mise en vigueur du présent Traité, l'État tchéco-slovaque pourra demander l'amélioration de la voie ferrée reliant sur territoire hongrois les stations de Bratislava (Presbourg) et de Nagy-Kanizsa.

La répartition des dépenses sera proportionnelle aux avantages que les Puissances intéressées en retireront. À défaut d'accord, la répartition sera faite par un arbitre désigné par la Société des Nations.

Article 306.

306. cikk.

En raison de l'importance que présente pour l'État tchéco-slovaque

Avégből, hogy biztosítva legyen a volt Osztrák-Magyar Monarchia magántársaságai részére engedélyezett olyan vasúti hálózatainak üzése, amelyek a jelen Szerződés rendelkezései folytán több Állam területén fekédnének, ezeknek a hálózatoknak igazgatási és műszaki újjászervezését, minden egyes hálózatra nézve, az engedélyes társaság és a területükben érdekelt Államok között létesítendő megegyezés szabályozza.

Azok az ellentétek, amelyekre nézve megegyezés nem jönne létre, ideértve a vonalak megváltására vonatkozó szerződések értelmezése körül felmerült kérdéseket is, a Nemzetek Szövetségének Tanácsától kijelölt döntőbírák elé tartoznak.

Az Osztrák Déli vaspálya-Társaságra nézve ilyen bírói ítéletet kívánhat akár a társaság Igazgatótanácsa, akár pedig az elsőbbségi tulajdonosokat képviselő Bizottság.

A jelen Szerződés életbelépésétől számított öt évi határidő alatt a Cseh-Szlovák Állam kívánhatja annak a vasúti vonalnak megjavítását, amely magyar területen át Pozsony (Bratislava) és Nagykanizsa állomásokat köti össze.

A költségek megosztása az érdekelt Hatalmak ebből származó előnyeinek arányában történik. Megegyezés hiányában a megosztást a Nemzetek Szövetségétől kijelölt döntőbíró végzi.

Tekintettel arra, hogy milyen fontossága van a Cseh-Szlovák

la libre communication avec l'Adriatique, la Hongrie reconnaît à l'État tchéco-slovaque le droit de faire passer ses trains sur les sections comprises sur le territoire hongrois des lignes ci-après :

1° de Bratislava (Presbourg) vers Fiume, par Sopron, Szombathely et Mura-Keresztur et embranchement de Mura-Keresztur à Pragerhof;

2° de Bratislava (Presbourg) vers Fiume via Hegyeshalom-Csorna-Hegyfalú-Zalabér-Zalaszentiván Mura-Keresztur et les embranchements de Hegyfalú à Szombathely et de Mura-Keresztur à Pragerhof.

A la demande de l'une ou de l'autre des parties, les lignes sur lesquelles s'exercera le droit de passage pourront être modifiées temporairement ou définitivement par un accord entre l'administration des chemins de fer tchéco-slovaques et celles des chemins de fer sur lesquels s'exercerait le droit de passage.

Article 307.

Les trains pour lesquels il sera fait usage du droit de passage ne pourront desservir le trafic local qu'en vertu d'un accord entre l'État traversé et l'État tchéco-slovaque.

Ce droit de passage comprendra notamment le droit d'établir des dépôts de machines et des ateliers de petit entretien pour le matériel roulant et celui de désigner des représentants pour surveiller le service des trains tchéco-slovaques.

Les conditions techniques, administratives et financières dans lesquelles le droit de passage sera exercé par l'État tchéco-slovaque seront déterminées par une Convention entre l'administration des chemins de fer de cet État et celle des

Államra nézve az Adriai-tengerhez való szabad közlekedésnek, Magyarország elismeri a Cseh-Szlovák Államnak azt a jogát, hogy vonatait átvezethesse a következő vonalaknak magyar területen levő részvonalain :

1. Pozsonyból (Bratislavából) Fiuméba Sopronon, Szombathelyen és Murakeresztúron keresztül és a Murakeresztúrtól Pragerhofig vezető elágazáson át;

2. Pozsonyból (Bratislavából) Fiuméba Hegyeshalom — Csorna — Hegyfalú — Zalabér — Zalaszentiván — Murakeresztúron keresztül és a hegyfalú-szombathelyi, valamint a murakeresztúr — pragerhofi elágazáson át.

Egyik vagy másik fél kívánságára azokat a vonalakat, amelyeken az átvezetés jogát gyakorolják, ideiglenesen vagy véglegesen meg lehet változtatni a cseh-szlovák vasútnak és azoknak a vasútnak igazgatása között létrejött megegyezéssel, amely vasúton az átvezetés jogát gyakorolják.

307. cikk.

Azok a vonatok, amelyek az átvezetés jogának gyakorlásaképpen közlekednek, a helyi forgalmat csak az átszelt Állam és a Cseh-Szlovák Állam között létesült megegyezés alapján bonyolíthatják le.

Az átvezetésnek ez a joga különösen magában foglalja a jogot a gördülő anyag számára mozdony-színek és kisebb javításokat végző műhelyek létesítésére és a cseh-szlovák vasúti szolgáltatást ellenőrző közegek kirendelésére.

Azokat a műszaki, igazgatási és pénzügyi szabályokat, amelyek szerint a Cseh-Szlovák Állam az átvezetés jogát gyakorolni fogja, az ő vasút-igazgatása és a Magyarországon igénybevett vonalak vasútigazgatása között létrejött egyezmény határozza

voies empruntées en Hongrie. Si ces administrations ne peuvent se mettre d'accord sur les termes de cette Convention, il sera statué sur les points faisant l'objet du désaccord par un arbitre nommé par le Gouvernement britannique; les décisions de cet arbitre seront obligatoires pour les deux parties.

En cas de désaccord sur l'interprétation de la Convention ou de difficultés qui n'auraient pas été prévues par cette Convention, il sera statué par un arbitrage dans les mêmes formes, tant que la Société des Nations n'aura pas institué une autre procédure.

CHAPITRE VI

Dispositions transitoires.

Article 308.

La Hongrie exécutera les instructions qui lui seront données, en matière de transport, par une autorité agissant au nom des Puissances alliées et associées:

1° pour les transports de troupes effectués en exécution du présent Traité ainsi que pour le transport du matériel, de munitions et d'approvisionnement à l'usage des armées;

2° et provisoirement, pour le transport du ravitaillement de certaines régions, pour le rétablissement aussi rapide que possible des conditions normales des transports et pour l'organisation des services postaux et télégraphiques.

CHAPITRE VII

Télégraphes et téléphones.

Article 309.

Nonobstant toute stipulation contraire des conventions existantes, la Hongrie s'engage à accorder sur les

meg. Ha ezek az igazgatások nem tudnának megegyezésre jutni ennek az egyezménynek rendelkezéseire nézve, a nézeteltérés tárgyát tevő kérdésekben a Brit Kormánytól kijelölt döntőbíró határoz; ennek a döntőbírónak határozatai mindkét félre kötelezők.

Az egyezmény értelmezése körül felmerülő nézeteltérés, valamint az egyezményben nem említett vitás kérdések esetében ugyanilyen módon döntőbíráskodásnak van helye, ha csak a Nemzetek Szövetsége más eljárást nem rendelt.

VI. FEJEZET.

Átmeneti rendelkezések.

308. cikk.

Magyarország köteles eleget tenni a szállításra vonatkozó azoknak a rendelkezéseknek, amelyek a Szövetséges és Társult Hatalmak nevében eljáró hatóságtól származnak:

1. a jelen Szerződés végrehajtásaként eszközölt csapatszállítások, valamint a hadsereg részére szükséges hadianyag, lőszer és élelem szállítása tárgyában;

2. időlegesen pedig bizonyos vidékek részére élelmiszerek szállítása, a rendes forgalom minél gyorsabb helyreállítása és a posta- és távírószolgálat szervezése tekintetében.

VII. FEJEZET.

Távírók és távbeszélők.

309. cikk.

Tekintet nélkül a fennálló egyezmények ellenkező rendelkezéseire, Magyarország kötelezi magát, hogy

lignes les plus appropriées au transit international et conformément aux tarifs en vigueur, la liberté du transit aux correspondances télégraphiques et communications téléphoniques en provenance ou à destination de l'une quelconque des Puissances alliées et associées, limitrophe ou non. Ces correspondances et communications ne seront soumises à aucun délai ni restriction inutiles; elles jouiront en Hongrie du traitement national en tout ce qui concerne les facilités et notamment la célérité des transmissions. Nulle redevance, facilité ou restriction ne devra dépendre directement ou indirectement de la nationalité de l'expéditeur ou du destinataire

Article 310.

En conséquence de la position géographique de l'État tchéco-slovaque, la Hongrie accepte les modifications suivantes de la Convention internationale sur les télégraphes et les téléphones visées à l'article 218 de la Partie X (Clauses économiques) du présent Traité:

¹⁰ Sur la demande de l'État tchéco-slovaque, la Hongrie établira et maintiendra des lignes télégraphiques directes à travers le territoire hongrois.

²⁰ La redevance annuelle à payer par l'État tchéco-slovaque pour chacune desdites lignes sera calculée en conformité des dispositions des conventions susmentionnées, et, à moins de conventions contraires, ne sera pas inférieure à la somme qui serait payable en vertu desdites conventions pour le nombre de messages prévus dans ces conventions comme impliquant le droit de demander l'établissement d'une nouvelle ligne directe, on prenant pour base le tarif réduit

a nemzetközi átmenő forgalomra legalkalmasabb vonalakon és az érvényben levő díjszabások szerint szabad átmenetet engedélyez bármelyik szomszédos vagy nem szomszédos Szövetséges és Társult Hatalomtól származó vagy hozzájuk intézett sürgönyváltások és távbeszélő-összoköttetések számára. Ezek a sürgönyváltások és összoköttetések nem szenvedhetnek semmiféle késedelmet, sem szükségtelen korlátozásnak nem lehetnek alávetve; Magyarországon a belföldiekkel egyenlő olbánásban lesz részük mindennemű könnyítés, különösen a továbbítás gyorsasága tekintetében. Semmiféle díj, könnyítés vagy korlátozás sem közvetlenül, sem közvetve nem függhet a feladó vagy a címzett állampolgárságától.

310. cikk.

A Cseh-Szlovák Állam földrajzi fekvése folytán Magyarország elfogadja a távírókról és távbeszélőkről szóló és a jelen Szerződés X. részének (Gazdasági rendelkezések) 218. cikkében említett nemzetközi egyezmény következő módosításait:

1. A Cseh-Szlovák Állam kívánóságára Magyarország a maga területén át közvetlen távíróvonalakat létesít és tart fenn.

2. A jelzett vonalak bármelyikéért a Cseh Szlovák Állam részéről fizetendő évi díjat az említett egyezmények rendelkezéseinek megfelelően kell kiszámítani és ez a díj — ellenkező megegyezés hiányában — nem lehet kisebb annál az összegnél, amelyet az említett egyezmények értelmében azoknak a távíratoknak száma szerint kellene fizetni, amelyek ezen egyezmények szerint jogot adnak új közvetlen vonal igénylésére, amikor is a Nemzetközi Távíróegyez-

prévu à l'article 23, paragraphe 5 de la Convention télégraphique internationale (Revision de Lisbonne).

3° Tant que l'État tchéco-slovaque payera la redevance minima annuelle ci-dessus prévue pour une ligne directe;

a) la ligne sera exclusivement réservée au trafic à destination et en provenance de l'État tchéco-slovaque.

b) la faculté acquise à la Hongrie par l'article 8 de la Convention télégraphique internationale du 22 juillet 1875 de suspendre les services télégraphiques internationaux ne sera pas applicable à cette ligne.

4° Des dispositions semblables s'appliqueront à l'établissement et au maintien de circuits téléphoniques directs et la redevance payable par l'État tchéco-slovaque pour un circuit téléphonique direct sera, à moins de conventions contraires, le double de la redevance payable pour une ligne téléphonique directe.

5° Les lignes particulières à établir, sous les conditions administratives, techniques et financières nécessaires non prévues dans les conventions internationales ou dans le présent article, seront déterminées par une convention ultérieure entre les États intéressés. A défaut d'entente elles seront déterminées par un arbitre désigné par le Conseil de la Société des Nations.

6° Les stipulations du présent article pourront être modifiées à toute époque par un accord passé entre la Hongrie et l'État tchéco-slovaque. A l'expiration d'un délai de 10 années, à dater de la mise en vigueur du présent Traité, les conditions dans lesquelles l'État tchéco-slovaque jouira des droits conférés par le présent article pourront, à défaut d'entente entre les parties, être modifiées à la requête de l'une ou de l'autre d'entre elles par un arbitre désigné par le Conseil de la Société des Nations.

mény (lisszaboni szövegezés) 23. cikkének 5. szakaszában foglalt mérsékelt díjszabás szolgál alapul.

3. Amíg a Cseh-Szlovák Állam a közvetlen vonalért fentebb megállapított legkisebb évi díjat megfizeti:

a) a vonal kizárólag a Cseh-Szlovák Államba irányított és onnan származó forgalom részére marad fenntartva;

b) az 1875. évi július hó 22-én kelt Nemzetközi Távíróegyezmény 8. cikkében a nemzetközi távírószolgálat felfüggesztésére nézve Magyarország részére biztosított jog erre a vonalra nem nyerhet alkalmazást.

4. Hasonló rendelkezések irányadók a közvetlen távbeszélővonalak létesítésére és fenntartására és a Cseh Szlovák Állam részéről a közvetlen távbeszélővezetékért fizetendő díj ellenkező megegyezés hiányában a közvetlen távíróvonalért járó díj kétszerese lesz.

5. A létesítendő egyes vonalakat, úgyszintén azokat a szükséges igazgatási, műszaki és pénzügyi szabályokat, amelyekről a nemzetközi egyezmények vagy a jelen cikk nem intézkednek, az érdekelt Államok későbbi egyezménye fogja meghatározni. Megegyezés hiányában ebben a tárgyban a Nemzetek Szövetségének Tanácsától kijelölt döntőbíró határoz.

6. A jelen cikk rendelkezéseit Magyarország és a Cseh-Szlovák Állam a közöttük létrejött megállapodással bármikor módosíthatják. A jelen Szerződés életbelépésétől számított 10 év elteltével azokat a feltételeket, amelyek mellett a Cseh-Szlovák Államot a jelen cikkben biztosított jogok megilletik, a felek megegyezése hiányában bármelyikük kívánságára a Nemzetek Szövetségének Tanácsától kijelölt döntőbíró módosíthatja.

7° Si un différend venait à s'élever entre les Parties relativement à l'interprétation soit du présent article, soit de la Convention visée au paragraphe 5, ce différend sera soumis à la décision de la Cour permanente de justice internationale à instituer par la Société des Nations.

SECTION IV.

Jugement des litiges et revision des clauses permanentes.

Article 311.

Les différends qui pourront s'élever entre les Puissances intéressées au sujet de l'interprétation de l'application et des dispositions de la présente Partie du présent Traité seront réglés ainsi qu'il sera prévu par la Société des Nations.

Article 312.

A tout moment la Société des Nations pourra proposer la revision de ceux des articles ci-dessus qui ont trait à un régime administratif permanent.

Article 313.

A l'expiration du délai de 3 ans à dater de la mise en vigueur du présent Traité, les dispositions des articles 268 à 274, 277, 295, 297 à 299 et 309 pourront à tout moment être revisées par le Conseil de la Société des Nations.

A défaut de revision, le bénéfice d'une quelconque des stipulations contenues dans les articles énumérés ci-dessus ne pourra, à l'expiration du délai prévu au paragraphe précédent, être réclamé par une des Puissances alliées et associées en

7. Ha akár a jelen cikk, akár az 5. szakaszban említett egyezmény értelmezése körül a felek között vita támadna, ezt a vitát a Nemzetek Szövetségétől létesítendő Állandó Nemzetközi Bíróság döntése alá kell bocsátani.

IV. CÍM.

Viták kérdések eldöntése és az állandó érvényű rendelkezések felülvizsgálása.

311. cikk.

Azok a viták kérdések, amelyek a jelen Szerződésnek ebben a részben foglalt rendelkezések értelmezése és alkalmazása körül az érdekelt Hatalmak között netalán felmerülnek, akként fognak elintézészt nyerni, amint azt a Nemzetek Szövetsége megállapítja.

312. cikk.

A Nemzetek Szövetsége bármikor indítványozhatja a fenti cikkek közül azoknak felülvizsgálását, amelyek állandó érvényű igazgatási szabályozást tartalmaznak.

313. cikk.

A jelen Szerződés életbelépésétől számított 3 évi határidő elteltével a Nemzetek Szövetségének Tanácsa bármikor felülvizsgálhatja a 268–274., 277., 295., 297–299. és 309. cikkekben foglalt rendelkezéseket.

Felülvizsgálás hiányában a fent elősorolt valamelyik cikkben foglalt szabállyal biztosított kedvezményt, az előbbi bekezdésben megállapított határidő eltelte előtt, egyik Szövetséges és Társult Hatalom sem igényelheti területének valamely olyan része javára, amelyre nézve a viszonyos-

faveur d'une portion quelconque de ses territoires pour laquelle la réciprocité ne serait pas accordée. Le délai de trois ans pendant lequel la réciprocité ne pourra pas être exigée pourra être prolongé par le Conseil de la Société des Nations.

Le bénéfice d'aucune des stipulations susvisées ne pourra être invoqué par les États, auxquels un territoire de l'ancienne monarchie austro-hongroise a été transféré ou qui sont nés du démembrement de cette monarchie, qu'à charge pour eux d'assurer, sur le territoire passé sous leur souveraineté en vertu du présent Traité, un traitement réciproque à la Hongrie.

SECTION V.

Disposition particulière.

Article 314.

Sans préjudice des obligations particulières qui lui sont imposées par le présent Traité au profit des Puissances alliées et associées, la Hongrie s'engage à adhérer à toute convention générale concernant le régime international du transit, des voies navigables, des ports et des voies ferrées qui pourrait être conclue entre les Puissances alliées et associées avec l'approbation de la Société des Nations dans un délai de cinq années à dater de la mise en vigueur du présent Traité.

PARTIE XIII

Travail.

SECTION I.

Organisation du travail.

Attendu que la Société des Nations a pour but d'établir la paix universelle, et qu'une telle paix ne

ságot nem biztosítaná. A három éves határidőt, amely alatt a viszonságot nem lehet igényelni, a Nemzetek Szövetségének Tanácsa meghosszabbíthatja

Azok az Államok, amelyekhez a volt Osztrák-Magyar Monarchia területéből valamely részt csatoltak, vagy amelyek ennek a Monarchiának feldarabolásából keletkeztek, a fentemlíteit valamelyik rendelkezésben foglalt kedvezményt csak azzal a feltétellel igényelhetik, ha annak ellenében a jelen Szerződés alapján fenntartások alá jutott területre nézve Magyarországgal szemben viszonsalbánást biztosítanak.

V. CÍM

Külföldi rendelkezés.

314. cikk.

Magyarország azoknak a különös kötelezettségeknek sérelme nélkül, amelyeket a Szövetséges és Társult Hatalmak javára a jelen Szerződés alá írt, kötelezi magát, hogy csatlakozik az átmenő forgalom, hajózható utak, kikötők és vasutak nemzetközi szabályozására vonatkozó mindazokhoz az általános egyezményekhez, amelyeket a Szövetséges és Társult Hatalmak a Nemzetek Szövetségének hozzájárulásával a jelen Szerződés életbelépésétől számított öt év alatt netalán kötni fognak.

XIII. RÉSZ.

Munka.

I. CÍM.

A munka szervezése.

Mint hogy a Nemzetek Szövetsége az általános béke megvalósítását tűzte ki céljául és ezt a békét csak

peut être fondée que sur la base de la justice sociale;

Attendu qu'il existe des conditions de travail impliquant pour un grand nombre de personnes l'injustice, la misère et les privations, ce qui engendre un tel mécontentement que la paix et l'harmonie universelles sont mises en danger, et attendu qu'il est urgent d'améliorer ces conditions: par exemple, en ce qui concerne la réglementation des heures de travail, la fixation d'une durée maxima de la journée et de la semaine de travail, le recrutement de la main-d'œuvre, la lutte contre le chômage, la garantie d'un salaire assurant des conditions d'existence convenables, la protection des travailleurs contre les maladies générales ou professionnelles et les accidents résultant du travail, la protection des enfants, des adolescents et des femmes, les pensions de vieillesse et d'invalidité, la défense des intérêts des travailleurs occupés à l'étranger, l'affirmation du principe de la liberté syndicale, l'organisation de l'enseignement professionnel et technique et autres mesures analogues;

Attendu que la non-adoption par une nation quelconque d'un régime de travail réellement humain fait obstacle aux efforts des autres nations désireuses d'améliorer le sort des travailleurs dans leurs propres pays;

Les Hautes Parties Contractantes, mues par des sentiments de justice et d'humanité aussi bien que par le désir d'assurer une paix mondiale durable, ont convenu ce qui suit:

CHAPITRE PREMIER.

Organisation.

Article 315.

Il est fondé une organisation permanente chargée de travailler à la réalisation du programme exposé dans le préambule.

úgy lehet elérni, ha a szociális igazságosságra alapítják; és

minthogy vannak munkaviszonyok, amelyek az emberek nagy tömegét annyi igazságtalansággal, nyomorral és nélkülözéssel sújtják, hogy az ebből keletkező nagy elégedetlenség a világ békéjét és összhangját veszélyezteti, s e viszonyok javítása sürgősen szükséges, példákat említve: a munkaidő szabályozásával, ideértve a munkanap és a munkahét leghosszabb tartamának megállapítását, úgyszintén a munkaközvetítés szabályozásával, a munkanélküliség leküzdésével, tisztességes megélhetést biztosító munkabérek szolgáztatásával, a munkásoknak a foglalkozásukkal járó vagy egyéb betegségek ellen és a munka közben bekövetkezett balesetek ellen való védelmével, a gyermekek, fiatalok és nők védelmével, agkori és rokkantságélyezéssel, az idegen országokban dolgozó munkások érdekeinek védelmével, a szakszervezkedési szabadság elvének elismerésével, a szakoktatás és a műszaki oktatás szervezésével és egyéb idevágó intézkedésekkel;

minthogy bármelyik Nemzet vonakodása igazán emberies munkaviszonyok létesítésétől egymagában is akadályul szolgál más Nemzetek abbéli törekvésének, hogy a munkások sorsát saját országaikban javítsák:

a Magas Szerződő Felek az igazságosság és az emberiség érzéseitől, valamint attól a vágytól indítatva, hogy a világ békéjét állandóan biztosítsák, a következőkben állapodnak meg:

I. FEJEZET.

Szervezet.

315. cikk.

A Bevezetésben megjelölt feladatok megvalósítására állandó szervezet állíttatik fel.

Les Membres originaires de la Société des Nations seront Membres originaires de cette organisation, et, désormais, la qualité de Membre de la Société des Nations entraînera celle de membre de ladite organisation.

Article 316.

L'organisation permanente comprendra :

1. Une Conférence générale des représentants des Membres ;

2. Un bureau international du Travail sous la direction du Conseil d'administration prévu à l'article 321.

Article 317.

La Conférence générale des représentants des Membres tiendra des sessions chaque fois que besoin sera et, au moins, une fois par an. Elle sera composée de quatre représentants de chacun des Membres dont deux seront les Délégués du Gouvernement et dont les deux autres représenteront respectivement, d'une part, les employeurs, d'autre part, les travailleurs ressortissant à chacun des Membres.

Chaque Délégué pourra être accompagné par des conseillers techniques dont le nombre pourra être de deux au plus pour chacune des matières distinctes inscrites à l'ordre du jour de la session. Quand des questions intéressant spécialement des femmes doivent venir en discussion à la Conférence, une au moins parmi les personnes désignées comme conseillers techniques devra être une femme.

Les Membres s'engagent à désigner les délégués et conseillers techniques non gouvernementaux d'accord avec les organisations professionnelles les plus représentatives soit des employeurs, soit des travailleurs du

A Nemzetek Szövetségének eredeti tagjai ennek a szervezetnek is eredeti tagjai, s jövőben a Nemzetek Szövetségének tagságával együtt jár a szóbanforgó szervezet tagsága is.

316. cikk.

Az állandó szervezet áll :

1. a tagok képviselőinek Egyetemes Értekezletéből,

2. a Nemzetközi Munkahivatalból, amely a 321. cikkben említett Igazgatótanács ellenőrzése alatt áll.

317. cikk.

A tagok képviselőinek Egyetemes Értekezlete időről-időre a szükséghez képest, de évenként legalább egyszer ül össze. Az Egyetemes Értekezlet mindegyik tag négy-négy képviselőjéből alakul, akik közül kettő kormánykiküldött, a másik kettő közül az egyik az illető tag munkaadójának, a másik pedig munkásainak képviselője.

Bármelyik kiküldött szaktanácsadókat hozhat magával, de az ülés szak ugyanazon tárgyára vonatkozóan legfeljebb kettőt. Ha az Értekezleten a nőket különösen érdeklő kérdés fordul elő, legalább az egyik szaktanácsadónak nőnek kell lennie.

A tagok kötelezik magukat, hogy azokat a kiküldötteket és szaktanácsadókat, akik nem kormánykiküldöttek, országuk munkaadójának és munkásainak a körülményekhez képest legszámtottevőbb szervezeteivel egyet-

pays considéré, sous la réserve que de telles organisations existent.

Les conseillers techniques ne seront autorisés à prendre la parole que sur la demande faite par le délégué auquel ils sont adjoints et avec l'autorisation spéciale du Président de la Conférence; ils ne pourront prendre part aux votes.

Un délégué peut, par une note écrite adressée au Président, désigner l'un de ses conseillers techniques comme son suppléant, et ledit suppléant, en cette qualité, pourra prendre part aux délibérations et aux votes.

Les noms des délégués et de leurs conseillers techniques seront communiqués au Bureau international du Travail par le Gouvernement de chacun des Membres.

Les pouvoirs des délégués et de leurs conseillers techniques seront soumis à la vérification de la Conférence, laquelle pourra, par une majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les délégués présents, refuser d'admettre tout délégué ou tout conseiller technique qu'elle ne jugera pas avoir été désigné conformément aux termes du présent article.

Article 318.

Chaque délégué aura le droit de voter individuellement sur toutes les questions soumises aux délibérations de la Conférence.

Dans le cas où l'un des Membres n'aurait pas désigné l'un des délégués non gouvernementaux auquel il a droit, l'autre délégué non gouvernemental aura le droit de prendre part aux discussions de la Conférence, mais n'aura pas le droit de voter.

Au cas où la Conférence, en vertu des pouvoirs que lui confère l'article 317, refuserait d'admettre l'un des délégués d'un des Membres, les stipulations du présent article seront appliquées comme si ledit délégué n'avait pas été désigné.

értően nevezik ki, feltéve, hogy vannak ilyen szervezetek.

Szaktanácsadók csak úgy szólhatnak fel, ha a kiküldött, aki mellé be vannak osztva, őket arra felhívja és az Értekezlet elnöke külön felhatalmazást ad; szavazati joguk nincs.

A kiküldöttnek jogában áll helyettesül egyik szaktanácsadóját az elnökhöz intézett írásbeli meghatalmazással kijelölni és a szaktanácsadónak helyettesi minőségben fel szólalási és szavazati joga van.

A kiküldötteknek és szaktanácsadóknak neveit az illető tagok Kormányai a Nemzetközi Munkahivatalnak bejelentik.

Az Értekezlet a kiküldöttek és szaktanácsadók megbízólevelét megvizsgálja és a jelenlevő kiküldöttek kétharmadrészenek szavazatával jogában áll bármely kiküldöttet vagy szaktanácsadót visszautasítani, ha ki nevezését nem találja a jelen cikk rendelkezéseivel megegyezőnek.

318. cikk.

Mindegyik kiküldött önállóan gyakorolja szavazati jogát az Értekezlet elé terjesztett minden kérdésben.

Ha valamelyik tag a nem kormánykiküldöttek közül az egyiket, noha erre joga van, nem nevezné ki, a másik nem kormánykiküldöttnek joga van ugyan a tanácskozásban résztvenni, de szavazati joga nincs.

Ha az Értekezlet a 317. cikk rendelkezéséhez képest valamely tag kiküldöttjét visszautasítja, a jelen cikk rendelkezéseit olyképen kell alkalmazni, mintha az illető kiküldöttet ki sem nevezték volna.

Les sessions de la Conférence se tiendront au siège de la Société des Nations ou en tout autre lieu qui aura pu être fixé par la Conférence, dans une session antérieure, à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les délégués présents.

Article 320.

Le Bureau international du Travail sera établi au siège de la Société des Nations et fera partie de l'ensemble des institutions de la Société.

Article 321.

Le Bureau international du Travail sera placé sous la direction d'un Conseil d'administration composé de vingt-quatre personnes, lesquelles seront désignées selon les dispositions suivantes:

Le Conseil d'administration du Bureau international du Travail sera composé comme suit:

Douze personnes représentant les Gouvernements;

Six personnes élues par les délégués à la Conférence représentant les patrons;

Six personnes élues par les délégués à la Conférence représentant les employés et ouvriers.

Sur les douze personnes représentant les Gouvernements, huit seront nommées par les Membres dont l'importance industrielle est la plus considérable et quatre seront nommées par les Membres désignés à cet effet par les délégués gouvernementaux à la Conférence, exclusion faite des délégués des huit Membres susmentionnés.

Les contestations éventuelles sur la question de savoir quels sont les

Az Értekezlet üléseit a Nemzetek Szövetségének székhelyén, vagy bármely más oly helyen tartja, amelyet az Értekezlet a megelőző ülészakon a jelenlevő kiküldöttek kétharmadrészének szavazatával kijelölt.

320. cikk.

A Nemzetközi Munkahivatal, mint a Nemzetek Szövetsége szervezetének alkotó része, a Szövetség székhelyén állíttatik fel.

321. cikk.

A Nemzetközi Munkahivatal huszonnégyszáz tagú Igazgatótanács vezetése alatt áll, amelynek tagjait az alábbi rendelkezések szerint kell kijelölni.

A Nemzetközi Munkahivatal Igazgatótanácsa a következőképpen alakul:

tizenkét kormányképviselő;

a munkaadókat az Értekezleten képviselő kiküldöttek részéről választott hat személy;

a munkásokat az Értekezleten képviselő kiküldöttek részéről választott hat személy.

A tizenkét kormányképviselőből nyolcat azok a tagok neveznek ki, amelyeknek legnagyobb ipari jelentőségük van és négyet azok a tagok, amelyeket az Értekezleten erre a célra az előbb említett nyolc tag kiküldötteinek kizárásával, a kormánykiküldöttek neveznek meg.

Ha vitás az a kérdés, hogy a tagok közül melyeknek van legna-

Membres ayant l'importance industrielle la plus considérable seront tranchées par le Conseil de la Société des Nations.

La durée du mandat des membres du Conseil d'administration sera de trois ans. La manière de pourvoir aux sièges vacants et les autres questions de même nature pourront être réglées par le Conseil d'administration sous réserve de l'approbation de la Conférence.

Le Conseil d'administration élira l'un de ses membres comme Président et établira son règlement. Il se réunira aux époques qu'il fixera lui-même. Une session spéciale devra être tenue chaque fois que dix membres au moins du Conseil auront formulé une demande écrite à ce sujet.

Article 322.

Un Directeur sera placé à la tête du Bureau international du Travail; il sera désigné par le Conseil d'administration de qui il recevra ses instructions et vis-à-vis de qui il sera responsable de la bonne marche du Bureau ainsi que de l'exécution de toutes autres tâches qui auront pu lui être confiées.

Le Directeur ou son suppléant assisteront à toutes les séances du Conseil d'administration.

Article 323.

Le personnel du Bureau international du Travail sera choisi par le directeur. Le choix fait devra porter, dans toute la mesure compatible avec le souci d'obtenir le meilleur rendement, sur des personnes de différentes nationalités. Un certain nombre de ces personnes devront être des femmes.

gyobb ipari jelentőségük, a Nemzetek Szövetségének Tanácsa határoz.

Az Igazgatótanács tagjainak megbízatása három esztendőre szól. Megüresedett helyek miként való betöltéséről és más hasonló kérdésekről az Igazgatótanács határozhat az Értekezlet jóváhagyásával.

Az Igazgatótanács tagjai sorából időről időre elnököt választ, megállapítja a tanácskozás rendjét és meghatározza üléseinek idejét. Rendkívüli ülészakot kell egybehívni, valahányszor az Igazgatótanácsnak legalább tíz tagja erre vonatkozó írásbeli indítványt terjeszt elő.

322. cikk.

A Nemzetközi Munkahivatal élére az Igazgatótanács igazgatót nevez ki, aki az Igazgatótanácstól kapja utasításait és úgy a helyes ügymenetért, mint a rábízott egyéb teendők végrehajtásáért felelős.

Az igazgató vagy helyettese az Igazgatótanács valamennyi ülésén köteles résztvenni.

323. cikk.

A Nemzetközi Munkahivatal személyzetét az igazgató jelöli ki különféle állampolgárságú egyének közül, amennyire ez a Hivatal minél sikeresebb működésének érdekében összehangba hozható. A személyzet egy része nőkből áll.

Les fonctions du Bureau international du Travail comprendront la centralisation et la distribution de toutes informations concernant la réglementation internationale de la condition des travailleurs et du régime du travail et, en particulier, l'étude des questions qu'il est proposé de soumettre aux discussions de la Conférence en vue de la conclusion des conventions internationales, ainsi que l'exécution de toutes enquêtes spéciales prescrites par la Conférence.

Il sera chargé de préparer l'ordre du jour des sessions de la Conférence.

Il s'acquittera, en conformité des stipulations de la présente Partie du présent Traité, des devoirs qui lui incombent en ce qui concerne tous différends internationaux.

Il rédigera et publiera en français, en anglais, et dans telle autre langue que le Conseil d'administration jugera convenable, un bulletin périodique consacré à l'étude des questions concernant l'industrie et le travail et présentant un intérêt international.

D'une manière générale il aura, en sus des fonctions indiquées au présent article, tous autres pouvoirs et fonctions que la Conférence jugera à propos de lui attribuer.

Les ministères des Membres qui s'occupent des questions ouvrières pourront communiquer directement avec le Directeur par l'intermédiaire du représentant de leur Gouvernement au Conseil d'administration du Bureau international du Travail, ou, à défaut de ce représentant, par l'intermédiaire de tel autre fonctionnaire dûment qualifié et désigné à cet effet par le Gouvernement intéressé.

A Nemzetközi Munkahivatal működésének körébe tartozik mindazoknak a felvilágosításoknak összegyűjtése és megadása, amelyek a munkásviszonyok és munkarendszer nemzetközi szabályozására és főképen azoknak a kérdéseknek tanulmányozására vonatkoznak, amelyeket nemzetközi egyezmények kötése céljából az Értekezlet elé kívánnak terjeszteni, úgyszintén az Értekezlet részéről elrendelt mindennemű különleges vizsgálatok lefolytatása.

A Munkahivatal kötelessége az értekezleti ülések tárgysorozatának előkészítése.

A Munkahivatal a Békészerződés jelen részének értelmében teljesíti a nemzetközi vitás kérdésekben reá-háramló kötelességeket.

A Munkahivatal francia, angol és más olyan nyelveken, amelyeket az Igazgatótanács megfelelőeknek ítél, időszaki folyóiratot szerkeszt és ad ki, amely a nemzetközi érdekű ipari és munkáskérdések tanulmányozásával foglalkozik.

Általában véve a Hivatalt a jelen cikkben megjelölt hatáskörén kívül mindaz a hatalom és jogosultság megilleti, amelyet az Értekezlet reáruház.

A tagok oly minisztériumai, amelyek ipari és munkáskérdésekkel foglalkoznak, az igazgatóval a Nemzetközi Munkahivatal Igazgatótanácsában levő kormányképviselőjük útján, vagy ily képviselő hiányában a kormányuk részéről erre a célra kijelölt és megfelelően képesített tisztviselő útján közvetlenül érintkezhetnek.

Article 326.

Le Bureau international du Travail pourra demander le concours du Secrétaire général de la Société des Nations pour toutes questions à l'occasion desquelles ce concours pourra être doimé.

Article 327.

Chacun des Membres payera les frais de voyage et de séjour de ses délégués et de leurs Conseillers techniques ainsi que de ses représentants prenant part aux sessions de la Conférence et du Conseil d'administration selon les cas.

Tous autres frais du Bureau international du Travail, des sessions de la Conférence ou de celles du Conseil d'administration, seront remboursés au Directeur par le Secrétaire général de la Société des Nations sur le budget général de la Société.

Le Directeur sera responsable, vis-à-vis du Secrétaire général de la Société des Nations, pour l'emploi de tous fonds à lui versés, conformément aux stipulations du présent article.

CHAPITRE II.

Fonctionnement.

Article 328.

Le Conseil d'administration établira l'ordre du jour des sessions de la Conférence après avoir examiné toutes propositions faites par le Gouvernement d'un des Membres ou par toute autre organisation visée à l'article 317 au sujet des matières à inscrire à cet ordre du jour.

Article 329.

Le Directeur remplira les fonctions de Secrétaire de la Conférence,

326. cikk.

A Nemzetközi Munkahivatal a Nemzetek Szövetsége Főtitkárságának támogatását mindazokban a kérdésekben igénybeveheti, amelyekben ez a támogatás szükséges lehet.

327. cikk.

Mindegyik tag maga fedezi kiküldöttjeinek és szaktanácsadóinak, valamint az Értekezlet vagy az Igazgatótanács ülésein résztvevő képviselőinek utazási és tartózkodási költségeit.

A Nemzetközi Munkahivatal, valamint az Értekezlet és az Igazgatótanács üléseinek minden egyéb költségeit a Nemzetek Szövetségének főtitkára a Nemzetek Szövetsége általános költségvetésének terhére az igazgatónak megtéríti.

Az igazgató a Nemzetek Szövetsége főtitkáranak felelős mindazoknak az összegeknek szabályszerű felhasználásáért, amelyeket neki a jelen cikk rendelkezéseihez képest kiutaltak.

II. FEJEZET.

Eljárás.

328. cikk.

Az Igazgatótanács állapítja meg az Értekezlet minden ülészakának napirendjét, figyelembevéve mindazokat az indítványokat, amelyeket a tagok valamelyikének Kormánya, vagy a 317. cikk szerint elismert valamely szervezet a napirendre nézve előterjesztett.

329. cikk.

Az igazgató az Értekezlet titkáráként működik és minden ülészak

et devra faire parvenir l'ordre du jour de chaque session, quatre mois avant l'ouverture de cette session, à chacun des Membres, et, par l'intermédiaire de ceux-ci, aux délégués non gouvernementaux, lorsque ces derniers auront été désignés.

Article 330.

Chacun des Gouvernements des Membres aura le droit de contester l'inscription, à l'ordre du jour de la session, de l'un ou plusieurs des sujets prévus. Les motifs justifiant cette opposition devront être exposés dans un mémoire explicatif adressé au Directeur, lequel devra le communiquer aux Membres de l'Organisation permanente.

Les sujets auxquels il aura été fait opposition resteront néanmoins inclus à l'ordre du jour si la Conférence en décide ainsi à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les délégués présents.

Toute question au sujet de laquelle la Conférence décide, à la même majorité des deux tiers, qu'elle doit être examinée (autrement que prévu dans l'alinéa précédent), sera portée à l'ordre du jour de la session suivante.

Article 331.

La Conférence formulera les règles de son fonctionnement; elle élira son président; elle pourra nommer des commissions chargées de présenter des rapports sur toutes questions qu'elle estimera devoir mettre à l'étude.

La simple majorité des suffrages exprimés par les membres présents de la Conférence décidera dans tous les cas où une majorité plus forte n'est pas spécialement prévue par d'autres articles de la présente Partie du présent Traité.

napirendjét négy hónappal annak megnyitása előtt a tagok mindegyikének és ezek közvetítésével a nem kormánykiküldötteknek is, ha már ki vannak jelölve, megküldi.

330. cikk.

Bármelyik tag Kormánya tiltakozhat az ellen, hogy a megjelölt kérdések közül egyet vagy többet a napirendbe felvegyenek. Az ilyen tiltakozás indokait az igazgatóhoz intézett magyarázó emlékiratban kell kifejtetni, aki azt az Állandó Szervezet tagjaival közli.

A kérdések, amelyek ellen tiltakozást jelentettek be, napirenden maradnak, ha az Értekezlet a jelenlévő kiküldöttek szavazatának kétharmad többségével úgy határoz.

Minden kérdést, amelyre nézve (az előző bekezdésben említett esetet kivéve) az Értekezlet a jelenlévő kiküldötteknek ugyancsak kétharmad többségével úgy határoz, hogy az az Értekezleten tárgyalandó, a következő ülészak napirendjére ki kell tűzni.

331. cikk.

Az Értekezlet maga határozza meg tanácskozási rendjét és választja meg elnökét; kiküldhet bizottságokat, hogy azok bizonyos kérdéseket tanulmányozás és jelentés tárgyává tegyenek.

Az Értekezleten jelenlévő kiküldöttek minden ügyben egyszerű szótöbbséggel határoznak, kivéve azokat az eseteket, melyekben a jelen Szerződés e részének más cikkei kifejezetten nagyobb többséget kívánnak.

Aucun vote n'est acquis si le nombre des suffrages exprimés est inférieur à la moitié du nombre des délégués présents à la session.

Article 332.

La Conférence pourra adjoindre aux Commissions qu'elle constitue des conseillers techniques qui auront voix consultative mais non délibérative.

Article 333.

Si la Conférence se prononce pour l'adoption de propositions relatives à un objet à l'ordre du jour, elle aura à déterminer si ces propositions devront prendre la forme :

a) d'une »recommandation« à soumettre à l'examen des Membres, en vue de lui faire porter effet sous forme de loi nationale ou autrement ;

b) ou bien d'un projet de convention internationale à ratifier par les Membres.

Dans les deux cas, pour qu'une recommandation ou qu'un projet de convention soient adoptés au vote final par la Conférence, une majorité des deux tiers des voix des délégués présents est requise.

En formant une recommandation ou un projet de convention d'une application générale, la Conférence devra avoir égard aux pays dans lesquels le climat, le développement incomplet de l'organisation industrielle ou d'autres circonstances particulières rendent les conditions de l'industrie essentiellement différentes, et elle aura à suggérer telles modifications qu'elle considérerait comme pouvant être nécessaires pour répondre aux conditions propres à ces pays.

Un exemplaire de la recomman-

Ha a leadott szavazatok száma kisebb az Értekezleten jelenlevő kiküldöttek felénél, a szavazás érvénytelen.

332. cikk.

Az Értekezlet a részéről kiküldött bármely bizottsághoz műszaki szakértőket is oszthat be, akik szavazati jog nélkül vesznek részt a tanácskozásokon.

333. cikk.

Ha az Értekezlet a napirend valamelyik pontjára vonatkozó indítvány elfogadása mellett dönt, el kell határoznia azt is, hogy az elfogadott indítványt minő alakban kell szövegezni, nevezetesen :

a) javaslat alakjában-e, amelyet a tagok elé terjesztenek a nemzeti törvényhozás útján vagy más módon való megvalósítás megfontolásának céljára, vagy pedig

b) a tagok részéről való megerősítés céljára nemzetközi egyezmény tervezete alakjában-e.

Akár javaslat, akár egyezménytervezet esetében annak elfogadásához a végleges szavazásnál az Értekezleten jelenlevő kiküldöttek szavazatának kétharmad többsége szükséges.

Bármely javaslat vagy általános érvényű egyezménytervezet szerkesztésénél az Értekezlet kellő figyelembe veszi azokat az országokat is, amelyekben az éghajlatviszonyok, az ipari szervezetenek hiányos fejlettsége vagy más különös körülmények folytán az ipari viszonyok jelentékeny eltérést mutatnak és olyan eltérő rendelkezéseket ajánl, amelyek az illető országok különleges viszonyaihoz képest megfelelőeknek látszanak.

A javaslat vagy egyezményter-

dation ou du projet de convention sera signé par le Président de la Conférence et le Directeur et sera déposé entre les mains du Secrétaire général de la Société des Nations. Celui-ci communiquera une copie certifiée conforme de la recommandation ou du projet de convention à chacun des Membres.

Chacun des Membres s'engage à soumettre dans le délai d'un an à partir de la clôture de la session de la Conférence (ou, si par suite de circonstances exceptionnelles, il est impossible de procéder dans un délai d'un an, dès qu'il sera possible, mais jamais plus de dix-huit mois après la clôture de la session de la Conférence), la recommandation ou le projet de convention à l'autorité ou aux autorités dans la compétence desquelles rentre la matière, en vue de la transformer en loi ou de prendre des mesures d'un autre ordre.

S'il s'agit d'une recommandation, les Membres informeront le Secrétaire général des mesures prises.

S'il s'agit d'un projet de convention, le Membre qui aura obtenu le consentement de l'autorité ou des autorités compétentes, communiquera sa ratification formelle de la convention au Secrétaire général et prendra telles mesures qui seront nécessaires pour rendre effectives les dispositions de ladite convention.

Si une recommandation n'est pas suivie d'un acte législatif ou d'autres mesures de nature à rendre effective cette recommandation, ou bien si un projet de convention ne rencontre pas l'assentiment de l'autorité ou des autorités dans la compétence desquelles rentre la matière, le Membre ne sera soumis à aucune autre obligation.

Dans le cas où il s'agit d'un Etat fédératif dont le pouvoir d'adhérer à une convention sur des objets concernant le travail est soumis à certaines limitations, le Gouverne-

vezet egyik példányát az Értekezlet elnöke és az igazgató aláírásukkal hitelesítik és ezt a példányt a Nemzetek Szövetsége főtítkáranál kell letétbe helyezni. A főtítkárnak a javaslat vagy egyezménytervezet egy-egy hiteles másolatát minden tagnak megküldi.

Minden tag kötelezi magát, hogy az Értekezlet ülésszakának berekesztése után legkésőbb egy éven belül vagy, ha ez rendkívüli körülmények folytán lehetetlen, mihelyt lehetséges, de minden esetre tizennyolc hónapon belül az Értekezlet ülésszakának berekesztése után, a javaslatot vagy egyezménytervezetet törvénybeiktatás vagy más intézkedés céljából az illetékes hatóság vagy hatóságok elé terjeszti.

Ha javaslatról van szó, a tagok a főtítkárt a tett intézkedésekről értesítik.

Ha egyezménytervezetről van szó, az illető tag, ha az illetékes hatóság vagy hatóságok hozzájárulását megnyerte, az egyezmény alakoszerű megerősítését közli a főtítkárral és megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy az illető egyezmény intézkedéseit hatályba léptesse.

Ha valamely javaslat megvalósítása nem tesz szükségessé törvényhozási cselekményt vagy más intézkedést, vagy ha valamely egyezménytervezet nem nyeri meg az illetékes hatóság vagy hatóságok hozzájárulását, a tagot semmiféle további kötelezettség nem terheli.

Ha olyan szövetséges Államról van szó, amelyben az egyezménykötési jog munkasügekben bizonyos korlátozásoknak van alávetve, Kormányának szabadságában áll, hogy

ment aura le droit de considérer un projet de convention auquel s'appliquent ces limitations comme une simple recommandation et les dispositions du présent article en ce qui regarde les recommandations s'appliqueront dans ce cas.

L'article ci-dessus sera interprété en conformité du principe suivant:

En aucun cas il ne sera demandé à aucun des Membres, comme conséquence de l'adoption par la Conférence d'une recommandation ou d'un projet de convention, de diminuer la protection déjà accordée par sa législation aux travailleurs dont il s'agit.

Article 334.

Toute convention ainsi ratifiée sera enregistrée par le Secrétaire général de la Société des Nations, mais ne liera que les Membres qui l'ont ratifiée.

Article 335.

Tout projet qui, dans le scrutin final sur l'ensemble, ne recueillera pas la majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les Membres présents peut faire l'objet d'une convention particulière entre ceux des Membres de l'Organisation permanente qui en ont le désir.

Toute convention particulière de cette nature devra être communiquée par les Gouvernements intéressés au Secrétaire général de la Société des Nations, lequel la fera enregistrer.

Article 336.

Chacun des Membres s'engage à présenter au Bureau international du Travail un rapport annuel sur les mesures prises par lui pour mettre

azt az egyezménytervezetet, amelyre ezek a korlátozások vonatkoznak, egyszerűen javaslatnak tekintse. Ebben az esetben a jelen cikknek a javaslatokra vonatkozó intézkedései nyerne alkalmazást

A fenti cikk értelmezésénél a következő alapelv irányadó:

Semmi esetre sem kívánható vagy követelhető a tagok egyikétől sem, hogy valamely javaslatnak vagy egyezménytervezetnek az Értekezleten történt elfogadása következtében csökkentse a saját törvényhozá-
sában a szóbanforgó munkásoknak már nyújtott védelmet.

334. cikk.

Az említett módon megerősített minden egyezményt a Nemzetek Szövetségének főtitkára beiktat, de az egyezmény csak azokat a tagokat kötelezi, amelyek azt megerősítették.

335. cikk.

Ha valamely egyezménytervezet a végső szavazás alkalmával nem is nyerte el az Értekezleten a jelenlevő kiküldöttek szavazatának kétharmad többségét, azért az Állandó Szervezet egyes tagjainak jogukban áll, hogy egymás között ilytartalmú egyezményt kössenek.

Minden ily módon kötött egyezményt az érdekelt Kormányok a Nemzetek Szövetségének főtitkárával közölnek, aki azt beiktatja.

336. cikk.

Minden tag kötelezi magát, hogy a Nemzetközi Munkahivatalnak évi jelentést terjeszt elő azokról az intézkedésekről, amelyeket a maga ré-

à exécution les conventions auxquelles il a adhéré. Ces rapports seront rédigés sous la forme indiquée par le Conseil d'administration et devront contenir les précisions demandées par ce dernier. Le Directeur présentera un résumé de ces rapports à la plus prochaine session de la Conférence.

Article 337.

Toute réclamation adressée au Bureau international du Travail par une organisation professionnelle ouvrière ou patronale et aux termes de laquelle l'un quelconque des Membres n'aurait pas assuré d'une manière satisfaisante l'exécution d'une convention à laquelle ledit Membre a adhéré, pourra être transmise par le Conseil d'administration au Gouvernement mis en cause et ce Gouvernement pourra être invité à faire sur la matière telle déclaration qu'il jugera convenable.

Article 338.

Si aucune déclaration n'est reçue du Gouvernement mis en cause dans un délai raisonnable, ou si la déclaration reçue ne paraît pas satisfaisante au Conseil d'administration, ce dernier aura le droit de rendre publique la réclamation reçue et, le cas échéant, la réponse faite.

Article 339.

Chacun des Membres pourra déposer une plainte au Bureau international du Travail contre un autre Membre qui, à son avis, n'assurerait pas d'une manière satisfaisante l'exécution d'une convention que l'un et l'autre auraient ratifiée en vertu des articles précédents.

szeről elfogadott egyezmények végrehajtása tárgyában tett. Ezeket a jelentéseket az Igazgatótanács részéről kívánt alakban és részletes tartalommal kell szerkeszteni. Az igazgató az Értekezlet legközelebbi ülészakán ezekből a jelentésekből készített összefoglalást terjeszt elő.

337. cikk.

A Nemzetközi Munkahivatalhoz munkaadók vagy munkások szakszervezete részéről intézett olyan panaszt, hogy valamelyik tag valamely elfogadott egyezmény végrehajtását bárminő tekintetben nem biztosította kellő módon, az Igazgatótanács az illető Kormányhoz átteheti és a Kormányt felszólíthatja, hogy az ügyben megfelelő nyilatkozatot tegyen.

338. cikk.

Ha az illető Kormánytól megfelelő határidőn belül nyilatkozat nem érkezik, vagy ha a beérkezett nyilatkozatot az Igazgatótanács kiélejtőnek nem tartja, az utóbbinak joga van a benyújtott panaszt és az arra vonatkozó esetleges nyilatkozatot nyilvánosságra hozni.

339. cikk.

Minden tag panaszt tehet a Nemzetközi Munkahivatalnál bármely másik tag ellen, amely nézete szerint a mindkét tag részéről az előző cikkeknek megfelelően meg erősített valamely egyezmény végrehajtását kellő módon nem biztosítja.

Le Conseil d'administration peut. s'il le juge à propos, et avant de saisir une Commission d'enquête selon la procédure indiquée ci-après, se mettre en rapports avec le Gouvernement mis en cause de la manière indiquée à l'article 337.

Si le Conseil d'administration ne juge pas nécessaire de communiquer la plainte au Gouvernement mis en cause, ou si, cette communication ayant été faite, aucune réponse ayant satisfait le Conseil d'administration n'a été reçue dans un délai raisonnable, le Conseil pourra provoquer la formation d'une commission d'enquête qui aura mission d'étudier la question soulevée et de déposer un rapport à ce sujet.

La même procédure pourra être engagée par le Conseil, soit d'office, soit sur la plainte d'un délégué à la Conférence.

Lorsqu'une question soulevée par l'application des articles 338 ou 339 viendra devant le Conseil d'administration, le Gouvernement mis en cause, s'il n'a pas déjà un représentant au sein du Conseil d'administration, aura le droit de désigner un délégué pour prendre part aux délibérations du Conseil relatives à cette affaire. La date à laquelle ces discussions doivent avoir lieu sera notifiée en temps utile au Gouvernement mis en cause.

Article 340.

La Commission d'enquête sera constituée de la manière suivante :

Chacun des Membres s'engage à désigner, dans les six mois qui suivront la date de mise en vigueur du présent Traité, trois personnes compétentes en matières industrielles, la première représentant les patrons, la deuxième représentant les travailleurs et la troisième indépendante des uns et des autres. L'ensemble de ces per-

Az Igazgatótanács, mielőtt az alábbiak szerint a Vizsgálóbizottsághoz fordulna, a 337. cikkben körülírt módon érintkezésbe léphet a kérdéses Kormányal, ha ezt célszerűnek tartja.

Ha az Igazgatótanács nem tartja szükségesnek, hogy a panaszt a kérdéses Kormányal közölje, vagy ha a megtörtént közlés után megfelelő határidőn belül nem érkezett be olyan válasz, amelyet az Igazgatótanács kielégítőnek tart, az Igazgatótanács a felvetett panasznak megvizsgálása és megfelelő jelentéssel végett Vizsgálóbizottság kiküldetését határozhatja el.

Ugyanezt az eljárást az Igazgatótanács akár hivatalból, akár az Értekezlet valamelyik kiküldöttjének panaszára folyamatba teheti.

Ha a 338. vagy a 339. cikkek alapján felmerülő kérdés az Igazgatótanács elé kerül, az illető Kormánynak, amennyiben az Igazgatótanácsban még nincs képviselve, jogában áll, hogy az Igazgatótanácsnak erre az ügyre vonatkozó tárgyalásain való részvétel céljából képviselőt küldjön ki. Az ügy tárgyalásának időpontjáról a kérdéses Kormányt idejekorán megfelelően értesíteni kell.

340. cikk.

A Vizsgálóbizottságot a következő rendelkezéseknek megfelelő módon kell megalakítani :

Minden tag a jelen Szerződés életbelépése után féléven belül ipari ügyekben jártas három személyt nevez meg és pedig egyet a munkaadók, egyet a munkások képviselőjeként, a harmadikat pedig úgy a munkások, mint a munkaadóktól független egyének köréből. Mindezeket a személyeket lajstromba

sonnes formera une liste sur laquelle seront choisis les membres de la Commission d'enquête.

Le Conseil d'administration aura le droit de vérifier les titres desdites personnes et de refuser, à la majorité des deux tiers des suffrages exprimés par les représentants présents, la nomination de celles dont les titres ne satisferaient pas aux prescriptions du présent article.

Sur la demande du Conseil d'administration, le Secrétaire général de la Société des Nations désignera trois personnes respectivement choisies dans chacune des trois catégories de la liste pour constituer la Commission d'enquête et désignera, en outre, l'une de ces trois personnes pour présider ladite Commission. Aucune des trois personnes ainsi désignées ne pourra relever d'un des Membres directement intéressés à la plainte.

Article 341.

Dans les cas où une plainte serait recevable, en vertu de l'article 339, devant une Commission d'enquête, chacun des Membres, qu'il soit ou non directement intéressé à la plainte, s'engage à mettre à la disposition de la Commission toute information qui se trouverait en sa possession relativement à l'objet de la plainte.

Article 342.

La Commission d'enquête, après un examen approfondi de la plainte, rédigera un rapport dans lequel elle consignera ses constatations sur tous les points de fait permettant de préciser la portée de la contestation, ainsi que les recommandations qu'elle croira devoir formuler quant aux mesures à prendre pour donner satisfaction au Gouvernement plaignant et quant aux délais dans lesquels ces mesures devraient être prises.

veszik, s ebből a lajstromból kell a Vizsgálóbizottság tagjait kiválasztani.

Az Igazgatótanács az így megnevezett személyek alkalmasságát megvizsgálhatja és a jelenlevő képviselők szavazatainak kétharmadrészével visszaújíthatja azoknak kinevezését akiknek alkalmasságát nem találja a jelen cikk rendelkezéseivel egyhangzónak.

Az Igazgatótanács felhívására a Nemzetek Szövetségének főtitkára a Vizsgálóbizottság tagjául három személyt nevez ki és pedig a lajstrom három csoportjának mindegyikéből egyet-egyet és e három személy egyikét a Bizottság elnökül jelöli ki. E három személy közül egyik sem lehet olyan személy, akit a lajstromba a panasznál közvetlenül érdekelt valamelyik tag jelölt ki.

341. cikk.

Valamennyi tag kötelezi magát, hogy abban az esetben, ha valamely panaszt a 339. cikk alapján a Vizsgálóbizottság elé utasítanak, a Bizottságnak megadja mindazokat a felvilágosításokat, amelyek a panasz tárgyára nézve az ő rendelkezése alatt vannak, akár érdekelve van közvetlenül a panasznál, akár nincs.

342. cikk.

A Vizsgálóbizottság a panasz behatárzott megvizsgálása után jelentést készít, amely magában foglalja mindazokra a ténykedésekre vonatkozó megállapításait, amelyek a felek között fennforgó vitás eset elbírálásánál lényegesek és egyúttal javaslatot tartalmaz azokra a lépésekre nézve, amelyek a panasz elintézése céljából szükségeseknek látszanak, megjelölve egyúttal a javasolt intézkedések határidejét is.

Ce rapport indiquera également, le cas échéant, les sanctions d'ordre économique contre le Gouvernement mis en cause que la Commission jugerait convenables et dont l'application par les autres Gouvernements lui paraîtrait justifiée.

Article 343.

Le Secrétaire général de la Société des Nations communiquera le rapport de la Commission d'enquête à chacun des Gouvernements intéressés dans le différend et en assurera la publication.

Chacun des Gouvernements intéressés devra signifier au Secrétaire général de la Société des Nations, dans le délai d'un mois, s'il accepte ou non les recommandations contenues dans le rapport de la Commission, et, au cas où il ne les accepte pas, s'il désire soumettre le différend à la Cour permanente de justice internationale de la Société des Nations.

Article 344.

Dans le cas où l'un des Membres ne prendrait pas, relativement à une recommandation ou à un projet de Convention, les mesures prescrites à l'article 333, tout autre Membre aura le droit d'en référer à la Cour permanente de justice internationale.

Article 345.

La décision de la Cour permanente de justice internationale concernant une plainte ou une question qui lui aurait été soumise conformément aux articles 343 ou 344 ne sera pas susceptible d'appel.

A jelentésnek egyúttal meg kell jelölnie azokat az esetleges gazdasági intézkedéseket is, amelyeket valamely vétkesnek talált Kormány-nal szemben helvénvalóknak tart és amelyekre nézve indokoltnak látná, hogy azokat a többi Kormányok alkalmazásba vegyék.

343. cikk.

A Nemzetek Szövetségének főtitkára a Vizsgálóbizottság jelentését a panaszban érdekelt valamennyi Kormánnyal közli és annak közzétételéről gondoskodik.

Az érdekelt Kormányok mindegyike köteles a Nemzetek Szövetségének főtitkárával egy hónapon belül közölni, hogy a bizottsági jelentésben foglalt javaslatokat elfogadja-e vagy sem és amennyiben el nem fogadja, vajjon óhajtja-e a vitás esetet a Nemzetek Szövetségének Állandó Nemzetközi Bírósága elé terjesztetni.

344. cikk.

Abban az esetben, ha valamely tag bármely javaslat vagy egyezménytervezet tekintetében a 333. cikknek megfelelő intézkedéseket nem teszi meg, a többi tagok bármelyikének jogában áll az ügyet az Állandó Nemzetközi Bíróság elé terjesztetni.

345. cikk.

Az Állandó Nemzetközi Bíróság döntése a 343. és a 344. cikkek értelmében eléje terjesztett panaszok vagy vitás kérdések tárgyában végérvényes.

Les conclusions ou recommandations éventuelles de la Commission d'enquête pourront être confirmées, amendées ou annulées par la Cour permanente de justice internationale, laquelle devra, le cas échéant, indiquer les sanctions d'ordre économique, qu'elle croirait convenable de prendre à l'encontre d'un Gouvernement en faute, et dont l'application par les autres Gouvernements lui paraîtrait justifiée.

Article 347.

Si un Membre quelconque ne se conforme pas dans le délai prescrit aux recommandations éventuellement contenues soit dans le rapport de la Commission d'enquête, soit dans la décision de la Cour permanente de justice internationale, tout autre Membre pourra appliquer audit Membre les sanctions d'ordre économique que le rapport de la Commission ou la décision de la Cour auront déclarées applicables en l'espèce.

Article 348.

Le Gouvernement en faute peut, à tout moment, informer le Conseil d'administration qu'il a pris les mesures nécessaires pour se conformer soit aux recommandations de la Commission d'enquête, soit à celles contenues dans la décision de la Cour permanente de justice internationale, et peut demander au Conseil de bien vouloir faire constater par le Secrétaire général de la Société des Nations une commission d'enquête chargée de vérifier ses dires. Dans ce cas les stipulations des articles 340, 341, 342, 343, 345 et 346

Az Állandó Nemzetközi Bíróság a Vizsgálóbizottság bármely megállapítását vagy javaslatát helyben hagyhatja, megváltoztathatja vagy érvénytelennek nyilváníthatja és határozatában megjelölheti azokat az esetleges gazdasági intézkedéseket is, amelyeket helyénvalóknak tart és amelyekre nézve indokoltnak látja, hogy azokat valamely vétkesnek talált Kormánnyal szemben a többi Kormányok alkalmazásba vegyék.

347. cikk.

Ha valamely tag a megszabott határidőn belül nem veti magát alá azoknak a javaslatoknak, amelyeket az eset körülményeihez képest a Vizsgálóbizottság jelentése vagy az Állandó Nemzetközi Bíróság határozata tartalmaz, a többi tagok közül bármelyik az előbb említett tag ellenében azokat a gazdasági intézkedéseket alkalmazhatja, amelyeknek alkalmazását a Bizottság jelentése vagy a Bíróság határozata erre az esetre helyénvalóknak tartott.

348. cikk.

A vétkes Kormány bármikor értesítheti az Igazgatótanácsot, hogy megtette a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy az eset körülményeihez képest vagy a Vizsgálóbizottság részéről ajánlott vagy az Állandó Nemzetközi Bíróság határozatában foglalt javaslatok megvalósuljanak és kérheti az Igazgatótanácsot, hogy a Nemzetek Szövetségének főtákarán útján küldjön ki Vizsgálóbizottságot állításai valódiságának megállapítására. Ebben az esetben a 340., 341., 342., 343., 345. és 346. cikkek rendelkezéseit kell alkalmazni, s ha a

s'appliqueront, et si le rapport de la Commission d'enquête ou la décision de la Cour permanente de justice internationale sont favorables au Gouvernement en faute, les autres Gouvernements devront aussitôt rapporter les mesures d'ordre économique qu'ils auront prises à l'encontre dudit État.

CHAPITRE III.

Prescriptions générales.

Article 349.

Les Membres s'engagent à appliquer les conventions auxquelles ils auront adhéré, conformément aux stipulations de la présente Partie du présent Traité, à celles de leurs colonies ou possessions et à ceux de leurs protectorats qui ne se gouvernent pas pleinement eux-mêmes, cela sous les réserves suivantes:

1° que la convention ne soit pas rendue inapplicable par les conditions locales;

2° que les modifications qui seraient nécessaires pour adapter la convention aux conditions locales puissent être introduites dans celle-ci.

Chacun des membres devra notifier au Bureau international du travail la décision qu'il se propose de prendre en ce qui concerne chacune de ses colonies ou possessions ou chacun de ses protectorats ne se gouvernant pas pleinement eux-mêmes.

Article 350.

Les amendements à la présente Partie du présent Traité, qui seront adoptés par la Conférence à la majorité des deux tiers des suffrages émis par les délégués présents, deviendront exécutoires lorsqu'ils auront été ratifiés par les États dont les

Vizsgálóbizottság jelentése vagy az Allandó Nemzetközi Bíróság döntése a vétkes Kormány javára szól, a többi Kormányok kötelesek azokat a gazdasági rendelkezéseket, amelyeket a vétkes Kormánnyal szemben alkalmaztak, azonnal beszüntetni.

III. FEJEZET.

Általános szabályok.

349. cikk.

A Tagok kötelezik magukat, hogy azokat az egyezményeket, amelyeket megerősítettek, a jelen Szerződés részének rendelkezései szerint mindazokra a gyarmataikra, birtokaikra és fennhatóságuk alá tartozó területekre is életbeléptetik, amelyeknek nincs teljes önkormányzatuk, de:

1. kivéve azokat az eseteket, amikor az egyezmény a helyi viszonyok miatt keresztülvihetetlen és

2. fenntartva azokat a módosításokat, amelyek az egyezménynek a helyi viszonyokkal való összeegyeztetéséhez szükségesek.

Ehhez képest minden tag köteles a Nemzetközi Munkahivatallal közölni mindazokra a gyarmataira, birtokaira és fennhatósága alá tartozó területeire vonatkozó elhatározását, amelyeknek nincs teljes önkormányzatuk.

350. cikk.

A jelen Szerződés e részének oly módosításai, amelyeket az Értekezlet a jelenlevő kiküldöttek szavazatainak kétharmad többségével elfogadott, akkor válnak jogerőssé, amikor azokat azok az Államok, amelyeknek képviselői a Nemzetek Szövet-

représentants forment le Conseil de la Société des Nations et par les trois quarts des Membres.

Article 351.

Toutes questions ou difficultés relatives à l'interprétation de la présente Partie du présent Traité et des conventions ultérieurement conclues par les membres, en vertu de ladite Partie, seront soumises à l'appréciation de la Cour permanente de justice internationale.

CHAPITRE IV.

Mesures transitoires

prévues dans le Traité de Paix conclu avec l'Allemagne le 28 juin 1919.

Article 352.

La première session de la Conférence aura lieu au mois d'octobre 1919. Le lieu et l'ordre du jour de la session seront arrêtés dans l'Annexe ci-jointe.

La convocation et l'organisation de cette première session seront assurées par le Gouvernement désigné à cet effet dans l'Annexe susmentionnée. Le Gouvernement sera assisté, en ce qui concerne la préparation des documents, par une Commission internationale dont les membres seront désignés à la même annexe.

Les frais de cette première session et de toute session ultérieure jusqu'au moment où les crédits nécessaires auront pu être inscrits au budget de la Société des Nations, à l'exception des frais de déplacement des délégués et des conseillers techniques seront répartis entre les Membres dans les proportions établies pour le Bureau international de l'Union postale universelle.

ségének Tanácsát alkotják és a tagok háromnegyedrésze megerősítették.

351. cikk.

A jelen Szerződés e részének, valamint a tagok között a jelen Szerződés e részének értelmében kötött későbbi egyezményeknek értelmezésére vonatkozó minden kérdést vagy vitát elbírálás végett az Állandó Nemzetközi Bíróság elé kell terjeszteni.

IV. FEJEZET.

Átmeneti rendelkezések

amint ezek a Németországgal 1919. évi június hó 28.-án kötött békeszerződésben fel vannak sorolva.

352. cikk.

Az Értekezlet első ülészakát 1919 október havában tartja. Az ülészak helyét és napirendjét az idecsatolt Függelék határozza meg.

Az első ülészak egybehívására és szervezésére vonatkozó intézkedéseket az említett Függelékben ebből a célból kijelölt Kormány teszi meg. Ezt a Kormányt az Értekezlet elé terjesztendő okmányok előkészítésében az a Nemzetközi Bizottság támogatja, amely a Függelékben előírt módon megalakul.

Az első és minden további ülészak költségeit — a kiküldöttek és a szaktanácsadók költségeinek kivételével — addig, amíg a szükséges hitel a Nemzetek Szövetsége költségvetésének terhére felvehető, az egyes tagok között abban az arányban kell felosztani, amely szerint ezek az Egyetemes Postaegyesületi Nemzetközi Iroda költségeihez hozzájárulnak.

Jusqu'à ce que la Société des Nations ait été constituée, toutes communications qui devraient être adressées, en vertu des articles précédents, au Secrétaire général de la Société seront conservées par le Directeur du Bureau international du travail, lequel en donnera connaissance au Secrétaire général.

Article 354.

Jusqu'à la création de la Cour permanente de justice internationale, les différends qui doivent lui être soumis en vertu de la présente Partie du présent Traité seront déferés à un tribunal formé de trois personnes désignées par le Conseil de la Société des Nations.

Annexe.

Première session de la conférence du travail, 1919.

Le lieu de la Conférence sera Washington.

Le Gouvernement des États-Unis d'Amérique sera prié de convoquer la Conférence.

Le Comité international d'organisation sera composé de sept personnes désignées respectivement par les Gouvernements des États-Unis, de la Grande-Bretagne, de la France, de l'Italie, du Japon, de la Belgique et de la Suisse. Le Comité pourra, s'il le juge nécessaire, inviter d'autres Membres à se faire représenter dans son sein.

L'ordre du jour sera le suivant:

1. Application du principe de la journée de 8 heures ou de la semaine de 48 heures;

2. Questions relatives aux moyens de prévenir le chômage et de remédier à ses conséquences.

A Nemzetek Szövetségének megalakulásáig mindazokat a közleményeket, amelyeket az előző cikkek szerint a Szövetség főtitkárához kellene intézni, a Nemzetközi Munkahivatal igazgatója veszi át, aki azokat a Szövetség főtitkárához juttatja.

354. cikk.

Az Állandó Nemzetközi Bíróság megalakulásáig mindazokat a vitás ügyeket, amelyeket a jelen Szerződés e részének értelmében eléje kellene terjeszteni, a Nemzetek Szövetségének Tanácsa részéről kijelölt három személyből álló bíróság elé kell utalni.

Függelék.

A Munkügyi Évi Értekezlet első ülészeke 1919-ben.

Az Értekezlet helye: Washington.

Az Északamerikai Egyesült Államok Kormánya felkérte, hogy az Értekezletet hívja össze.

A Nemzetközi Szervezőbizottság hét tagból áll, akiket az Északamerikai Egyesült Államok, Nagy-britannia, Franciaország, Olaszország, Japán, Belgium és Svájc Kormányai jelölnek ki. A Bizottság, ha szükségesnek látja, más tagokat is felhívhat, hogy a Szervezőbizottságba képviselőt küldjenek.

A napirend a következő:

1. A 8 órás munkanap vagy a 48 órás munkahét elvének alkalmazása.

2. A munkanélküliség meggátolására és következményeinek elhárítására vonatkozó kérdések.

3. Emploi des femmes:
a) avant ou après l'accouchement
(y compris la question de l'indemnité de maternité);

b) pendant la nuit;
c) dans le travaux insalubres

4. Emploi des enfants:

a) âge d'admission au travail,

b) travaux de nuit;
c) travaux insalubres.

5. Extension et application des Conventions internationales adoptées à Berne en 1906 sur l'interdiction du travail de nuit des femmes employées dans l'industrie et l'interdiction de l'emploi du phosphore blanc (jaune) dans l'industrie des allumettes.

3. A nők alkalmazása:
a) szülés előtt és után, beleértve az anyasági segély kérdését;

b) éjjeli munkára;
c) az egészségre ártalmas üzemekben.

4. Gyermek alkalmazása:
a) az alkalmazás legalacsonyabb korhatára;

b) éjjeli munkára;
c) az egészségre ártalmas üzemekben.

5. Az iparban alkalmazott nők éjjeli munkájának tilalma iránt és a gyufagyártásban a fehér foszfor használatának tilalma iránt 1906-ban Bernben alkotott egyezmények kiterjesztése és végrehajtása.

SECTION II.

Principes généraux.

Article 355.

Les Hautes Parties Contractantes, reconnaissant que le bien-être physique, moral et intellectuel des travailleurs salariés est d'une importance essentielle au point de vue international, ont établi, pour parvenir à ce but élevé, l'Organisme permanent prévu à la Section I et associé à celui de la Société des Nations.

Elles reconnaissent que les différences de climat, de mœurs et d'usages, d'opportunité économique et de tradition industrielle rendent difficile à atteindre, d'une manière immédiate, l'uniformité absolue dans les conditions du travail. Mais, persuadées qu'elles sont que le travail ne doit pas être considéré simplement comme un article de commerce, elles pensent qu'il y a des méthodes et des principes pour la réglementation des conditions de travail que toutes

II. CÍM.

Általános elvek.

355. cikk.

A Magas Szerződő Felek elismer-
vén azt, hogy a bémunkások testi,
erkölcsi és szellemi jóléte nemzetközi
szempontból a legnagyobb jelentő-
ségű, ennek a magasztos célnak elő-
mozdítása érdekében az I. címben
megállapított és a Nemzetek Szövet-
ségével kapcsolatba hozott állandó
szervezetet létesítették.

Elismerik, hogy az éghajlatnak,
az erkölcsöknek és szokásoknak,
valamint a gazdasági célszerűségnek
és az ipari hagyományoknak külön-
bözősége megnehezítik a munka-
viszonyok teljes egyöntetűségének
közvetlen megvalósítását. De abban
meggyőződésben, hogy a munka
nem tekinthető csupán árucikknek,
azt tartják, hogy vannak a munka-
viszonyok szabályozásának oly mód-
szerei és elvei, amelyeknek alkalmazá-
sára minden ipari szervezetnek

les communautés industrielles devraient s'efforcer d'appliquer, autant que les circonstances spéciales dans lesquelles elles pourraient se trouver, le permettraient.

Parmi ces méthodes et principes, les suivants paraissent aux Hautes Parties Contractantes être d'une importance particulière et urgente :

1. Le principe dirigeant ci-dessus énonce que le travail ne doit pas être considéré simplement comme une marchandise ou un article de commerce.

2. Le droit d'association en vue de tous objets non contraires aux lois, aussi bien pour les salariés que pour les employeurs.

3. Le payement aux travailleurs d'un salaire leur assurant un niveau de vie convenable tel qu'on le comprend dans leur temps et dans leur pays.

4. L'adoption de la journée de huit heures ou de la semaine de quarante-huit heures comme but à atteindre partout où il n'a pas encore été obtenu.

5. L'adoption d'un repos hebdomadaire de vingt-quatre heures au minimum, qui devrait comprendre le dimanche toutes les fois que ce sera possible.

6. La suppression du travail des enfants et l'obligation d'apporter au travail de jeunes gens des deux sexes les limitations nécessaires pour leur permettre de continuer leur éducation et d'assurer leur développement physique.

7. Le principe du salaire égal, sans distinction de sexe, pour un travail de valeur égale.

8. Les règles édictées dans chaque pays au sujet des conditions du travail devront assurer un traitement économique équitable à tous les travailleurs résidant légalement dans le pays.

9. Chaque État devra organiser un service d'inspection, qui com-

tôrekednie kellene, amennyire ezt sajátos körülményeik megengedik.

Ezek közül a módszerek és elvek közül a Magas Szerződő Felek előtt kiváltképpen a következők látszanak különösen és sürgősen fontosaknak :

1. A fentemlitett vezérelv, hogy a munka nem tekinthető csupán árnak vagy kereskedelmi cikknek.

2. A szabadszervezkedés joga minden törvényes célra úgy a munkások, mint a munkaadók részéről.

3. A munkások díjazása olyan munkabérrel, amely abban az időben és abban az országban, amelyben élnek, számukra tisztességes életmódot biztosít.

4. A 8 órás munkanap vagy 48 órás munkahét elfogadása mint elvárható színvonal mindenütt, ahol még nincs elérve.

5. Hetenkint legalább 24 órás munkaszünet, amely, amennyire csak lehetséges, a vasárnapot magában foglalja.

6. A gyermekmunka megszüntetése és mindkét nembeli fiatalok munkájának olyan korlátozása, amely nevelésük folytatását és kellő testi fejlődésüket lehetővé teszi.

7. Az az elv, hogy férfiak és nők egyenlő értékű munkáért egyenlő munkabért kapjanak.

8. A munkaviszonyokra vonatkozólag alkotott jogszabályok minden országban méltányos gazdasági elbírásban részesítsenek az ország területén jogosan tartózkodó minden munkást.

9. Abból a célból, hogy a munkásvédelmi törvények és szabályok

prendra des femmes, afin d'assurer l'application des lois et règlements pour la protection des travailleurs.

Sans proclamer que ces principes et ces méthodes sont ou complets, ou définitifs, les Hautes Parties Contractantes sont d'avis qu'ils sont propres à guider la politique de la Société des Nations; et que, s'ils sont adoptés par les communautés industrielles qui sont membres de la Société des Nations, et s'ils sont maintenus intacts dans la pratique par un corps approprié d'inspecteurs, ils répandront des bienfaits permanents sur les salariés du monde.

PARTIE XIV.

Clauses diverses.

Article 356.

La Hongrie s'engage à reconnaître et agréer les conventions passées ou à passer par les Puissances alliées et associées ou certaines d'entre elles avec toute autre Puissance, relativement au commerce des armes et des spiritueux ainsi qu'aux autres matières traitées dans les Actes généraux de Berlin du 26 février 1885 et de Bruxelles du 2 juillet 1890, et les Conventions qui les ont complétées ou modifiées.

Article 357.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent avoir pris connaissance et donner acte du Traité signé par le Gouvernement de la République française le 17 juillet 1918 avec son Altesse Sérénissime le Prince de Monaco, et définissant les rapports de la France et de la Principauté.

alkalmazása biztosítassék, minden államban felügyelet rendszeresítéséről kell gondoskodni, amelyben nők is részt vesznek.

Anélkül, hogy ezeket a módszereket és elveket kimerítőknök vagy véglegesséknök tekintenék, a Magas Szerződő Felek azt a nézetet vallják, hogy ezek az elvek alkalmasak a Nemzetek Szövetsége politikájának irányítására és hogy, ha azokat a Szövetség tagjainak sorába tartozó ipari közületek elfogadják és a gyakorlatban megfelelő felügyeleti rendszer mellett sértetlenül érvényben tartják, a világ bémunkásainak maradandó jótéteményeket fognak biztosítani.

XIV. RÉSZ.

Vegyes rendelkezések.

356. cikk.

Magyarország kötelezi magát a Szövetséges és Társult Hatalmak, vagy közülük egyesek és bármely más Hatalom között létrejött vagy a jövőben létesülő olyan egyezmények és azokat kiegészítő és módosító egyezmények elismerésére és megerősítésére, amelyek a fegyverekkel és szeszese italokkal űzött kereskedelemre, valamint az 1885. évi februárius hó 26.-án Berlinben és az 1890. évi július hó 2.-án Brüsszelben kelt főokmányokban szabályozott más ügyekre vonatkoznak.

357. cikk.

A Magas Szerződő Felek elismerik és igazolják, hogy tudomásul vették a Francia Köztársaság Kormányának a Monakói Fejedelem Ő Fenségevel 1918. évi július hó 17.-én kötött azt a szerződését, amely Franciaország és a Fejedelemség viszonyát határozza meg.

Les Hautes Parties Contractantes, tout en reconnaissant les garanties stipulées en faveur de la Suisse par les Traités de 1815 et notamment l'Acte du 20 novembre 1815, garanties qui constituent des engagements internationaux pour le maintien de la Paix, constatent cependant que les stipulations de ces traités et conventions, déclarations et autres actes complémentaires relatifs à la zone neutralisée de Savoie, telle qu'elle est déterminée par l'alinéa 1 de l'article 92 de l'Acte final du Congrès de Vienne et par l'alinéa 2 de l'article 3 du Traité de Paris du 20 novembre 1815, ne correspondent plus aux circonstances actuelles. En conséquence, les Hautes Parties Contractantes prennent acte de l'accord intervenu entre le Gouvernement français et le Gouvernement suisse pour l'abrogation des stipulations relatives à cette zone qui sont et demeurent abrogées.

Les Hautes Parties Contractantes reconnaissent de même que les stipulations des traités de 1815 et des autres actes complémentaires relatifs aux zones franches de la Haute-Savoie et du pays de Gex ne correspondent plus aux circonstances actuelles et qu'il appartient à la France et à la Suisse de régler entre elles, d'un commun accord, le régime de ces territoires, dans les conditions jugées opportunes par les deux pays.

Annexe.

I.

Le Conseil fédéral suisse a fait connaître au Gouvernement français en date du 5 mai 1919, qu'après

A Magas Szerződő Felek elismerik ugyan az 1815. évi szerződésekben és különösen az 1815. évi november hó 20-án kelt okmányban Svájc javára szolgáló azokat a biztosítékokat, amelyek a béke fenntartása végett nemzetközi kötelezettségeket tartalmaznak, de megállapítják, hogy Szavójának semlegesített terület-részére vonatkozó ezeknek a szerződéseknek és egyezményeknek, nyilatkozatoknak és más kiegészítő okmányoknak rendelkezései, amiként azokat a Bécsi Kongresszus záró-okmánya 92. cikkének 1. bekezdése és az 1815. évi november hó 20-i Párisi Szerződés 3. cikkének 2. bekezdése meghatározza, többé nem felelnek meg a jelenlegi viszonyoknak. Ennek folytán a Magas Szerződő Felek tudomásul veszik a Francia Kormány és a Svájci Kormány között létrejött megegyezést erre a terület-részre vonatkozó szabályok hatályon kívül helyezése tárgyában, amely szabályok tehát érvénytelenné váltak és érvénytelenek maradnak.

Ugyancsak elismerik a Magas Szerződő Felek, hogy az 1815. évi szerződéseknek és egyéb kiegészítő okmányoknak Felső-Szavója és Gex vidék szabadterületeire vonatkozó rendelkezései többé nem felelnek meg a jelenlegi viszonyoknak és hogy Franciaország és Svájc vannak hivatva arra, hogy ezeknek a területeknek szabályait mindkettejük részéről célszerűeknek tartott elvek szerint egymás között közös megegyezéssel megállapítsák.

Függelék.

I.

A Svájci Szövetségi Tanács 1919. évi május hó 5-én közölte a Francia Kormánnyal, hogy szerencsésnek érzi

avoir examiné dans un même esprit de sincère amitié, la disposition de l'article 435 des Conditions de Paix présentées à l'Allemagne par les Puissances alliées et associées, il a été assez heureux pour arriver à la conclusion qu'il lui était possible d'y acquiescer sous les considérations et réserves suivantes :

4° Zone neutralisée de la Haute-Savoie :

a) Il sera entendu qu'aussi longtemps que les Chambres fédérales n'auront pas ratifié l'accord intervenu entre les deux Gouvernements concernant l'abrogation des stipulations relatives à la zone neutralisée de Savoie, il n'y aura rien de définitif de part ni d'autre à ce sujet.

b) L'assentiment donné par le Gouvernement suisse à l'abrogation des stipulations susmentionnées pré suppose, conformément au texte adopté, la reconnaissance des garanties formelles en faveur de la Suisse par les traités de 1815 et notamment par la Déclaration du 20 novembre 1815.

c) L'accord entre les Gouvernements français et suisse pour l'abrogation des stipulations susmentionnées, ne sera considéré comme valable que si le Traité de Paix contient l'article tel qu'il a été rédigé. En outre, les Parties contractantes du Traité de Paix devront chercher à obtenir le consentement des Puissances signataires des traités de 1815 et de la Déclaration du 20 novembre 1815, qui ne sont pas signataires du Traité de Paix actuel.

2° Zone franche de la Haute-Savoie et du pays de Gex :

a) Le Conseil fédéral déclare faire les réserves les plus expresses en ce qui concerne l'interprétation à donner à la déclaration mentionnée au dernier alinéa de l'article ci-dessus à insérer dans le Traité de Paix, où

magát, hogy a Szövetséges és Társult Hatalmak részéről Németországnak átnyújtott békefeltételek 435. cikkében foglalt rendelkezésekhez — ugyancsak őszinte baráti szellemben történt megvizsgálásuk után — megnyugvással hozzájáruljon a következő megjegyzésekkel és fenntartásokkal :

1. Felső-Szavója semlegesített terület része :

a) Megegyezés van arra nézve, hogy mindaddig, amíg a Szavója semlegesített terület részére vonatkozó szabályok hatályon kívül helyezése tárgyában a két Kormány között létrejött megegyezést a szövetségi kamarák meg nem erősítik, ebben az irányban egyikük sem fog végleges intézkedést tenni.

b) A Svájci Kormány hozzájárulása a fentemlített szabályok hatályon kívül helyezéséhez — az elfogadott szövegnek megfelelően — feltételezi az 1815. évi szerződésekben és különösen az 1815. évi november hó 20.-i nyilatkozatban Svájc javára szolgáló biztosítékok elismerését.

c) A fentemlített szabályok hatályon kívül helyezése tárgyában a Francia és a Svájci Kormányok között létrejött megegyezés csak úgy válik érvényessé, ha a kérdéses cikk abban a szövegben jut a Békeszerződésbe, amint az ezidőszert irányadó. A Békeszerződésben résztvevő Feleknek ezenkívül be kell szerzéniök az 1815. évi szerződéseket és az 1815. évi november hó 20.-i nyilatkozatot aláíró azoknak a Hatalmaknak hozzájárulását, amelyek a jelenlegi Békeszerződést nem írják alá.

2. Felső-Szavójának és Gex vidékének szabadterülete :

a) A Szövetségtanács kijelenti, hogy a leghatározottabb fenntartással él annak a nyilatkozatnak értelmezésére, amelyet a Békeszerződésbe felveendő fenti cikk utolsó bekezdése következőképen fejez ki : »az

il est dit que »les stipulations des Traités de 1815 et des autres actes complémentaires relatifs aux zones franches de la Haute-Savoie et du Pays de Gex ne correspondent plus aux circonstances actuelles«. Le Conseil fédéral ne voudrait pas, en effet, que de son adhésion à cette rédaction il pût être conclu qu'il se rallierait à la suppression d'une institution ayant pour but de placer des contrées voisines au bénéfice d'un régime spécial approprié à leur situation géographique et économique et qui a fait ses preuves. Dans la pensée du Conseil fédéral, il s'agirait non pas de modifier la structure douanière des zones, telle qu'elle a été instituée par les Traités susmentionnés, mais uniquement de régler d'une façon mieux appropriée aux conditions économiques actuelles les modalités des échanges entre les régions intéressées. Les observations qui précèdent ont été inspirées au Conseil fédéral par la lecture du Projet de Convention relatif à la constitution future des zones, qui se trouvait annexé à la note du Gouvernement français datée du 26 avril. Tout en faisant les réserves susmentionnées, le Conseil fédéral se déclare prêt à examiner dans l'esprit le plus amical toutes les propositions que le Gouvernement français jugera à propos de lui faire à ce sujet.

b) Il est admis que les stipulations des Traités de 1815 et autres actes complémentaires concernant des zones franches resteront en vigueur jusqu'au moment où un nouvel arrangement sera intervenu entre la Suisse et la France pour régler le régime de ces territoires.

II.

Le Gouvernement français a adressé au Gouvernement suisse, le 18

1815. évi szerződéseknek és egyéb kiegészítő okmányoknak Felső-Szavója és Gex vidék szabadterületeire vonatkozó rendelkezései többé nem felelnek meg a jelenlegi viszonyoknak«. A Szövetségtanács semmi esetre sem óhajtaná, hogy ehhez a szövegezéshez való hozzájárulásból azt a következtetést vonhassák le, mintha beleegyeznék olyan berendezés megszüntetésébe, amelynek célja az, hogy a szomszédos vidékek javára sajátos földrajzi és gazdasági helyzetüknek megfelelő és jóknak bizonyult előnyeit biztosítsa. A Szövetségtanács véleménye szerint nem arról van szó, hogy módosuljon a kérdéses területeknek az a vámügyi szervezete, amelyet a fentemlített szerződések megállapítanak, hanem csakis arról, hogy az érdekelt vidékek között az árucseré módzatai a jelenlegi gazdasági viszonyoknak jobban megfelelő szabályozást nyerjenek. Ezekre az észrevételekre a Szövetségtanácsot a kérdéses területek jövő alakulására vonatkozó annak az egyezménytervezetnek tanulmányozása indította, amely a Francia Kormánynak április hó 26.-án kelt jegyzékéhez volt mellékelve. A fentemlített fenntartásokkal a Szövetségtanács késznek nyilatkozik mindazoknak az indítványoknak a legbarátságosabb szellemben való megvizsgálására, amelyeket ebben a tárgyban a Francia Kormány jónak lát hozzájuttatni.

b) Megegyezés van arra nézve, hogy az 1815. évi szerződéseknek és egyéb kiegészítő okmányoknak a a szabadterületekre vonatkozó rendelkezései érvényben maradjanak addig, amíg ezeknek a területeknek helyzetét Svájc és Franciaország között létesítendő új megállapodás nem szabályozza.

II.

A Francia Kormány az előbbi szakaszban foglalt közlésre 1919.

mai 1919, la note ci-après en réponse à la Communication rapportée au paragraphe précédent:

Par une note en date du 5 mai dernier, la Légation de Suisse à Paris a bien voulu faire connaître au Gouvernement de la République française l'adhésion du Gouvernement fédéral au projet d'article à insérer dans le Traité de Paix entre les Gouvernements alliés et associés, d'une part et l'Allemagne d'autre part.

Le Gouvernement français a pris très volontiers acte de l'accord ainsi intervenu, et, sur sa demande, le projet d'article en question, accepté par les Gouvernements alliés et associés, a été inséré sous le N° 435 dans les Conditions de Paix présentées aux Plénipotentiaires allemands.

Le Gouvernement suisse a formulé, dans sa note du 5 mai sur cette question, diverses considérations et réserves.

En ce qui concerne celles de ces observations qui sont relatives aux zones franches de la Haute-Savoie et du Pays de Gex, le Gouvernement français a l'honneur de faire remarquer que la stipulation qui fait l'objet du dernier alinéa de l'article 435, est d'une telle clarté qu'aucun doute ne saurait être émis sur sa portée, spécialement en ce qui concerne le désintéressement qu'elle implique désormais à l'égard de cette question de la part des Puissances autres que la France et la Suisse.

En ce qui le concerne, le Gouvernement de la République soucieux de veiller sur les intérêts des territoires français dont il s'agit et s'inspirant à cet égard de leur situation particulière, ne perd pas de vue l'utilité de leur assurer un régime douanier approprié, et de régler d'une façon répondant mieux aux circonstances actuelles les modalités des échanges entre ces territoires et les territoires suisses voisins, en tenant compte des intérêts réciproques.

évi május hó 18.-án a Svájci Kormányhoz intézett következő jegyzékben válaszolt:

Svájce párisi Követsége folyó évi május hó 5.-én kelt jegyzékében szíves volt közölni a Francia Köztársaság Kormányával a Szövetségi Kormány csatlakozását az egyrészről a Szövetséges és Társult Kormányok, másrésztől Németország között létrejött Békészerződésbe felveendő cikk tervezetéhez.

A Francia Kormány nagy örömmel vette az ekként létrejött meg egyezést és kívánságára a kérdéses cikk tervezetét, amelyet a Szövetséges és Társult Hatalmak elfogadtak, a német meghatalmazottaknak átnyújtott békefeltételek közé 435. szám alatt beiktatták.

A Svájci Kormány május hó 5-én erre a kérdésre vonatkozó jegyzékében különböző megjegyzéseket és fenntartásokat tett.

En megjegyzések közül azokhoz, amelyek Felső-Szavójának és Gex vidékének szabadterületeire vonatkoznak, a Francia Kormány azt a tiszteletteljes észrevételt fűzi, hogy a 435. cikk utolsó bekezdésében foglalt világos szabály nem hagy semmi kétséget annak értelmére nézve, különösen abban a tekintetben, hogy a jövőben Franciaországon és Svájcban kívül ez a kérdés más Hatalom érdekeit nem fogja érinteni.

A Köztársaság Kormány a maga részéről igyekszik megvédeni a szóbanforgó francia területek érdekeit és figyelemmel azoknak sajátoszerű helyzetére, nem téveszti szem elől, hogy hasznos volna számukra megfelelő vámrendszert biztosítani és az árucserre módozatait e területek és a szomszédos svájci területek között — a kétoldali érdekek figyelembevételével — a jelenlegi viszonyoknak megfelelő módon szabályozni.

Il va de soi que cela ne saurait en rien porter atteinte au droit de la France d'établir dans cette région sa ligne douanière à sa frontière politique, ainsi qu'il est fait sur les autres parties de ses limites territoriales et ainsi que la Suisse l'a fait elle-même depuis longtemps sur ses propres limites dans cette région.

Le Gouvernement de la République prend très volontiers acte à ce propos des dispositions amicales dans lesquelles le Gouvernement suisse se déclare prêt à examiner toutes les propositions françaises, faites en vue de l'arrangement à substituer au régime actuel desdites zones franches, et que le Gouvernement français entend formuler dans le même esprit amical.

D'autre part, le Gouvernement de la République ne doute pas que le maintien provisoire du régime de 1815, relatif aux zones franches, visé par cet alinéa de la note de la Légation de Suisse du 5 mai, et qui a évidemment pour motif de ménager le passage du régime actuel au régime conventionnel, ne constituera en aucune façon une cause de retard à l'établissement du nouvel état de choses reconnu nécessaire par les deux Gouvernements. La même observation s'applique à la ratification par les Chambres fédérales prévue à l'alinéa a) du primo de la note suisse du 5 mai, sous la rubrique »zone neutralisée de la Haute-Savoie«.

Article 359.

Les Puissances alliées et associées conviennent que, lorsque des missions religieuses chrétiennes étaient entretenues par des sociétés ou par des personnes hongroises sur des territoires leur appartenant ou confiés à leur Gouvernement en conformité du présent Traité, les propriétés

Természetesen ez semmiképen sem érintheti Franciaországnak azt a jogát, hogy ebbe a vidékbe eső politikai határán vámvonaltát éppúgy felállíthassa, mint a területén fekvő határainak más részén, ahogy maga Svájc is rég idő óta teszi ezen a területen belül levő határain.

A Köztársaság Kormánya ez alkalommal nagy örömmel veszi tudomásul azt a barátságos kijelentést, hogy a Svájci Kormány készenk nyilatkozik azoknak a francia indítványoknak megvizsgálására, amelyek az említett szabadterületek jelenlegi szabályait helyettesítő megállapodást célozzák és amelyeket a Francia Kormány ugyanilyen barátságos szellemben kíván előterjeszteni.

Másrészről a Köztársaság Kormányának nincsenek kétségei afelől, hogy a szabadterületekre vonatkozó 1815. évi szabályzat ideiglenes fenntartása — amelyre a svájci Követtség május 5.-i jegyzékének ez a bekezdése utal és amelynek célja nyilván az átmenet biztosítása a jelenlegi állapotból a szerződészerű állapotba — semmiképen sem lesz ok arra, hogy az új helyzetnek mindkét Kormány részéről szükségesnek tartott szabályozása késedelmet szenvedjen. Ez a megjegyzés vonatkozik a szövetségi kamarák részére fenntartott megerősítésre is, amelyről a május 5.-i svájci jegyzék első pontjának a) bekezdése »Felső-Szavója semlegesített területrésze« cím alatt szól.

359. cikk.

A Szövetséges és Társult Hatalmak egyetértenek arra nézve, hogy azokban az esetekben, amikor területeiken vagy a jelen Szerződés értelmében Kormányaikra bízott területeken magyar társaságok vagy magánszemélyek keresztény vallásos missziókat tartottak fenn, ezeknek a

de ces missions ou sociétés de missions, y compris les propriétés des sociétés de commerce dont les profits sont affectés à l'entretien des missions, devront continuer à recevoir une affectation de mission. A l'effet d'assurer la bonne exécution de cet engagement, les Gouvernements alliés et associés remettront les dites propriétés à des Conseils d'administration, nommés ou approuvés par les Gouvernements et composés de personnes ayant les croyances religieuses de la mission, dont la propriété est en question.

Les Gouvernements alliés et associés en continuant d'exercer un plein contrôle en ce qui concerne les personnes par lesquelles ces missions sont dirigées, sauvegarderont les intérêts de ces missions.

La Hongrie, donnant acte des engagements qui précèdent, déclare agréer tous arrangements passés ou à passer par les Gouvernements alliés et associés intéressés pour l'accomplissement de l'oeuvre desdites missions ou sociétés de commerce et se désiste de toutes réclamations à leur égard.

Article 360.

Sous réserve des dispositions du présent Traité, la Hongrie s'engage à ne présenter, directement ou indirectement, contre aucune des Puissances alliées et associées, signataires du présent Traité, aucune réclamation pécuniaire, pour aucun fait antérieur à la mise en vigueur du présent Traité.

La présente stipulation vaudra désistement complet et définitif de toutes réclamations de cette nature, désormais éteintes, quels qu'en soient les intéressés.

misszióknak vagy missziótársaságoknak tulajdonát, ideértve azoknak a kereskedelmi társaságoknak tulajdonát is, amelyeknek nyeresége az ilyen missziók fenntartására szolgált, továbbra is missziócélokra fordítsák. E kötelezettség helyes végrehajtásának biztosítása végett a Szövetséges és Társult Kormányok az említett tulajdont azoknak az Igazgatótanácsoknak adják át, amelyeket a Kormányok neveznek ki vagy erősítenek meg és amelyek a kérdéses tulajdon alapján érdekelt misszió hitfelekezetihez tartozó személyekből alakulnak.

A Szövetséges és Társult Kormányok ezekkel a missziókat vezető személyekkel szemben továbbra is teljes ellenőrzést gyakorolnak és védeni fogják ezeknek a misszióknak érdekeit.

Magyarország ezennel tudomásul veszi a fent vállalt kötelezettségeket és kijelenti, hogy az említett missziók vagy kereskedelmi társaságok működésének sikere érdekében a Szövetséges és Társult Kormányok részéről tett vagy teendő minden rendezéshez hozzájárul és azokkal szemben lemond minden kifogásról.

360. cikk.

A jelen Szerződés rendelkezéseinek fentartásával Magyarország kötelezi magát, hogy a jelen Szerződést aláíró egyik Szövetséges és Társult Hatalommal szemben sem lép fel sem közvetlenül, sem közvetve, a jelen Szerződés életbelépését megelőző tényre alapított pénzköveteléssel.

Ez a szabály teljes és végleges lemondást jelent minden ilyenmű igényről, amely tehát ezennel megszűnik, bárkik volnának is érdekelve.

La Hongrie accepte et reconnaît comme valables et obligatoires toutes décisions et tous ordres concernant les navires austro-hongrois et les marchandises hongroises ainsi que toutes décisions et ordres relatifs au paiement des frais et rendus par l'une quelconque des juridictions de prises des Puissances alliées et associées, et s'engage à ne présenter au nom de ses nationaux aucune réclamation relativement à ces décisions ou ordres.

Les Puissances alliées et associées se réservent le droit d'examiner, dans telles conditions qu'elles détermineront, les décisions et ordres des juridictions austro-hongroises en matière de prises, que ces décisions et ordres affectent les droits de propriété des ressortissants desdites Puissances ou ceux des ressortissants neutres. La Hongrie s'engage à fournir des copies de tous les documents constituant le dossier des affaires, y compris les décisions et ordres rendus, ainsi qu'à accepter et exécuter les recommandations présentées après ledit examen des affaires.

Article 362.

Les Hautes Parties Contractantes conviennent qu'en l'absence de stipulations ultérieures contraires, le Président de toute Commission établie par le présent Traité aura droit, en cas de partage des voix, à émettre un second vote.

Article 363.

Sauf disposition contraire du présent Traité, dans tous les cas où

Magyarország érvényeseknek és kötelezőknek fogadja és ismeri el a Szövetséges és Társult Hatalmak bármely zsákmánybíróságától származó mindazokat a határozatokat és rendelkezéseket, amelyek osztrák-magyar hajókat és magyar árukat tárgyznak, úgyszintén mindazokat a határozatokat és rendelkezéseket, amelyek a költségek fizetésére vonatkoznak és kötelezi magát, hogy e határozatok és rendelkezések ellen állampolgárai nevében semmiféle módon fel nem szólal.

A Szövetséges és Társult Hatalmak fenntartják maguknak a jogot arra, hogy olyan feltételek mellett, amint azt meg fogják állapítani, a zsákmánybírósági ügyekben hozott osztrák-magyar bírói határozatokat és rendelkezéseket felülvizsgálják, akár az említett Hatalmak állampolgárainak, akár a semleges Államok polgárainak tulajdonjogára vonatkoznak ezek a határozatok és rendelkezések. Magyarország kötelezi magát arra, hogy közölni fogja az egyes ügyek iratsomójába tartozó összes okiratok másolatát, ideértve a hozott határozatokat és a tett rendelkezéseket is, úgyszintén arra is, hogy az ügy szóbanforgó felülvizsgálása után a vele közölt indítványokat magáévé teszi és végrehajtja.

362. cikk.

A Magas Szerződő Felek meg-¹ egyeznek arra nézve, hogy — hacsak később ellenkező szabály létre nem jön — a jelen Szerződéssel létesített minden Bizottság elnökének joga lesz arra, hogy a szavazatok egyenlő megoszlása esetében szavazatával döntsön.

363. cikk.

A jelen Szerződés ellenkező rendelkezéseinek sérelme nélkül a Ma-

ledit Traité prévoit le règlement d'une question particulière à certains États au moyen d'une Convention spéciale à conclure entre les États intéressés, il est et demeure entendu entre les Hautes Parties Contractantes que les difficultés, qui viendraient à survenir à cet égard, seraient réglées par les Principales Puissances alliées et associées, jusqu'à ce que la Hongrie soit admise comme membre de la Société des Nations.

Article 364.

L'expression du présent Traité «ancien royaume de Hongrie» comprend la Bosnie et l'Herzégovine, à moins que le texte n'indique le contraire. Cette stipulation ne porte pas atteinte aux droits et obligations de l'Autriche relativement à ces deux territoires.

Le présent Traité, rédigé en français, en anglais et en italien sera ratifié. En cas de divergence, le texte français fera foi, excepté dans la Partie I (Pacte de la Société des Nations) et la Partie III (Travail) dans lesquelles les textes français et anglais auront même valeur.

Le dépôt des ratifications sera effectué à Paris, le plus tôt qu'il sera possible.

Les Puissances dont le Gouvernement a son siège hors d'Europe, auront la faculté de se borner à faire connaître au Gouvernement de la République française, par leur représentant diplomatique à Paris, que leur ratification a été donnée et, dans ce cas, elles devront en transmettre l'instrument aussitôt que faire se pourra.

Un premier procès-verbal de dépôt des ratifications sera dressé dès que le Traité aura été ratifié par la Hongrie d'une part et par trois des Principales Puissances alliées et associées d'autre part,

gas Szerződő Felek között meg egyezés van és marad arra nézve, hogy mindazokban az esetekben, amikor ez a Szerződés egyes Államokat érintő valamely kérdés szabályozását az érdekelt Államok között létesítendő különös egyezmény útján tervezi, azokat a nehézségeket, amelyek ebben a tekintetben netalán felmerülnek, a Szövetséges és Társult Főhatalmak oszlassák el addig, amíg Magyarország a Nemzetek Szövetségének tagjává lehet.

364. cikk

A jelen Szerződésnek ez a kifejezése: »a volt Magyar Királyság« magában foglalja Bosznia-Hercegovinát is, hacsak a szöveg mást nem mond. Ez a rendelkezés nem érinti Ausztriának erre a két területre vonatkozó jogait és kötelezettségeit.

A jelen Szerződés, amely francia, angol és olasz nyelven készült, meg fog erősíttetni; eltérés esetében a francia szöveg lesz irányadó, kivéve az I. részt (A Nemzetek Szövetségének Egyességokmánya) és a XIII. részt (Munka), amelyre nézve a francia és az angol szövegek ereje azonos lesz.

A megerősítő okiratok letétele, mielőlt lehetséges, Párisban fog végbemenni.

Azok a Hatalmak, amelyek Kormányának Európán kívül van székhelye, arra szorítkozhatnak, hogy párisi diplomáciai képviselőjük útján tudatják a Francia Kormánnyal a saját megerősítésük megtörténtét és ebben az esetben mielőbb át kell szolgáltatniuk a vonatkozó okiratot.

Az első jegyzőkönyvet a megerősítő okiratok letételéről fel kell venni, mielőlt a Szerződést egyrészről Magyarország, másrészről a Szövetséges és Társult Főhatalmak közül három megerősítette.

Dès la date de ce premier procès-verbal, le Traité entrera en vigueur entre les Hautes Parties Contractantes, qui l'auront ainsi ratifié.

Pour le calcul de tous délais prévus par le présent Traité cette date sera la date de mise en vigueur.

A tous autres égards le Traité entrera en vigueur pour chaque Puissance, à la date du dépôt de sa ratification.

Le Gouvernement français remettra à toutes les Puissances signataires une copie certifiée conforme des procès-verbaux de dépôt des ratifications.

En foi de quoi, les Plénipotentiaires susnommés ont signé le présent Traité.

Fait à Trianon, le quatre juin mil neuf cent vingt, en un seul exemplaire qui restera déposé dans les archives du Gouvernement de la République française et dont les expéditions authentiques seront remises à chacune des Puissances signataires.

Az első jegyzőkönyv keltének időpontjában a Szerződés életbelép azok között a Magas Szerződő Felek között, amelyek azt ekként megerősítették.

A jelen Szerződésben kitűzött összes határidők számításánál ez a kelet lesz az életbelépés időpontja.

Minden más tekintetben a Szerződés minden egyes Hatalomra nézve a saját megerősítő okirata letételének időpontjában lép életbe.

A Francia Kormány minden aláíró Hatalommal közli a megerősítő okiratok letételéről felvett jegyzőkönyveknek megfelelően hitelesített egy-egy másolatát.

Ennek hitelül a fentnevezett meghatalmazottak a jelen Szerződést aláírták.

Kelt a Trianonban, az egyezerkilencszázhuszadik évi június hó 4. napján, egyetlen példányban, amely a Francia Köztársaság Kormányának levéltárában marad elhelyezve és amelynek hiteles másolatát minden egyes aláíró Hatalom részére meg kell küldeni.

(L. S.) *Hugh C. Wallace.*

(L. S.) *Derby.*

(L. S.) *George H. Perley.*

(L. S.) *Andrew Fisher.*

(L. S.) *Thomas Mackenzie.*

(L. S.) *R. A. Blankenberg.*

(L. S.) *Derby.*

(L. S.) *A. Millerand.*

(L. S.) *F. François-Marsal.*

(L. S.) *Aug. Isaac.*

(L. S.) *Jules Cambon.*

(L. S.) *Paléologue.*

(L. S.) *Bonin.*

(L. S.) *M. Grassi.*

(L. S.) *K. Matsui.*

(L. S.) *J. Van den Heuvel.*

(P. H.) *Hugh C. Wallace*

(P. H.) *Derby*

(P. H.) *George H. Perley*

(P. H.) *Andrew Fisher*

(P. H.) *Thomas Mackenzie*

(P. H.) *R. A. Blankenberg*

(P. H.) *Derby*

(P. H.) *A. Millerand*

(P. H.) *F. François-Marsal*

(P. H.) *Aug. Isaac*

(P. H.) *Jules Cambon*

(P. H.) *Paléologue*

(P. H.) *Bonin*

(P. H.) *M. Grassi*

(P. H.) *K. Matsui*

(P. H.) *J. Van den Heuvel*

(L. S.)	<i>Rolin-Jacquemyns.</i>	(P. H.)	<i>Rolin-Jacquemyns</i>
(L. S.)	<i>Vikyuin Wellington Koo.</i>	(P. H.)	<i>Vikyuin Wellington Koo</i>
(L. S.)	<i>Rafael Martinez Ortiz.</i>	(P. H.)	<i>Rafael Martinez Ortiz</i>
(L. S.)	<i>A. Romanos.</i>	(P. H.)	<i>A. Romanos</i>
(L. S.)	<i>Carlos A. Villanueva.</i>	(P. H.)	<i>Carlos A. Villanueva</i>
(L. S.)	<i>R. A. Amador.</i>	(P. H.)	<i>R. A. Amador</i>
(L. S.)	<i>E. Sapieha.</i>	(P. H.)	<i>E. Sapieha</i>
(L. Š.)	<i>Erasme Piltz.</i>	(P. H.)	<i>Erasme Piltz</i>
(L. S.)	<i>Affonso Costa.</i>	(P. H.)	<i>Affonso Costa</i>
(L. S.)	<i>João Chagas.</i>	(P. H.)	<i>João Chagas</i>
(L. S.)	<i>Dr. J. Cantacuzène.</i>	(P. H.)	<i>Dr. I. Cantacuzène</i>
(L. S.)	<i>N. Titulescu.</i>	(P. H.)	<i>N. Titulescu</i>
(L. S.)	<i>Nik. P. Pachitch.</i>	(P. H.)	<i>Nik. P. Pachitch</i>
(L. S.)	<i>Dr. Ante Trumbić.</i>	(P. H.)	<i>Dr. Ante Trumbić</i>
(L. S.)	<i>Dr. Ivan Zolger.</i>	(P. H.)	<i>Dr. Ivan Zolger</i>
(L. S.)	<i>Charoon.</i>	(P. H.)	<i>Charoon</i>
(L. S.)	<i>Dr. Eduard Beneš.</i>	(P. H.)	<i>Dr. Edvard Beneš</i>
(L. S.)	<i>Stefan Osuský.</i>	(P. H.)	<i>Stefan Osuský</i>
(L. S.)	<i>A. Benárd.</i>	(P. H.)	<i>A. Benárd</i>
(L. S.)	<i>Drasche-Lázár.</i>	(P. H.)	<i>Drasche-Lázár.</i>